

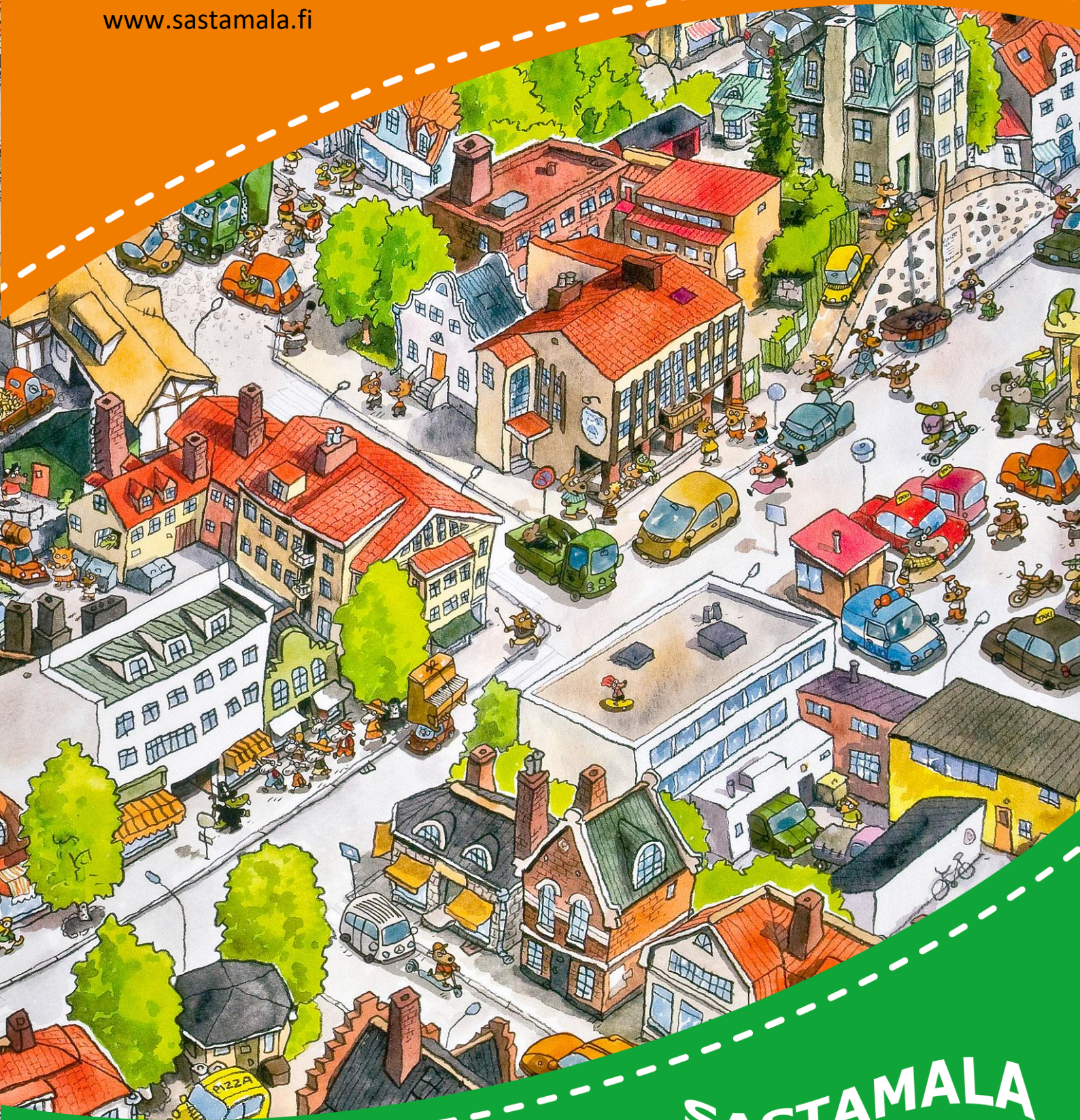
Sastamalan kaupunki

TALOUSARVIO 2022

Taloussuunnitelma 2022-2024

Kapunginvaltuusto 13.12.2021

www.sastamala.fi



SASTAMALA
sopivasti sykettä

Sisällys

1.	KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS.....	1
2.	SASTAMALAN STRATEGIA.....	3
3.	KAUPUNKIKONSERNIN KESKEISET TEEMAT SUUNNITELMAKAUDELLE 2022-2024	7
1.4.	Hyvinvointia asumisen ja elämiseen	7
1.5.	Osaamista tulevaisuuden tekijöille	8
1.6.	Elinvoimaa työstä ja yrittäjyydestä	8
1.7.	Osallistuminen ja vaikuttaminen	9
1.8.	Ympäristö- ja ilmastovastuu.....	9
1.9.	Muuttuva toimintaympäristö.....	10
1.10.	Tasapainoinen talous	11
1.11.	Riskienhallinta	12
4	SASTAMALAN TOIMINTAMALLI 2022	13
5	HENKILÖSTÖ	14
6	LÄHTÖKOHDAT SUUNNITELMAKAUDELLE 2022-2024	15
6.1.	Talousnäkymät syksyllä 2021	15
6.2.	Sastamalan väestö	17
6.3.	Sastamalan talouden kehitys vuoteen 2021 ja arvio 2022-2024.....	19
7.4.	Talousarviovuoden 2022 laskentaperusteet.....	20
6.5.	Suunnitelmavuosien 2023 ja 2024 laskentaperusteet	26
7	TULOSLASKELMA JA RAHOITUSLASKELMA.....	27
8	TALOUDEN TUNNUSLUVUT	30
9	TALOUSARVION LAADINTAPERUSTEET JA KÄSITTELYVAIHEET.....	31
10	TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA KÄYTTÖSUUNNITELMAT	33
11	TALOUSARVIOASETELMA.....	36
12	TILIVELVOLLISET.....	38
13	KÄYTTÖTALOUSOSA.....	39
13.1	Käyttötalousmäärärahat, yhteenveto	40
13.2.	Konsernihallinto.....	43
13.3.	Sivistystoimi.....	49
13.4.	Tekninen toimi.....	59
13.5.	Sosiaali- ja terveystoimi.....	66
14	INVESTOINNIT	80
	INVESTOINNIT, erittely	86
15	TULOS- JA RAHOITUSLASKELMAT, EMOKAUPUNKI JA LASKENNALLISET TASEYKSIKÖT.....	88
16	LIKELAITOSTA KOSKEVAT TAVOITTEET JA LIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN	91
17	SASTAMALAN KONSERNIIN KUULUVILLE YHTIÖILLE ASETETTAVAT TAVOITTEET	95
18	TALOUSARVION SITOVAT ERÄT	105
19	SASTAMALAN VESI LIKELAITOKSEN TALOUSARVIO 2021 JA TALOUSSUUNNITELMA 2022-2023	107

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Tausta

Vuoden 2022 talousarviota on laadittu erittäin epävarmoissa tunnelmissa. Covid-19-pandemia on vaikuttanut elämäämme jo maaliskuusta 2020 asti. Välillä pandemia on näyttänyt laantumisen merkkejä ja rokotuksissa on edistytty hyvin. Tästä huolimatta marraskuussa 2021 tartuntojen määrä on Sastamalassa suurimmillaan.

Hallitus on tukenut kuntia vuoden 2020 ja 2021 aikana huomattavilla valtionosuuksien korotuksilla, yhteisöveron jako-osuuden korotuksella ja myös suorilla tuilla. Valtion tuki on selkeästi parantunut kuntien tilinpäätöksiä, niin Sastamalassa kuin muissakin kunnissa. Vuonna 2022 kunnille korvataan ainoastaan pandemian aiheuttamat suorat terveydenhuollon kustannukset.

Toinen talousarvioon ja taloussuunnitelmaan vaikuttava merkittävä taustatekijä on hyvinvointialueiden perustaminen vuoden 2023 alusta. Kuntien sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi siirtyvät silloin kokonaisuudessaan hyvinvointialueen vastattaviksi. Tämä tarkoittaa, että kuntien tuloista ja menoista poistuu noin 65 %, mutta taseessa tapahtuvat muutokset ovat vähäisiä. Kunnilta leikat-tavan veroprosentin suuruus vahvistetaan vasta keväällä 2022 ja valtionosuuksien lopulliseen ta-soon vaikuttavat vuoden 2022 sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset. Voidaankin perustellusti sanoa, että taloussuunnitelman vuodet 2023–2024 sisältävät tulopohjan suhteen erittäin suuria epä-varmuustekijöitä.

Samaan aikaan taloussuunnittelun kanssa on työstetty Sastamalan kaupungin, visiotasolla vuoteen 2030 tähtäävää strategiapäivitystä, jonka kantava teema on Omannäköisen elämän Sastamala. Strategia hyväksyttiin valtuustossa 15.11. Tiivistetysti tavoittelemme tilaa, jossa kukin voi elää itsel-leen parhaiten sopivassa ympäristössä, ja saada kohtuudella tarvitsemansa palvelut. Vision saavut-taaksemme meidän tulee muun muassa tarjota erilaisia asumisen muotoja, ylläpitää ja kehittää laa-tukärjellä kaupungin omaa palvelutarjontaa, edistää kaupungin saavutettavuutta ja luoda edellytyk-siä paikalliselle yritystoiminnalle kasvaa ja menestyä. Päätöksissä ja tekemisessä otamme huomi-on ympäristön ja viestinnällämme teemme strategiamme näkyväksi.

Käyttötalous ja verotus

Sastamalan vuoden 2022 talousarvio on tasapainossa ja tulos on noin miljoona euroa positiivinen. Korkeasta investointitasosta johtuen velkamäärä kuitenkin kasvaa noin kolme miljoonaa euroa. Ve-roprosentti on 21,50 %, mikä on Pirkanmaan keskitasoa. Kiinteistöverot ovat valtakunnallisesti ver-rattuna jopa erittäin alhaiset. Yritysten kiinteistöistään maksama yleinen kiinteistövero on alin mah-dollinen.

Talousarviossa on huomioitu vuonna 2020 tehty sopeutusohjelma, jonka avulla talouden tasapaino on myös saavutettu. Sopeutuksista huolimatta Sastamalan kaupungin palvelutaso säilyy hyvällä tasolla, tämän takaa osaava henkilökunta. Huomionarvoista on myös peruskoulun tuntijaon pitämi-nen edelleen korkealla tasolla sekä kiirevastaanoton palveluiden turvaaminen pääterveysaseman yhteydessä.

Työllisyyden kuntakokeilu käynnistyi koko Pirkanmaan alueella vuonna 2021. Seuraava muutos tu-lee vuoden 2024 aikana, jolloin nykyisten TE-keskusten palvelut siirtyvät kuntien vastuulle. Järjes-

tämisvastuun edellytyksenä on, että työvoiman määrä alueella on vähintään 20 000. Tämän johdosta Pirkkanmaalla on jo käynnistetty selvitys siitä, miten asiassa tullaan jatkossa organisoitumaan.

Investoinnit

Vuoden 2022 investointitaso on 14,2 miljoonaa euroa. Tämä summa sisältää 1,7 miljoonan euron peruspääoman korotuksen Sasky koulutuskuntayhtymään. Koko suunnitelmakauden arvioidut kokonaisinvestoinnit ovat lähes 50 miljoonaa euroa. Todelliseen tasoon vaikuttavat valmisteilla olevien isojen kouluhankkeiden lopulliset kustannukset sekä toteuttamisaikataulu.

Sivistystoimen investointeja toteutetaan Palveluverkko 2030 -suunnitelman mukaisesti. Ensimmäisenä käynnistetään pitkään odotettu Mouhijärven yhteiskoulun saneeraus ja uudisrakentaminen. Hankesuunnitelma valmistuu alkuvuodesta ja rakentaminen käynnistyy loppuvuoden aikana.

Taitotalon valmistelu Sylvään koulun yhteyteen jatkuu siten, että rakentaminen voidaan käynnistää keväällä 2023, jotta se valmistuisi syksyllä 2024. Investoinnilla korvataan nykyiset B- ja C-rakennukset, jotka kuntotutkimuksessa osoittautuivat huonokuntoisiksi. Lisäksi talousarvion yhteydessä linjataan, että Pehulan monipalvelukeskuksen (alakoulu+päiväkotito) valmistelu käynnistetään suunnitelmakauden lopulla, jolloin rakentaminen käynnistyisi 2025.

Liikuntapaikkarakentamisessa suurin kohde on Suodenniemen urheilutalon rakentaminen, joka valmistuu vuoden 2022 loppuun mennessä. Lisäksi jäähallin katto uusitaan ja käynnistetään keskusurheilukentän ja jäähallin uuden huoltorakennuksen ja pukuhuonetilojen suunnittelu. Tekonurmen saavat sekä Mouhijärven jalkapallokenttä että Varilan pesäpallokenttä.

Yhdyskuntatekniikan osalta näkyvin hanke tulee olemaa Vammalan torin alueen saneeraus. Syksyllä 2022 alkavalle ja vuoden 2023 puolelle jatkuvalla hankkeella on varattu yhteensä miljoona euroa. Tavoitteena on viihtyisä ja vetovoimainen kokonaisuus. Keskustan osalta kehittämistyö jatkuu tämän hankkeen jälkeenkin. Tonttitarjonta täydentyy, kun Varilaan rakennetaan kunnallistekniikka uudelle, 18 omakotitontin asuntoalueelle.

Vesijohtojen ja viemäreiden saneerausta jatketaan suunnitellusti saneerausohjelman mukaan. Tavoitteena on saada betoniviemärit saneerattua pääosin vuoteen 2030 mennessä.

Lopuksi

Vuosi 2021 on ollut monella tapaa myös toivoa herättävä vuosi Sastamalassa. Asuntokauppa on ollut vilkasta ja muuttoliike positiivista. Yritysten halu investoida Sastamalaan on myös merkittävää. Eräs kollegani on joskus osuvasti todennut, että ”oikeita kaupunkeja ovat vain ne, joissa on sekä Citymarket että Prisma”. Keväällä 2022 voimmekin todeta, että Sastamala on ihan oikea kaupunki.

Sastamalassa 23.11.2021

Jarkko Malmberg
kaupunginjohtaja

2. SASTAMALAN STRATEGIA

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Sastamalan kaupungin strategian marraskuussa 2021. Strategia on tiivistetty strategiatalon muotoon.



Sastamalan kaupungin visio 2030 **Omannäköisen elämän Sastamala**”

Tyytyväinen Sastamalan asukas saa laadukkaat palvelunsa omasta kaupungistaan, viettää aktiivista vapaa-aikaa ja elää omannäköistään elämää itselleen parhaiten sopivassa ympäristössä.

Moderni muuttovoittoinen, menestyvien yritysten ja osaavan työvoiman Sastamala on kiinteä osa Tampereen työssäkäyntialuetta. Kehittyneet liikenneyhteydet mahdollistavat sujuvan liikkumisen. Sastamala on vahvistanut asemaansa tunnettuna matkailu- ja kulttuurikaupunkina.

Me kaikki teemme yhdessä töitä uudistuvan ja ympäristöstään vastuullisen Sastamalan ja sen asukkaiden hyväksi.

Strategiaan liittyvät ohjelmat:

- elinvoimaohjelma, käsittely keväällä 2022
- hyvinvointisuunnitelma 2021-2021, hyväksytty valtuustossa 15.11.2021
- kaupunkirakennesuunnitelma, päivitys hyväksytty valtuustossa 16.9.2019
- kaavoitusohjelma, päivitys vuosittain

Strategiset mittarit ja seuranta:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi strategian päivityksen yhteydessä strategiset mittarit, jotka kuvaavat kehityksen suuntaa seuraavilla teemoilla/osa-alueilla:

- Väestödynamikka
- Työllisyysdynamikka
- Yritysdynamikka
- Tulodynamiikka
- Muu elinvoimadynamikka

Jokaisella teemalla on useampi muuttuja ja jokaiselle muuttujalle asetetaan strategiakauden tavoitetaso. Tavoitetason toteutumista arvioidaan vähintään kahdesti vuodessa (kesäkuun osavuositulos ja tilinpäätös) viimeisimmän käytettävissä olevan tiedon perusteella.

Hyvinvointimittarit määritellään hyvinvointikertomuksessa.

Väestödynamikka

MUUTTUJA	MITÄ MITTAA	TIETOLÄHDE JA TIEDON SAATAVUUSTIHEYYS	SASTAMALAN LÄHTÖTASO	TAVOITETASO
1. LUONNOLLINEN VÄESTÖNLISÄYS	Syntyneiden ja kuolleiden välinen erotus ajanjakson aikana	Tilastokeskus, väestötilastot, kuukausittain	-157 (2020)	Enintään -100
2. KOKONAISNETTOMUUTTO	Maan sisäisen muuttoliikkeen tulomuuton ja maahanmuuton sekä lähtömuuton ja maasta muuton välinen erotus ajanjakson aikana	Tilastokeskus, väestötilastot, kuukausittain	-66 (2020)	Positiivinen
3. VÄESTÖNLISÄYS	Alueen väestömäärän yhteenlaskettu muutos kaikkien väestönkehityksen osatekijöiden osalta ajanjakson aikana	Tilastokeskus, väestötilastot, kuukausittain	-223 (2020)	Enintään -100

Työllisyysdynamikka

MUUTTUJA	MITÄ MITTAA	TIETOLÄHDE JA TIEDON SAATAVUUSTIHEYYS	SASTAMALAN LÄHTÖTASO (KOKO MAA KA/MED)	TAVOITETASO
1. TYÖLLISYYSASTE (%)	Työllisten 15-64-vuotiaiden %-osuus suhteessa samanikäiseen väestöön	Tilastokeskus, työvoimatutkimus, vuosittain	71,5 (2019) (72,2)	75,0
2. TYÖTTÖMIEN MÄÄRÄ JA TYÖTTÖMYYSASTE (%)	Työttömien määrän ja osuuden suhteessa työvoimaan eli työllisiin ja työttömiin	TEM, työnvälitystilasto, kuukausittain	6,5 (M8/2021) - (10,7)	Keskimäärin enintään 6,0

3. TYÖTTÖMYYDEN RAKENNE: ALLE 25-VUOTIAIDEN TYÖTTÖMIEN MÄÄRÄ	Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä ja osuus kaikista alueen työttömistä työnhakijoista	TEM, työnvälitystilasto, kuukausittain	9,8 (M8/2021) (11,7)	Keskimäärin enintään 10,0
4. AKTIVOINTIASTE (%)	Aktiivitoimenpiteissä olevien määrä keskimäärin kuukauden aikana työmarkkinatukea saaneista henkilöistä	KELA, Kelasto -tietokanta, kuukausittain	43,2 (M5/2021) (30,0)	50,0

Yritysdynamiikka

MUUTTUJA	MITÄ MITTAA	TIETOLÄHDE JA TIEDON SAATAVUUSTIHEYD	SASTAMALAN LÄHTÖTASO (KOKO MAA KA/MED)	TAVOITETASO
1. ALOITTANEIDEN YRITYSTEN MÄÄRÄ	Aloittaneiden yritysten absoluuttinen määrä ajanjaksolla	Tilastokeskus, aloittaneet ja lopettaneet yritykset, neljännesvuosittain Kaupunki, osavuositain	146 (2020)	Vähintään 120
2. TOIMIVIEN YRITYSTEN MÄÄRÄ (YRITYSKANTA)	Toimivien yritysten määrä (yrityskanta) ajanjaksolla	Tilastokeskus, toimivien yritysten määrä, neljännesvuosittain	2 235 (2020)	Vähintään 2 300
3. UUSIEN TEOLLISUUS- JA LIIKETILOJEN MÄÄRÄ	Valmistuneiden uusien teollisuus- ja liiketilojen kuutiomäärä	Kaupunki, osavuositain	37 258 (2020)	Vähintään 30 000

Tulodynamiikka

MUUTTUJA	MITÄ MITTAA	TIETOLÄHDE JA TIEDON SAATAVUUSTIHEYD	SASTAMALAN LÄHTÖTASO (PIRKANMAA/ KOKO MAA KA)	TAVOITETASO
1. TULOVEROPROSENTTI	Kaupungin tuloveroprosentti	Tilastokeskus, vuosittain	21,50 (2021) 21,43 (2021)	Pirkanmaan kuntien aritmeettista keskiarvoa alhaisempi
2. TILITETTYJEN KUNNALLISVEROJEN MÄÄRÄ	Tilitettyjen kunnallisverojen määrän kehitys ja muutos edellisen vuoden vastaavaan	Verohallinto, tilitetyt kunnallisverot, vuosittain (osavuositain)	+1,7% (2020) (+5,1%)	Kertymä kuntien keskimääräinen taso
3. TILITETTYJEN YHTEISÖVEROJEN MÄÄRÄ	Tilitettyjen yhteisöverojen määrä ja muutos edellisen vuoden vastaavaan	Verohallinto, tilitetyt yhteisöverot, kuukausittain (osavuositain)	+7,2% (2020) (+3,0%)	Kertymä kuntien keskimääräinen taso
4. VEROTULOJEN MÄÄRÄ	Kunnallis-, kiinteistö- ja yhteisöverojen yhteenlaskettu määrä euroina asukasta kohden laskettuna	Tilastokeskus, tulotilastot, vuosittain	3 445 €/as (2020) (79,6 % keskiarvosta) (4 326 €/as)	Määrä lisääntyy suhteessa maan keskiarvoon

5. VUOSIKATEPROSENTTI	Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin.	Kaupunki, osavuositain	141 (2020)	Vähintään 100
6. LAINAMÄÄRÄ	Kaupungin lainamäärä euroina asukasta kohti Konsernilainat euroina asukasta kohti	Tilastokeskus, vuosittain Kaupunki, kuukausittain	2 578 (2020) (3 448) 4 642 (2020) (7 457)	Kuntien keskimääräisiä alhaisemmat

Muu elinvoimadynamiikka

MUUTTUJA	MITÄ MITTAA	TIETOLÄHDE JA TIEDON SAATAVUUSTIHEYD	SASTAMALAN LÄHTÖTASO (KOKO MAA KA/MED)	TAVOITETASO
1. VALMISTUNEIDEN ASUNTOJEN MÄÄRÄ	Valmistuneiden asuntojen yhteismäärä ajanjakson aikana ja osuus 10 000 asukasta kohden laskettuna	Tilastokeskus, rakentaminen, vuosittain Kaupunki, osavuositain	56 (2020) 23,3 (2020) (35 748) (64,6)	40 Vähintään 17,0
2. VÄESTÖN KOULUTUSTASO-MITTAINDEKSI (VKTM-INDEKSI)	Alueen yli 20-vuotiaan väestön koulutustasoa kuvaava indeksi, jossa huomioidaan asukkaiden koulutuksen keskimääräinen pituus ja voidaan verrata muihin alueisiin	Tilastokeskus, koulutustilastot, vuosittain	308,3 (2019) (379,7)	320
3. TALOUDELLINEN HUOLTOSUHDE	Alueen ei-työllisten määrä suhteessa työllisiin ajanjakson aikana. Mitä alhaisempi suhdeluku, sitä kilpailukykyisempi alue väestön työmarkkina-aseman näkökulmasta	Tilastokeskus, väestötilastot, vuosittain	161,6 (2019) (132,8)	Enintään 150,0
4. KELA:N SAIRASTAVUUSINDEKSI	Mittaa alueen sairastavuutta yleisempien sairausryhmien osalta suhteessa koko maan keskiarvoon	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ja KELA, sairastavuus-indeksit, vuosittain	108,0 (2018) vakioitu (100)	Enintään 105,0

Strategiaan liittyvät keskeiset teemat/tehtävät on esitetty talousarvion luvussa 3. Strategiasta johdetut toimialojen strategiset tavoitteet sekä vastuualueiden vuoden 2022 sitovat tavoitteet on esitetty talousarvion luvussa 13.

3. KAUPUNKIKONSERNIN KESKEISET TEEMAT SUUNNITELMAKAUDELLE 2022-2024

1.4. Hyvinvointia asumisen ja elämiseen

Asuinympäristöt

Kaavoituksella pyritään varmistamaan, että kaikissa kaupungin taajamissa on tarjolla hyviä tontteja. Kaikkiaan kaavoitettuja ja kunnallistekniikan piirissä olevia asumiseen osoitettuja tontteja on yli 200 kpl eri puolella Sastamalaa.

Keskustan kehittämistä jatketaan. Tavoitteena on lisätä ydinkeskustan elinvoimaa, viihtyisyyttä, imagoa. Keskustaa tarkastellaan kokonaisuutena, joka pitää sisällään asumisen, palvelut, matkailun, harrastukset ja maiseman/taajamakuvan. Pitkän tähtäimen tavoitteena on, että Sastamalan keskusta olisi Suomen hienoin ja mielenkiintoisin rantakaupunki.

Kaavoitetaan vetovoimaisia asuintontteja keskustaan, koulujen läheisyyteen, harrastuspalveluiden läheisyyteen ja maisemakohteisiin.

Mouhijärven Maisemakylän kaavoitusta jatketaan kysynnän mukaan vuosina 2021–2026. Osayleiskaavan saatua lainvoiman arvioidaan Mouhijärven/ Häijään muita mahdollisia kaavoituskohteita

Vammalan ja Karkun asemien ympäristöjä kaavoitetaan kehittyvän raideliikenteen tuomat mahdollisuudet huomioiden.

Uusien asuntojen rakentamista edistetään tarpeen mukaan joustavilla tontti-, kaavoitus- ja rakennusvalvontapalveluilla.

Vapaa-aika ja harrastaminen

Vapaa-ajan ja harrastamisen lähtökohtana on matalan kynnyksen harrastustoiminnan järjestäminen. Sastamalassa harrastaminen on edullista ja maksuttomat/edulliset tapahtumat edistävät harrastamista. Myös lähiliikuntaa on runsaasti. Vuonna 2022 erityisenä painopisteenä on harrastamisen Suomen mallin mukaisen harrastustoiminnan vakiinnuttaminen osaksi koulupäivää. Jokaisen lapsen ja nuoren mahdollisuutta harrastamiseen tuetaan etsivällä harrastustoiminnalla. Tämän lisäksi tavoitteena on erityisesti perheiden tietouden lisääminen paikkakunnan harrastusmahdollisuuksista (esim. kulttuurilähete).

Hyvinvointityön painopisteet

Vuoden 2022 aikana hyvinvointityössä vahvistetaan ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä ja yhteisöllisyyttä. Kehittämistyötä tehdään yhteistyössä hyvinvointialueiden ja PirSOTE-hankkeiden valmistelussa paikalliset hyvät käytännöt ja yhteistyömallit huomioiden. Tavoitteena on, että Sastamalan hyvien käytäntöjen ja yhteistyömallien siirtyminen osaksi hyvinvointialueen toimintaa on suunniteltu.

Pirkanmaan alueen sote-keskushankkeen kanssa tehtävässä yhteiskehittämisessä painopisteet ovat ehkäisevän päihdetyön, elintapaohjauksen ja järjestöyhteistyön vahvistamisessa. Ennaltaehkäisevässä päihdetyössä vahvistetaan ehkäisevän päihdetyön rakennetta ja toimintaa niin, että ehkäisevän päihdetyön toimintamallin siirtyminen osaksi hyvinvointialueen toimintaa on suunniteltu. Järjestöyhteistyön koordinointivastuuta selkeytetään ja valmistellaan järjestöyhteistyön toimintamallit kunnan ja kolmannen sektorin yhteistyön vahvistamiseksi.

Hyvinvointityön tavoitteena on tukea kuntalaisten aktiivista osallistumista ja osallisuutta. Yhteisöllisyyttä ja osallisuutta vahvistetaan luomalla Sastamalaan osallistuvan budjetoinnin toimintamalli ja myönnetään rahoitusta hyvinvointia tukevan toiminnan toteuttamiseen.

1.5. Osaamista tulevaisuuden tekijöille

Monipuolinen opinpolku

Tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle yksilöllinen ja joustava opin polun varhaiskasvatuksesta aina ikäihmisten koulutukseen elinikäisen oppimisen lähtökohdasta. Erityistä huomiota kiinnitetään nivelvaiheyhteistyöhön (joustava esi- ja alkuopetus, tehostettu oppilaanohjaus yläkoulussa, laajennettu oppivelvollisuus oppivelvollisten ohjauksen polku, paikalliset yhteistyömallit tutkintoon valmentavassa koulutuksessa). Toisen asteen koulutuksen houkuttelevuus on olennainen osa kaupungin vetovoimaa. Tavoitteita tukeva hanketoiminta (esim. lukutaidon ja lukumotivaation kehittäminen) yhdessä oppilaitosten kansainvälisen toiminnan kanssa ovat osa monipuolista opinpolkua. Myös työllisyyskoulutusta kehitetään työttömien valmiuksien, osaamisen ja työllisyyden edistämiseksi.

Ajanmukaiset oppimisympäristöt

Sivistyslautakunnan hyväksymän tieto- ja viestintästrategia toimeenpanoa jatketaan vuonna 2022. Perusopetuksessa hankitaan oppilaskohtaisia laitteita vahvistetun suunnitelman mukaisesti. Henkilöstön koulutus tieto- ja viestintätaitojen osalta etenee, samoin toimintamallien ja oppimisympäristöjen kehittäminen. Myös oppimisympäristöjen viihtyisyyteen panostetaan. Sastamalan opistossa ja Sastamalan musiikkiopistossa kehitetään etäopetuksen toimintamalleja osana opetustarjontaa. Keskeisten investointihankkeiden (Mouhijärven yhteiskoulu, Taitotalo) suunnittelu jatkuu Vareliuksen pilottikoulun kokemuksia hyödyntäen.

1.6. Elinvoimaa työstä ja yrittäjyydestä

Saavutettavuus

Kaupungin strategiassa saavutettavuuden parantaminen on keskeisessä roolissa. Tulevaisuuden visiossa tavoitteena on olla jatkossa yhä tiiviimmin osa Tampereen työssäkäyntialuetta. Tämän johdosta keskeisten liikenneväylien (vt 11 ja vt 12) turvallisuuden ja palvelutason parantamiseksi tehdään laaja-alaista edunvalvontatyötä. Lisäksi tavoitteena on lähijunaliikenteen käynnistäminen suunnittelukauden loppupuolella. Myös tietoliikenneyhteydet ovat jatkossa entistäkin tärkeämpiä nyt, kun etä- ja hybridityön merkitys korostuu.

Yritysten kasvun tukeminen ja osaavan työvoiman saatavuus

Elinvoimaohjelma laaditaan vuosille 2022-2025 alkuvuoden aikana. Ohjelmassa määriteltävillä tavoitteilla ja toimenpiteillä tuetaan yritysten kasvua ja turvataan osaavan työvoiman saatavuus.

Matkailu, kulttuuri ja tapahtumat

Yhteistyötä jatketaan matkailun, kulttuurin ja tapahtumien kentällä. Päivitetään tapahtumajärjestäjän opas. Kaupungin tunnettuutta ja houkuttelevuutta edistetään alueellisesti ja valtakunnallisesti. Tehdään yhteismarkkinointia alueen toimijoiden kesken ja osallistutaan näkyvästi Pirkanmaan alueen

toimintaan matkailun, kulttuurin ja tapahtumien toimissa ja kehittämishankkeissa. Kulttuuripääkaupunkihanketta toteutetaan ns. suppeamman suunnitelman mukaisesti.

1.7. Osallistuminen ja vaikuttaminen

Asukkaiden osallisuus ja vuorovaikutteisuus

Asukkaiden osallisuutta vahvistetaan kokeilemalla Sastamalassa osallistuvan budjetoinnin toimintamallia myöntämällä rahoitusta hyvinvointia tukevan toiminnan toteuttamiseen. Vuonna 2022 osallistuvan budjetoinnin teemana on nuorten hyvinvointi.

Kaupungin tiedottamista kehitetään uusilla verkkosivuilla ja vuorovaikutteisuutta lisätään asukkaiden osallistamisessa. Pääpaino osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisäämisessä on digitaalisissa palveluissa.

Osallisuutta ja vuorovaikutteisuutta lisätään myös uudentyyppisillä asukastilaisuuksilla. Asukastilaisuuksia järjestetään eri puolilla Sastamalaa ja niiden tarkoituksena on saattaa yhteen viranhaltijat, päättäjät sekä alueen asukkaat keskustelemaan yleisellä tasolla alueen asioista. Asukastilaisuudet eivät korvaa tietyn yhden asian vuoksi järjestettäviä tilaisuuksia.

Viestintä strategian tukena

Kaupungin viestintä pitää sisällään niin kasvokkain tapahtuvan kuin paperisen tai digitaalisen viestinnän. Viestinnän kokonaisvastuu on johdolla, mutta kaikki yksittäisistä työntekijöistä luottamushenkilöihin vaikuttavat viestinnällään Sastamalan kaupungin tunnettuuteen ja imagoon - siihen millaisena Omannäköisen elämän Sastamala nähdään ja koetaan kaupungin sisällä ja sen ulkopuolella. Viestinnässämme tuomme esiin asukkaiden mahdollisuuksia luoda omannäköistä elämää esim. erilaisten asumisvaihtoehtojen, laadukkaiden oppimisympäristöjen, harrastusten ja kulttuuripalveluiden kautta. Viestimme asiakaslähtöisesti, saavutettavasti, aktiivisesti ja toisiamme kunnioittaen.

Sastamalan kaupungin markkinointiviestintää linjaa keväällä 2022 valmistuva elinvoimaohjelma, jossa määritellään tarkemmin yrityspalveluihin, matkailuun ja asumiseen liittyvät konkreettiset kärjet, tavoitteet ja toimenpiteet. Kullekin kärjelle tehdään oma markkinointisuunnitelma.

1.8. Ympäristö- ja ilmastovastuu

Sastamalan kaupunki on vuonna 2020 liittynyt Hinku-kuntien verkostoon. Päätöksellään kaupunki on sitoutunut tavoitteeseen vähentää 80 prosenttia kasvihuonekaasupäästöistään vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta.

Hinku-kuntana Sastamala pyrkii vähentämään ilmastopäästöjään lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä ja parantamalla rakennusten energiatehokkuutta. Lisäksi Sastamalan kaupunki ottaa hiilineutraaliustavoitteet huomioon erityisesti talonrakennushankkeissa, joissa huomio kiinnittyy kolmeen asiaan; rakennusmateriaalien ja rakentamisen hiilineutraalius, rakennuksen käytönaikainen energiankulutus sekä lisäksi rakennuksille pyritään huomioimaan mahdollisimman pitkä elinkaari. Sastamala kannustaa myös paikallisia yrityksiä ja asukkaita ilmastotekoihin, sekä ottaa ilmastönäkökulman huomioon myös maankäytössä sekä muissa hankinnoissaan.

Sastamala on liittynyt kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS) 11/2009. KETS on vapaaehtoinen järjestelmä, joka tarjoaa viitekehysten kunnan tehokkaan ja vaikuttavan energiatehokkuustyön toteuttamiseen. Tavoitteena liittää energiatehokkuus sekä pyrkimys uusiutuvan energian osuuden lisäämiseen osaksi kunnan toimintaa ja sen käytössä olevia tai käyttöön otettavia johtamisjärjestelmiä. Nykyinen sopimuskausi on vuosille 2017-2025.

Kaupungin KETS-sopimuksessa energiansäästöllä tarkoitetaan nykyisen kulutuksen vähentämistä. Energiansäästö- ja energiatehokkuustoimenpiteet voivat olla teknisiä tai liittyä toimintatapoihin, käyttämiseen ja energiaa kuluttavien laitteiden käyttöön.

Vuonna 2021 Sastamalan kaupunki on vähentänyt fossiilisten polttoaineiden käyttöä, poistamalla Muistolan koulusta, sekä Koiramäen päiväkodista öljylämmityksen. Lisäksi Hopun palvelukeskuksen sekä teknisen toimen varikon katolle on asennettu aurinkosähkövoimalat. Katuvalaistusta sanerataan energiatehokkaampaan LED-tekniikkaan

Vuonna 2022 Sastamala laatii ilmastotiekartan, johon kirjataan ilmastotavoitteita tukevat toimenpiteet. Ilmastotiekartta käsitellään valtuustossa. Lisäksi Sastamalan kaupunki selvittää tulevaisuuden kaukolämmön lämmitysenergian tuotantotavan päästötavoitteet huomioden. Sähköautojen lataus- asemat otetaan huomioon uusia rakennuksia ja pysäköintialueita suunniteltaessa.

Kaupunki käyttää kotimaisia elintarvikkeita vierastarjoiluissaan sekä mahdollisuuksien mukaan lähituottajien tuotteita.

1.9. Muuttuva toimintaympäristö

Yleiset kehitystrendit

Kuntien toimintaympäristö on voimakkaassa murroksessa ja edelleen jatkuva maailmanlaajuinen koronapandemia tuo murrokseen myös lisähaasteet. Globaalit trendit, teknologia ja digitalisaatio väestön ikääntymisen ja kaupungistumisen myötä muuttavat sekä työn sisältöä että jokaisen elämän arkea lähitulevaisuudessa. Ulkoisen toimintaympäristön muutoksilla on merkittävää vaikutusta myös kuntien sisäisiin toimintaedellytyksiin. Kaikki nämä muuttavat myös kuntien tehtäviä ja toimintaa merkittävästi. Tulevaisuuden menestystekijät löytyvät kuntien uuden roolin mukaisen toimintakulttuurin omaksumisesta koronahaasteista huolimatta sekä kunnan elinvoimaisuuden (sekä pito- että vetovoima) ylläpitämisestä ja edistämisestä yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa. Muutoksiin varautuminen edellyttää sekä toiminnallisen että taloudellisen näkökulman huomioon ottamista kuntien toimintaympäristön murroksessa.

Sote-uudistuksen toteutus ja seuranta

Vuoden 2023 alusta toteutuvaan sote-uudistukseen eli hyvinvointialueiden muodostamiseen liittyvät muutokset ovat Sastamalan kaupungille erityisen merkittävät. Koko kuntakenttää koskevien talousvaikutusten lisäksi uudistus puolittaa kaupungin henkilöstömäärän ja vaikuttaa sekä kaupungin omien että tytäryhtiöiltä hankittujen tukipalveluiden volyymiin ja tuottamiseen. Uudistuksen etenemistä seurataan tiiviisti ja osallistutaan sen valmisteluun omalta osaltamme. Uudistuksen vaikutuksiin varaudutaan jo etukäteen kaikilla toimialoilla huomioden maltillinen taloudenhoito ja oikeat mitoitus.

Hyvinvointialueiden valmistelussa Sastamala toimii aktiivisesti varmistaakseen vahvan asemansa tulevassa palvelukentässä. Tavoitteena on turvata monipuolisten perus- ja erityistason palveluiden sekä hoiva-alan työpaikkojen säilyminen kaupungin alueella sekä varmistaa palveluverkostojen ja

yhteistyön toimivuus kaupungin toimialojen, maakunnan ja muiden toimijoiden kesken myös uudistuksen toteutuessa.

Kaupungin sote-palveluihin sisältyvästä ympäristöterveydenhuollosta edelleen kuntien järjestämisvastuulle jäävien palvelujen järjestämisestä neuvotellaan vuoden 2022 aikana muiden kuntien kanssa.

TE-palvelut 2024 -uudistuksen valmistelu

Meneillään olevissa työllisyyden kuntakokeiluissa lisätään palvelujen asiakaslähtöisyyttä ja tavoitellaan työllisyys-, koulutus-, sosiaali- ja terveystaloudellisia paremmin yhteensovittavia ratkaisuja. Tavoitteena on kehittää ekosysteemipohjaista palvelumallia sisältäen hyvinvointialueen yhdyspinnat Sastamalan alueella.

Valmistelemme yhdessä muiden Pirkanmaan kuntien kanssa TE-palvelujen siirtoa kuntiin vuonna 2024. TE-palvelut 2024 -järjestämisvastuu huomioiden (20 000 työvoimapohja) Pirkanmaan kuntien ja hyvinvointialueen välille luodaan yhdyspinnat ja toimintamallit, jotka turvaavat työllisyyden ja koulutuksen lakisääteiset palvelut. Rakenteellisissa uudistuksissa tavoitteena on turvata asiakkaiden palvelujen saatavuus ja henkilöstön hyvinvointi.

1.10. Tasapainoinen talous

Tasapainoinen talous luo perustan kuntalaisille tuotettavien palveluiden ja lakisääteisten tehtävien toteuttamiselle. Tasapainoinen talous mahdollistaa myös alueen elinvoimaa lisäävien toimenpiteiden ja investointien toteuttamisen. Myös kuntalaki (410/2015) asettaa kuntataloudelle tasapainovaatimuksen. Sastamalan kaupungin taloudelle asetetaan suunnitelmakaudelle 2022-2024 seuraavat tavoitteet:

Talous on tasapainossa siten, että suunnitelmakauden tulos on positiivinen ja vuosikate riittää poistoihin. Veroprosentit ovat kilpailukykyisellä tasolla lähialueen kuntiin verrattuna. Kunta- ja konsernitason lainamäärät/asukas ovat edelleen pienempiä kuin kunnissa keskimäärin.

Vuosittain investoidaan vähintään poistojen verran. Painopiste on investoinneilla, jotka vaikuttavat positiivisesti käyttötalouden tasapainoon. Investointitasoa voidaan lisätä erikseen päätettävillä elinvoimainvestoinneilla ottaen huomioon hallittu riskinotto. Palveluverkkoinvestoinnit pohjautuvat erilliseen suunnitelmaan.

Sopeutusohjelman 2020-2023 toteuttamista jatketaan. Ohjelmaan sisältyvillä toimenpiteillä tavoitellaan noin 5 miljoonan euron sopeutusvaikutusta vuoden 2023 tasolla. Lisäksi sopeutusohjelmaan sisältyi tuloveroprosentin korotus vuodelle 2021. Vuonna 2022 toteutettavat sopeutustoimenpiteet on esitetty kunkin toimialan omilla sivuilla luvussa 13.

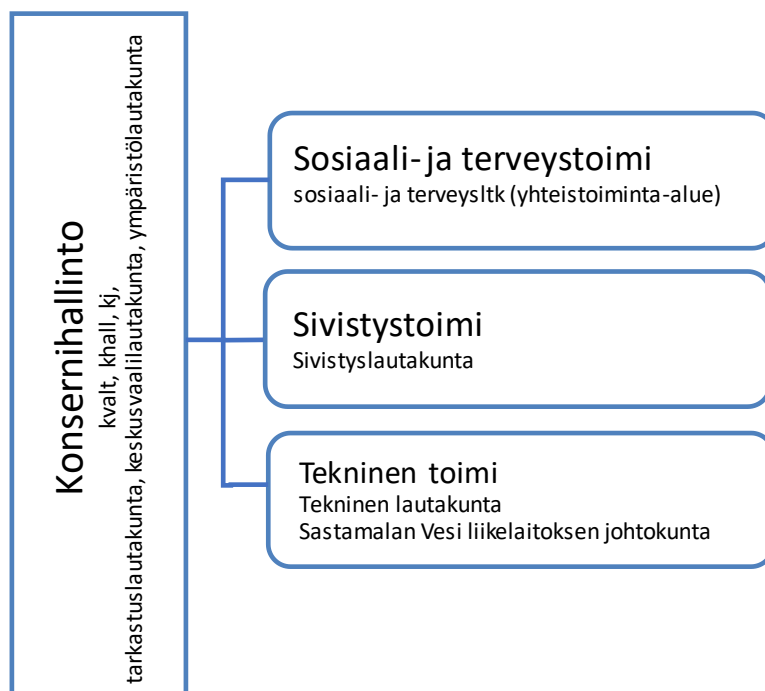
1.11. Riskienhallinta

Sastamalan kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaan kaupunginhallituksen alaisten toimielinten ja konserniyhteisöjen tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Kaupunginhallitus kokoaa näiden perusteella koko kaupunkikonsernia koskevan riskianalyysin ja menettelytavat merkittävimpien riskien hallitsemiseksi.

Toimielimet ja konserniyhteisöt arvioivat ja raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskienhallinnan riittävydestä ja kehittämistarpeista osana toiminnan ja talouden suunnittelua, seuranta ja raportointia. Toimialojen riskianalyysit on kirjattu TargetorPro järjestelmään. Merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot

Riski	Riskien hallintakeinot
<u>Strategiset riskit:</u> *Strategiset valinnat ja niiden pohjalta toiminnalle asetetut tavoitteet eivät toteudu. *Väestötavoitteet eivät toteudu. *Kalliiden, raskaiden sote-palveluiden asiakasmäärän ennakoimaton kasvu.	*Tavoitteiden ja toiminnan säännöllinen seuranta ja arviointi. Raportoinnin yhtenäisyys ja läpinäkyvyys. *Elinvoimaa vahvistavien toimenpiteiden suunnitelmallinen toteutus ja arviointi. *Ennaltaehkäisevät toimenpiteet, toimiva palvelurakenne.
<u>Toiminnalliset riskit:</u> *Kriittisten tietojärjestelmien virheet ja toimimattomuus sekä palvelunestohyökkäykset. *Kriittisen osaamisen varmistaminen, henkilöstön saatavuus *Tulevan sote-uudistukseen mahdolliset negatiiviset vaikutukset kaupungin toimintaan. *Pandemiatilanteen heikkeneminen	*Tietojärjestelmien varmistus, ajantasainen tietoturva- ja tietosuojajohtaminen. Koulutukset. *Tehtäväkuvaukset, toimivat sijaisjärjestelyt ja perehdyttäminen. Huolellinen rekrytointi, soveltuvuusarviointi avaintehtävissä. Myönteinen työnantajaimago, työhyvinvointipanostukset. Ennakoiva henkilöstösuunnittelu. *Uudistukset etenemisen aktiivinen seuranta. Sastamalan asukkaiden palveluiden laadun ja saatavuuden varmistaminen Pirkanmaan sote-valmistelussa. *Toiminnassa huomioidaan valtakunnalliset ja alueelliset määräykset ja suositukset pandemiatilanteen aiheuttamien haitallisten vaikutusten vähentämiseksi.
<u>Taloudelliset riskit:</u> *Talouden tasapainottaminen ei onnistu, hallitsematon kustannuskehitys. *Taloudellisia riskejä ei tunnisteta, poikkeamiin reagointi on riittämätöntä.	*Toiminnan suunnitelmallisuus, toiminnan ja palvelurakenteen uudistaminen. Sopeutusohjelman toteuttaminen. *Kustannuskehityksen jatkuva seuranta ja ennakointi sekä tarvittavat korjausliikkeet.
<u>Vahinkoriskit:</u> *Toimitilariskit, ennakoimattomat sisäilma- ja kosteusongelmat *Vesihuollon laatu- ja toimintapoikkeamat.	*Kiinteistöjen kuntotutkimukset, ennakoivat korjaustoimenpiteet. *Ajantasainen varautumissuunnitelma.

4 SASTAMALAN TOIMINTAMALLI 2022



Toimintamalli sisältää seuraavat toimialat

- **Konsernihallinto** vastaa kaupunkikonsernin toiminnan ohjauksesta ja johtamisesta ja hallinnon tukipalveluiden järjestämisestä. Varsinaisten hallintotehtävien lisäksi konsernipalveluihin kuuluu myös elinkeinopalvelut ja työllisyyspalveluiden hoito. Konsernihallinnon kokonaisuuteen kuuluu myös maankäytön vastuualue, joka vastaa maankäytön suunnittelusta ja rakennusvalvonnasta.
Konsernihallinnon alaisuudessa käsitellään kirjanpidossa erillisenä kokonaisuutena kaupungin yhteiset erät, joka sisältää mm. maan myyntiin liittyvät voitot ja tappiot sekä mahdolliset muut kertaluonteiset toimialojen varsinaiseen toimintaan kuulumattomat erät.
- **Sosiaali- ja terveystoimi** (Sotesi) tuottaa toimialansa palveluita Punkalaitumen ja Sastamalan muodostamalla yhteistoiminta-alueella sekä ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palveluita myös Ikaalisten, Parkanon ja Kihniön alueilla. Toimintakokonaisuuteen sisältyy lisäksi Sastamalan erikoissairaanhoidon ostopalvelut. Sosiaali- ja terveystoimialueella on koko toimialan valmistelu-, seuranta- ja koordinoituvastuu.
- **Sivistystoimi** vastaa varhaiskasvatuspalveluista, perusopetuksesta, lukiokoulutuksesta sekä elämänlaatupalveluista.
- **Tekninen toimi** vastaa yhdyskuntatekniikasta, turvallisuuspalveluista sekä maaseutupalveluista. Maaseutuviranomaispalveluita Sastamalan kaupunki tuottaa yhteistoiminta-alueelle, johon Sastamalan lisäksi kuuluvat Ikaalisten kaupunki ja Hämeenkyrön kunta. Lomituspalveluiden toiminta-alue laajeni vuoden 2021 alusta lukien, kun Lempäälän maatalouslomituksen paikallisyksikkö yhdistyi Sastamalan maatalouslomituksen paikallisyksikköön.
- Tila- ja rakennuttamispalveluista käytetään nimitystä Tilakeskus. Toimialaan kuuluu myös **Sastamalan Vesi liikelaitos**.

Toimialajako on määritelty hallintosäännössä ja vastuualuejaosta valtuusto on päättänyt 26.6.2017. Vastuualueiden tehtäväsisältöjä ja nimikkeitä on tarkennettu myös kyseisen ajankohdan jälkeen talousarviokäsittelyiden yhteydessä. Vuoden 2022 alusta lukien aiemman Elävän maaseudun vastuualueen tehtäväkokonaisuutta järjestellään uudelleen ja vastuualue nimetään Maaseutupalveluiden vastuualueeksi. Vastuualue hoitaa jatkossa maaseutuviranomaispalvelut ja lomituspalvelut.

5 HENKILÖSTÖ

Henkilöstöpolitiikka

Sastamalan kaupungin henkilöstöpolitiikka perustuu kaupungin strategiaan. Sastamalan kaupunki on vetovoimainen työnantaja, joka kantaa vastuun työntekijöistä ja turvallisesta työympäristöstä. Kaupunki edistää työhyvinvointia ja avointa vuorovaikutusta. Osaava ja vastuullinen esimiestyö ja johtaminen tukee henkilöstön sitoutumista, hyvinvointia ja työn tuloksellisuutta. Hyvinvoiva työyhteisö muodostuu luomalla yhdessä toimivat rakenteet ja yhteistyömallit, takaamalla riittävät resurssit ja lisäämällä yli toimialan tehtävää yhteistyötä. Henkilöstöä kannustetaan oman ja työyhteisön osaamisen kehittämiseen, työn sisältöjen uudistamiseen ja monipuoliseen kouluttautumiseen. Samalla kehitetään kannustavaa palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmää ja mahdollistetaan työ- ja vapaa-ajan yhteensovittaminen.

Johtamisen ja esimiestyön kehittämisellä onnistutaan kaupungin palvelutuotannon järjestämisessä sekä henkilöstön työhyvinvoinnin johtamisessa.

Suunnitelmallisella osaamisen kehittämisellä voidaan vaikuttaa henkilöstön motivaatioon, työhyvinvointiin ja työn tuloksellisuuteen. Henkilöstön monipuolisella osaamisella ja taidolla ottaa joustavasti vastaan uudistuvia ja muuttuvia työtehtäviä, selvittää tulevaisuuden muuttuvassa toimintaympäristössä

Strategian tavoitteiden toteuttamiseksi painopisteenä tulevana vuosina on

- työnantajakuvan kirkastaminen ja vetovoiman parantaminen
- työhyvinvoinnin ja työkyvyn edistäminen
- muutosjohtaminen
- esimiestyön tukeminen ja kehittäminen
- osaamisen ja toimintojen kehittäminen tulevaisuuden vaatimuksien mukaiseksi

Kaupungin palveluksessa oli 30.9.2021 yhteensä 1785 työntekijää, joista vakituisia 1292 ja määräaikaista 493. Määräaikaisen henkilöstön määrä vaihtelee toiminnallisista syistä eri kuukausina.

	30.9.2021		
	vakituiset	määräaikaiset	yhteensä
Konsernihallinto	46	14	60
Sivistystoimi	458	260	718
- sis. Sastamalan Opisto	9	114	122
Tekninen toimi	191	38	229
- sis. Lomituspalvelut	133	14	147
Sosiaali- ja terveystoimi	584	181	765
Sastamalan Vesi	13		13
yhteensä	1292	493	1785

Pirkanmaan hyvinvointialue aloittaa toimintansa 1.1.2023, jolloin lainsäädännön mukaiset tehtävät ja niihin liittyvä henkilöstö siirtyvät pois kaupungilta. Hyvinvointialueelle siirtyy sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö, sivistystoimesta opiskeluhoillon kuraattorit ja psykologit sekä konsernihallinnosta kuntouttava työtoiminta, yhteensä n. 600 vakituista työntekijää

Henkilöstösuunnittelun avulla huolehditaan kaupungin palvelutuotannon edellyttämän henkilöstön oikeasta määrästä ja rakenteesta sekä turvataan riittävä osaaminen kaupungin tavoitteiden saavuttamiseksi. Henkilöstösuunnittelussa tulee erityisesti huomioida hyvinvointialueen tuomat muutokset kaupungin toimintaympäristöön. Henkilöstösuunnittelussa huomioidaan myös väestökehityksestä johtuvat palveluiden kysyntään ja resurssien kohdentamiseen sekä henkilöstön eläköitymiseen liittyvät muutostarpeet.

6 LÄHTÖKOHDAT SUUNNITELMAKAUDELLE 2022-2024

6.1. Talousnäkymät syksyllä 2021

Keväällä 2020 alkanut Covid-19 -pandemia on vaikuttanut voimakkaasti talouskehitykseen ja -ennusteisiin sekä Suomessa että maailmalla. Pandemiaan liittyvät rajoitukset ja sulut ovat rajoittaneet tuotantoa ja maailmankauppaa ja vuonna 2020 talous heikkeni maailmanlaajuisesti. Suomen BKT supistui 2,9 prosenttia, mutta kansainvälisesti tarkasteltuna Suomen talous selvisi pandemian alkuvaiheesta keskimääräistä paremmin.

Alkuvuonna 2021 käynnistyneet koronarokotukset tasoittivat pandemiatilannetta ja rajoitustoimenpiteitä päästiin purkamaan. Vuoden 2021 loppupuolella pandemia on kuitenkin kääntynyt kesän taiseisemman vaiheen jälkeen jälleen kasvuun ja myös rajoitustoimia on otettu uudelleen käyttöön.

Valtiovarainministeriön alla esitetty syksyn 2021 talousennuste perustuu oletukseen, että koronapandemian kehitys ei heikennä talouden toipumista. Taudinkehitykseen, virusmuunnoksiin sekä rokotekattavuuteen liittyvä epävarmuus lisää kuitenkin ennusteen epävarmuutta.

Ennustelukuja, VM syksy 2021	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Maailma, BKT:n muutos %	3,0	-3,2	6,1	4,7	3,4	**	**
Euroalue, BKT:n muutos %	1,4	-6,5	4,9	4,7	2,1	**	**
Suomi, BKT:n muutos %	1,3	-2,9	3,3	2,9	1,4	1,1	1,0
Työlliset, muutos %	1,0	-1,5	2,2	1,5	0,6	0,3	0,2
Työllisyysaste, %	71,6	70,7	72,4	73,6	74,1	74,3	74,5
Työttömyysaste, %	6,7	7,7	7,8	6,8	6,4	6,3	6,2
Kuluttajahintaindeksi muutos % / Inflaatio	1,0	0,3	1,8	1,6	1,7	1,8	1,9
Ansiotasoindeksi, muutos %	2,1	1,9	2,3	3,0	2,5	2,6	2,7
Peruspalvelujen hintaindeksi, muutos %	2,0	1,1	2,7	2,5	2,3	2,4	2,5
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,4	-0,4	-0,5	-0,5	-0,4	**	**
Pitkät korot (10 vuotta), %	0,1	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	**	**
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä/BKT, %	-0,9	-5,4	-3,9	-2,4	-1,5	**	**
Julkisyhteisöjen menot/BKT, %	53,2	57,3	56,8	54,3	53,4	**	**
Julkisyhteisöjen bruttovelka/BKT, %	59,5	69,5	71,2	71,3	72,2	**	**
Vaihtotase/BKT, %	-0,3	0,8	-0,4	-0,2	-0,1	**	**

Maailmantalous on elpynyt koronapandemian vaikutuksista nopeasti finanssipoliittisen elvytyksen, kulutuskysynnän lisääntymisen ja rokotusten etenemisen ansiosta, mutta nopeimman kasvun vaihe on jo taittunut. Maailmantalouden ennakoitaan kasvavan 6,1 prosenttia vuonna 2021 ja 4,7 prosenttia vuonna 2022.

Euroalueella alkanut nopea kasvu jatkuu rajoitusten keventyessä sekä palveluiden kysynnän vahvistuessa. Myös EU:n elpymisväline NextGenerationEU (NGEU) tukee talouskasvua. Nopeimman kasvun vaihe ajoittuu vuoden 2021 jälkipuoliskolle ja kokonaistuotanto saavuttaa vuoden 2019 tason vuoden 2021 loppuun mennessä. Teollisuuden näkymiä varjostavat kuitenkin tuotantopanoksien saatavuuteen liittyvät ongelmat. Vuositasolla euroalueen BKT kasvaa 4,9 % vuonna 2021 ja 4,7 % vuonna 2022, jonka jälkeen kasvu hidastuu.

Suomen BKT:n arvioidaan kasvavan 3,3 prosenttia vuonna 2021 ja 2,9 prosenttia vuonna 2022. Keskipitkällä aikavälillä talouskasvu supistuu yhteen prosenttiin. Kasvu tapahtuu pitkälti viennin tukemana. Tavaroiden vienti saavuttaa kriisiä edeltävän tason jo vuoden 2021 aikana. Poikkeustilanteesta voimakkaasti kärsineillä aloilla, kuten matkailussa, toipuminen on hitaampaa, koska pandemia vähentää edelleen liikkuvuutta. Talouskasvun ja rajoitusten purkamisen myötä myös työllisyystilanne on kohentunut. Inflaation arvioidaan pysyvän alle kahdessa prosentissa ja korkotaso säilyy edelleen poikkeuksellisen matalana.

Julkisen talouden menojen ja tulojen välinen epätasapaino kaventuu, kun talouden toipuminen ja nopea työllisyyskasvu lisäävät verotuloja ja pienentävät työttömyysmenoja. Myös koronapandemiaan liittyvän rahankäytön ja tukitarpeen väistyminen vahvistavat julkista taloutta. Koronapandemia virusmuunnoksineen tuo kuitenkin edelleen merkittävän riskin tulevalle kasvulle.

Talouden väliaikainen elpyminen ei poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa. Julkisen talouden ennustetaan pysyvän edelleen alijäämäisenä.

Kuntatalouden tilannekuva, syksy 2021

Myös kuntasektorin vuosien 2020 ja 2021 toiminta ja talous ovat vahvasti koronan leimaamat. Rajoitustoimet ja sulut ovat vaikuttaneet merkittävästi kuntien toimintatulojen ja -menojen muodostumiseen. Terveystieteidenhuollossa koronan testaus, jäljitys, hoito ja rokotukset sitovat voimavaroja. Erikoissairaanhoidossa normaalitoimintaa supistettiin vuonna 2020, mikä vähensi kuntalaskutusta, mutta näkyy vuodesta 2021 alkaen hoitovelasta johtuvana lisääntyvänä palveluiden käyttönä ja laskutuksena. Sivistystoimissa sulut ovat edellyttäneet uusien toimintatapojen omaksumista ja etätyöskentelyä ja -asiointi on otettu käyttöön laajasti kuntien muussakin toiminnassa. Työllisyystilanteen heikkeneminen on lisännyt työmarkkinatukikustannuksia ja toimeentulotukimenojen kasvu lisää myös kuntien maksuosuutta. Yleinen talouskehitys ja työllisyystilanteen muutokset vaikuttavat yhteisö- ja tulo-verojen kertymiseen. Hallitus on tukenut kuntia vuosina 2020 ja 2021 kriisistä selviämiseksi. Valtion tukitoimet kompensoivat kuntien koronamenetyksiä ja kohensivat kuntataloutta merkittävästi erityisesti vuonna 2020.

Kuntatalouden ongelmana on pitkään jatkunut tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Ikäihmisten määrän kasvu on jo monen vuoden ajan lisännyt palvelutarvetta ja sote-menoja ja tämä kehitys jatkuu vuonna 2022. Samanaikaisesti työikäisen väestön määrän väheneminen heikentää veropohjaa. Demografinen muutos eriyttää erikokoisten ja olosuhteiltaan erilaisten kuntien talouskehitystä.

Kuntatalouden tulevana haasteena sopeutuminen kohti koronakriisin jälkeistä aikaa ja kohti sote-uudistuksen jälkeistä rahoitusuraa.

Kuntien tehtävien muutokset suunnitelmakaudella

Marinin hallitusohjelma sisältää lisäpanostuksia sosiaali- ja terveyspalveluihin ja koulutukseen. Keskeisiä vuonna 2022 vaikuttavia toimenpiteitä ovat ikäihmisten asumispalveluiden henkilöstömitoitus ja oppivelvollisuuden pidentäminen. Syksyllä 2021 voimaan tulleet varhaiskasvatuksen ja sote-palveluiden maksuperusteiden muutokset vähentävät merkittävästi maksutuottoja vuonna 2022. Hallitusohjelman mukaan kuntien tehtäviä ja velvoitteita lisääviin tai laajentaviin toimenpiteisiin osoitetaan täysi valtionrahoitus tai vastaavasti muita tehtäviä tai velvoitteita poistetaan. Näin hallituksen toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen kokonaisuutena on lähtökohtaisesti neutraali.

Hallituksen sote-uudistus tulee voimaan vuoden 2023 alusta lukien. Uudistus vaikuttaa keskeisesti kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien siirtyessä kunnilta hyvinvointialueille. Uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia kuntien verotuloihin ja valtionosuusjärjestelmään, omaisuuteen, velkoihin ja sopimuksiin sekä henkilöstöön. Siirtyvien tehtävien henkilöstö siirtyy kokonaisuudessaan hyvinvointialueiden palvelukseen. Siirtyvien tehtävien rahoituksen siirto toteutetaan vähentämällä kunnilta valtionosuuksia, veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausta, kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta ja kunnallisveroa. Kuntien verotulojen vähentämistä vastaavasti korotetaan valtion ansiotuloverotusta ja valtion osuutta yhteisöveron tuotosta.

Sote-uudistuksen siirtyvien tehtävien vaikutus huomioidaan taloussuunnitelmavuosien 2023 ja 2024 luvuissa. Sote-uudistuksen rahoituslaskelmat ovat vielä keskeneräiset ja mm. tuloverotuksesta vä-

hennettävä prosenttiosuus vahvistetaan vasta keväällä 2022. Tästä johtuen suunnitelmavuosien laskelmat ovat tässä vaiheessa suuntaa antava ja tarkentuvat vuoden 2022 aikana.

TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle vuonna 2024. Uudistuksen valmistelu on käynnissä.

Lähteet/lisätiedot:

Taloudellinen katsaus, syksy 2021. Valtiovarainministeriön julkaisuja 2020:51.

Kuntatalousohjelma vuodelle 2022, syksy 2021. Valtiovarainministeriön julkaisuja 2021:49.

Kuntaliiton tiedotteet ja aineistot 2021, www.kuntaliitto.fi/talous

6.2. Sastamalan väestö

Sastamalan kaupungin asukasluku oli vuoden 2021 alussa 24 052 asukasta. Väestötietojärjestelmän mukaan Sastamalan asukasluku oli lokakuun 2021 lopussa 24 021 eli vähennystä on 31 asukasta.

Tilastokeskus on julkaissut 30.9.2019 vuoteen 2040 ulottuvan väestöennusteen. Sastamalan kaupunki on lisäksi teettänyt vuonna 2019 Muutoskitkasta elinvoimaa-hankkeeseen liittyen tarkemman, osa-alueittaisen kehityksen huomioon ottavan väestöennusteen. Ennusteen on laatinut aluetutkija Timo Aro MDI:tä.

Seuraavassa on esitetty väestöennusteiden vertailua sekä MDI:n esittämät johtopäätökset tulevasta väestönkehityksestä

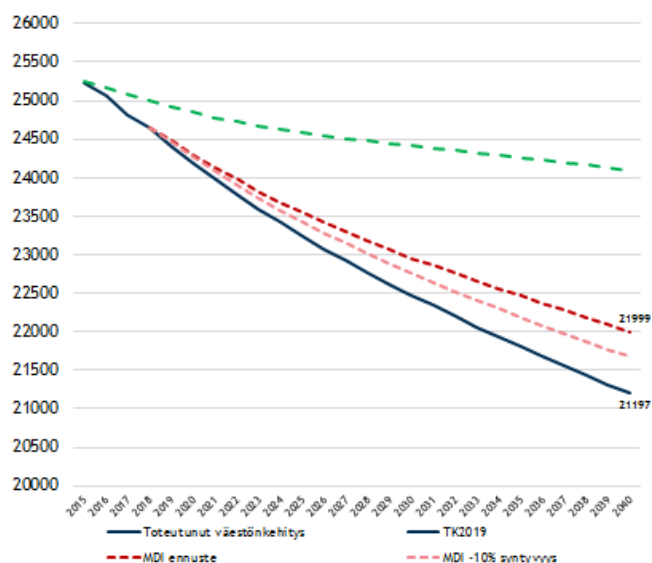
Väestö	Väestö 31.12.			Ennuste, Tilastokeskus		Ennuste
Sastamalan alue	2010	2015	2 020	2030	2040	MDI, 2040
Ikäluokat yhteensä	25 764	25 220	24 052	22 475	21 197	21 999
- 14	4 175	3 916	3 436	2 576	2 320	
15 - 64	15 855	14 753	13 354	11 932	10 965	
65-	5 734	6 551	7 262	7 967	7 912	
siitä 85-	789	968	1 058	1 255	1 947	
Huoltosuhde	62 %	71 %	80 %	88 %	93 %	

Lähde: Tilastokeskuksen väestötilasto 31.3.2021 ja Väestöennuste 30.9.2019 ja MDI:n ennuste 2

Sastamalan väestöennuste

Oheisessa kuviossa on kuvattu Sastamalan väestönkehitystä MDI:n (2019) ja Tilastokeskuksen (2019) ennusteissa vuosina 2019-2040

- Tilastokeskuksen vuoden 2019 ennusteen mukaan Sastamalan väestö supistuu 21 197 asukkaaseen vuoteen 2040 mennessä. Sastamalan väkiluku supistuisi -3 453 asukkaalla (-14 %).
- Sastamalan väestönkehityksen taustalla on erittäin negatiivinen luonnollinen väestönlisäys. Sastamalan kokonaisnettomuutto on lievästi positiivinen vuosien 2018-2040 aikana.
- TK:n ennusteessa väestönkehitys jää noin 800 henkilöä heikommaksi kuin MDI:n ennusteessa vuosien 2018-2040 aikana. Sastamalan väestö supistuu voimakkaammin Tilastokeskuksen väestöennusteessa matalamman syntyvyyden ja heikomman kokonaisnettomuuton vuoksi.



Lähde: MDI, Sastamalan väestöennuste 2019;
Tilastokeskus: alueellinen väestöennuste 2019-2040

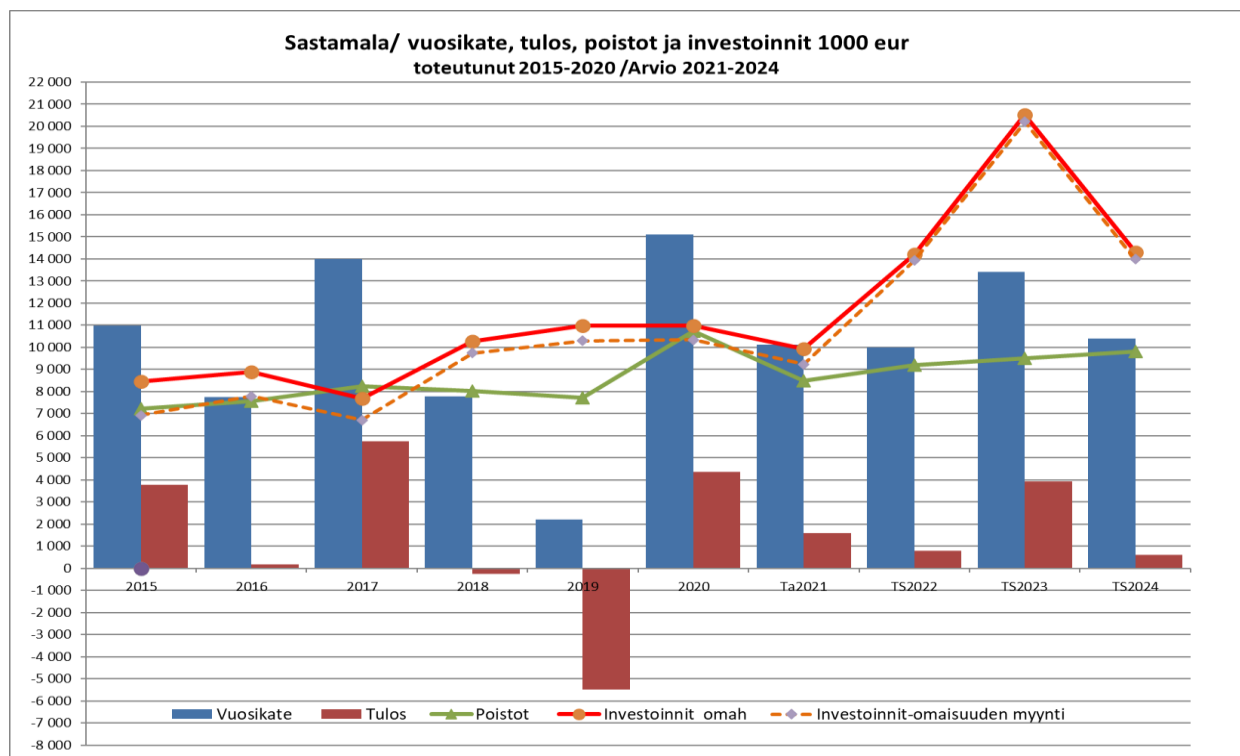
Johtopäätökset tulevasta väestönkehityksestä (MDI 2019)

1. Sastamalan väkiluku uhkaa supistua kohtuullisen voimakkaasti vuosien 2018-2040 aikana. Väestönkehityksen kääntäminen positiiviseksi voi osoittautua haastavaksi, sillä kuolleisuus on syntyvyyttä suurempi, mikä on seurausta Sastamalan keskimääräistä vinoutuneemmasta ikärakenteesta. Suurin liikkumavara liittyy syntyvyyden nousuun sekä veto- ja pitovoiman lisääntymiseen.
2. Sastamala kärsii vain maltillista muuttotappiota maan sisäisessä muuttoliikkeessä. Pienikin kasvu Sastamalan muuttovetovoimassa riittäisi kääntämään Sastamalan muuttoliikkeen taseen positiiviseksi. Vaikka muuttovetovoiman kasvu ei oletettavasti kääntäisi Sastamalan väestönkehitystä positiiviseksi, olisi tällä merkittäviä vaikutuksia alueen elinvoimaan, sillä muuttoliike kohdistuu pääasiassa aktiivi-ikäiseen väestöön. Sastamala saa jo tällä hetkellä muuttovoitoja nuorista aikuisista, jotka ovat muuttajien avainryhmä, ja ennusteen perusteella muuttovoitot nuorista aikuisista tulevat kasvamaan ennustejakson aikana, jota voi pitää erittäin positiivisena tekijänä Sastamalan aluekehitykselle.
3. Sastamalan keskeinen tulevaisuuden haaste on samaan aikaan tapahtuva eläkeikäisen väestön kasvu etenkin kaikista vanhemmissa ikäluokissa ja työikäisen väestön supistuminen. Tämä on seurausta Sastamalan ikärakenteesta, joka on painottunut eläkeikäisiin ja pian eläköityvään väestöön. Sastamalan työikäinen väestö supistuu ennusteen perusteella lähes 2 500 henkilöllä, jolla on merkittäviä aluetaloudellisia vaikutuksia. Haastavaksi tilanteen tekee, että työikäisen väestön supistuminen perustuu pääasiassa vinoutuneeseen ikärakenteeseen, johon on haastava vaikuttaa. Samaan aikaan suuret ikäluokat vanhenevat, joka aiheuttaa ylimääräistä painetta Sastamalan palveluverkkoon.
4. Alentuneen syntyvyyden seurauksena Sastamalassa asuvien lasten määrät tulevat supistumaan merkittävästi vuosien 2019-2040 aikana. Jos matala syntyvyys jatkuu vielä 2020-luvulla viime vuosien trendikehityksen tavoin, se aiheuttaa väistämättä muutostarpeita Sastamalan palveluverkkoon: aluksi neuvoloihin, sitten varhaiskasvatukseen ja sen jälkeen kouluverkkoon.
5. Sastamalan kaupungin sisäinen yhdyskuntarakenne tulee muuttumaan kunnan eri osa-alueiden eriytyneestä väestönkehityksestä johtuen. Vaikka kaikkien eri osa-alueiden väestö supistuu, erot väestönkehityksessä muokkaavat Sastamalan yhdyskuntarakennetta. Erityisesti Vammalan keskustan ja Mouhijärven suhteellinen merkitys korostuu: lähes 60 prosenttia Sastamalan asukkaista asuu ennusteen oletusten toteutuessa näiden kahden osa-alueen alueella vuonna 2040. Vastaavasi Vammalan maaseudun, Kiikan ja Karkun suhteellinen merkitys vähenee väestömäärän näkökulmasta. Sastamalan sisäinen muuttoliike on keskeinen yhdyskuntarakenteen kehitykseen vaikuttava tekijä.
6. Vammalan kuntakeskustan muuta kuntaa vähemmän negatiivista väestönkehitystä selittää muuttovoitot muusta Sastamalasta. Tämä kertoo Sastamalan alueella tapahtuvasta keskittyvästä väestönkehityksestä kohti ydinkaupunkia. Mouhijärven muuta Sastamalaa vahvempi väestönkehitys taas perustuu sijaintietuun ja aikaetäisyyteen suhteessa kasvavaan ja laajenevaan Tampereeseen.

Kaupungin strategisilla valinnoilla ja toimenpiteillä pyritään tehostetusti vaikuttamaan myönteisesti yritysten sijoittumiseen, työvoiman saatavuuteen ja väestön määrän ja väestörakenteen kehitykseen. Elinvoiman vahvistaminen ja positiivisen väestönkehityksen mahdollistaminen onkin valittu strategian ja taloussuunnitelman keskeisiksi teemoiksi.

6.3. Sastamalan talouden kehitys vuoteen 2021 ja arvio 2022-2024

Alla olevassa kaaviossa on esitetty vuosikatteen, tuloksen, poistojen ja investointien kehitystä vuodesta 2015 alkaen. Toteutuneissa talousluvuissa on vuosittaisia poikkeamia johtuen kertaluonteisista eristä, mm. verotuksen tilitysaikataulun muutoksista sekä myyntivoitoista. Poikkeamat on syytä huomioida eri vuosien talouslukuja vertailtaessa ja tuloksen muodostumista arvioitaessa.



Sastamalan kaupungin talouden haasteena on ollut verotulopohjan heikko kehitys yhdistettynä väestörakenteesta johtuvaan lisääntyvään palvelutarpeeseen. Asukasluvun väheneminen on leikannut viime vuosina sekä verotuloja että asukasmäärän perusteella määräytyviä valtionosuuksia.

Tarkastelujakson alussa vuosille 2015-2017 ajoittui useita kaupungin taloutta pysyvästi heikentäneitä muutoksia, mm. valtionosuuksuuksien ja yhdistymisavustusten päättymisen, joiden vaikutusta tasoitettiin kaupunginvaltuuston hyväksymällä 3-vuotisella tasapainotusohjelmalla. Ohjelma sisälsi myös 0,75 prosentin tuloveron korotuksen vuodelle 2015.

Vuosina 2018 -2019 toimintakate heikkeni edellisiä vuosia voimakkaammin, muutos oli kahdessa vuodessa 9 milj. euroa. Samaan aikaan verorahoituksen määrä väheni 1,7 milj. euroa yleisestä talouskehityksestä, tulorekisteriongelmista ja verotuksen muutoksista johtuen. Tulos heikkeni voimakkaasti ja vuoden 2019 tilinpäätös oli 5,2 milj. euroa alijäämäinen.

Vuosi 2020 oli koronapandemian sävyttämä. Pandemiatilanne rajoituksineen ja sulkuineen vaikutti toimintakulujen ja -tuottojen rakenteeseen sekä verotulojen kertymiseen. Valtion 7,5 milj. euron tukitoimenpiteiden ansiosta vuoden 2020 tulos muodostui 4,4 milj. euroa positiiviseksi. Lisäksi valtuuston vuosille 2020-2023 hyväksymän sopeutusohjelman mukaisia toimenpiteitä käynnistettiin jo vuoden loppupuolella.

Sopeutusohjelmaan sisältyvänä toimenpiteenä tuloveroprosenttia korotettiin 0,75 prosenttia vuodelle 2021. Korotus lisää verotuloja noin 2,55 milj. euroa. Vuoden 2021 talous on sopeutustoimenpiteiden, veroprosentin tarkistuksen ja valtion koronatukien ansiosta tasapainossa. Valtion koronatukea Sastamala saa vuonna 2021 noin 2 milj. euroa. Lisäksi valtio korvaa kunnille aiheutuvat koronan välit-

tömät kustannukset (testaus, jäljitys, hoito ja rokotukset) täysimääräisesti. Tulosta parantavat myös maanmyyntivoitot, joita kertyy vuonna 2021 noin 700 000 euroa.

Ikäsidonnaisten kustannusten kasvupaine jatkuu vuonna 2022. Kustannuspainetta tuovat myös koronapandemian johdosta kasautuneiden sote-palvelutarpeiden purku. Hallitusohjelman mukaiset uudet velvoitteet ja maksutuottojen muutokset lisäävät toimintakuluja ja vähentävät toimintatuottoja, mutta lisäävät vastaavasti myös valtionosuutta. Sopeutusohjelman odotetaan tuovan edelleen li-säsäästöjä siten, että kokonaissopeutus vuoden 2022 tasossa on noin 2,9 milj. euroa. Hyvinvointi-alueelle siirtyvien sote-palveluiden osuus sopeutusmäärästä on vuoden lopussa vajaat 0,3 milj. eu-roa.

Vuoden 2023 sote-uudistuksen lopullinen kokonaisvaikutus kaupungin talouteen täsmentyy vasta vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätösten valmistuttua. Tässä vaiheessa kuitenkin näyttää siltä, että Sas-tamalan vero- ja valtionosuustulojen leikkaus on hyvinvointialueelle siirtyviä nettomenoja suurempi. Muutos- ja tasauslementtien ansiosta uudistuksen lopullinen vaikutus talouden tasapainoon jää lähelle nollaa. Vuosina 2023-2027 tilitetään vielä vanhoilta vuosilta kertyviä leikkaamattomia verotu-loja ja tästä syystä etenkin vuoden 2023 verokertymä on selvästi sote-uudistuksen jälkeistä normaa-litasoa korkeampi. Vanhojen vuosien verotilitysten ansiosta vuoden 2023 tulos muodostuu noin 4-5 milj. euroa positiiviseksi. Vuodesta 2024 alkaen tulos heikkenee kohti normaalitasoa.

Vuosittainen investointitaso on ollut koko tarkastelujakson korkea suhteessa poistoihin. Taloussuun-nitelmassa investoinnit ovat keskimäärin 16 milj. euroa. Korkea investointitaso lisää lainatarvetta ja vaikuttaa myös korkoihin ja poistoihin sekä kasvattaa sitä kautta tulosvaatimusta noin 0,5 milj. euron vuosivauhdilla. Esitetyllä investointisuunnitelmalla vuoden 2024 poistot nousevat lähes 10 milj. eu-roon. Investointipainetta lisäävät erityisesti sivistystoimen palveluverkkosuunnitelman mukaiset ra-kennushankkeet.

Suunnitelmakaudella 2022-2024 velkamäärä kasvaa 13,5 milj. eurolla ja on suunnitelmakauden lo-pussa yli 70 milj. euroa (n. 3000 euroa/asukas).

6.4. Talousarviovuoden 2022 laskentaperusteet

Tulopohja 2022: verotulot ja valtionosuudet

Verotulot

Vuoden 2022 veroprosentit ovat edellisen vuoden tasossa.

Veroprosentit ja tuotto 2022	Liukuma 2022	Sastamala 2022	Tuotto 2022, 1000 €
<i>Yleinen kiinteistövero</i>	0,93 -2,00 %	0,93 %	2 600
<i>Vakituiset asuinrakennukset</i>	0,41- 0,90 %	0,45 %	2 230
<i>Muu asuinrakennus</i>	0,93 -2,00 %	0,98 %	600
<i>Voimalaitokset</i>	0,93 -3,10 %	3,10 %	400
<i>Rakentamaton rakennuspaikka</i>	2,00 -6,00 %	2,00 %	35
<i>Yleishyödylliset yhteisöt</i>	0,0 – 2,00 %	0,50 %	35
Kiinteistövero yhteensä			5 900
Tulovero		21,50 %	78 000
Yhteisövero			5 100
Verotulot yhteensä			89 000

Tuloveroa arvioidaan kertyvän **78 milj. euroa** vuonna 2022. Yhden veroprosentin tuotto on noin 3,5-3,6 milj. euroa verotulopohjan tasosta riippuen. Sastamalan efektiivinen veroaste eli maksettavan kunnallisveron suhde ansiotuloihin on noin 14,20 prosenttia.

Kunnallisverotulon määrä voi poiketa merkittävästi tämänhetkisestä arviosta, mikäli talous- ja työllisyyskehityksessä tapahtuu olennaisia muutoksia.

Vuoden 2022 yhteisöveron määrä talousarviossa on **5,1 milj. euroa**, mikä on 6 prosenttia kaupungin kaikista verotuloista. Kuntien koronatukipakettiin sisältynyt yhteisöveron jako-osuuden määräkainen 10 prosentin korotus poistuu vuonna 2022. Sastamalan kaupungille korotuksen vaikutus oli noin milj. euroa vuodessa.

Sastamalan kiinteistöveroprosentit ovat talouslaskelmassa ennallaan koko suunnitelmakauden. Kiinteistöveron määrä on talousarviossa **5,9 milj. euroa**, mikä on 7 prosenttia verotuloista.

Verotuloja arvioidaan kertyvän **yhteensä 89 milj. euroa** vuonna 2022.

Valtionosuudet

Valtionosuustulo koostuu peruspalvelujen valtionosuudesta, muun opetus- ja kulttuuritoimen ylläpitäjäjärjestelmän mukaisesta valtionosuudesta sekä veromenetysten kompensatiosta.

Valtionosuuksien kehityksen vaikuttavat kuntien ja valtion välinen kustannusten jaon vuosittainen tarkistus, indeksitarkistukset sekä kuntien tehtävien muutoksiin liittyvät tarkistukset. Kunnille maksettavaa valtionosuutta pienentää kuntien 50 prosentin rahoitusvastuu perustoimeentulotuen kustannuksista. Myös väestön määrän ja rakenteen muutokset vaikuttavat yksittäisen kunnan valtionosuuden määrään.

Vuosina 2020 ja 2021 kunnille on maksettu valtionosuuksien yhteydessä koronapandemiaan liittyvää tukea. Vuonna 2022 tukea ei enää makseta.

Peruspalveluiden valtionosuus sisältää rahoituksen sosiaali- ja terveydenhuoltoon (ml. oppilas- ja opiskelijahuolto), lasten päivähoitoon, esi- ja perusopetukseen, kirjastopalveluihin ja kuntien kulttuuritoimintaan ja taiteen perusopetukseen. Myös verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus sekä siirtymätasaus ja erät lisäykset ja vähennykset sisältyvät peruspalveluiden valtionosuussummaan. Peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmässä käytettäviä laskentakriteerejä ovat sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristolaisuus ja koulutustausta. Lisäksi valtionosuudessa huomioidaan kolme lisäosaa: syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaisuus.

Vuoden 2022 peruspalveluiden omarahoitusosuus laskennallisista kustannuksista on ennakotiedon mukaan 4 290 €/asukas (3 747 €/asukas v. 2021). Kuntien laskennallinen valtionosuusprosentti on keskimäärin 23,59 prosenttia (25,67 % vuonna 2021). Sastamalan oma laskennallinen valtionosuusprosentti 30,86.

Sastamalan peruspalveluiden laskennallinen valtionosuus on **63 milj. euroa** vuonna 2022. Verotulotasausta vuoden 2022 valtionosuuteen sisältyy **18 milj. euroa** (17,8 milj. euroa v. 2021).

Veromenetysten kompensatiot on erotettu vuodesta 2020 alkaen varsinaisesta peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmästä, vaikka kompensatio suoritetaan valtionosuusmaksatuksen yhteydessä. Kompensaation arvioitu määrä on **13,8 milj. euroa** vuonna 2022 (12,6 milj. euroa vuonna 2021). Arvio sisältää **0,1 milj. euroa** leikkauksen liittyen vuoden 2020 verotulojen maksun lykkäysmenetelyn kompensaaion takaisinperintään.

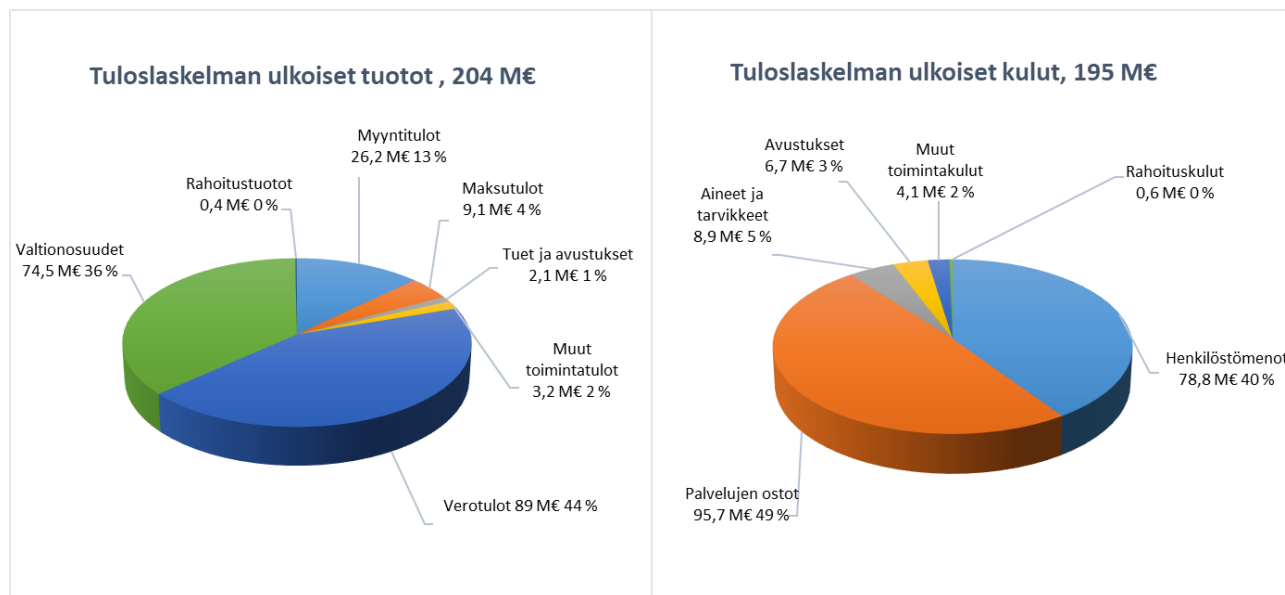
Lukiokoulutuksen, aamu- ja iltaopetuksen, kansalaisopistojen, tuntiperusteinen taiteen perusopetuksen, liikunnan ja nuorisotyön valtionosuus sisältyy **opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmään**. Järjestelmä sisältää myös lisärahoituksen perusopetuksen lisäopetukseen, maahanmuuttajien valmistavaan opetukseen sekä pidennetyn oppivelvollisuuden kustannuksiin.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusjärjestelmään sisältyvä ammatillisen koulutuksen asukaskohmainen rahoitusosuus ja lukiokoulutuksen rahoitusosuus (yhteensä noin 6,7 milj. euroa) vähenne-

tään kunnille maksettavasta valtionosuudesta. Talousarvion opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusarvio on vähennyksen jälkeen **2,3 milj. euroa negatiivinen**.

Vuoden 2022 valtionosuustuloarvio on **yhteensä 74,5 milj. euroa**. Valtionosuuden määrä tarkentuu vasta lopullisissa valtionosuuspäätöksissä.

Tuloslaskelman kulujen ja tuottojen jakautuminen vuonna 2022:



Toimintatuotot ja –kulut 2022

Vuoden 2022 talousarvio ei sisällä kustannustasoa lisääviä toiminnallisia tai rakenteellisia muutoksia tai merkittävää volyymikasvua. Aiemmin päätetyt ja lainsäädännön edellyttämät muutokset kuitenkin toteutetaan. Valtuuston vuonna 2020 hyväksymän sopeutusohjelman mukaiset toimenpiteet on huomioitu talousarviossa ja -suunnitelmassa ottaen huomioon toteutuksen aikataulutarkennukset.

Vuoden 2022 talousarvion **käyttötalouden nettomenot** (toimintakate) 153,3 milj. euroa kasvavat vuoden 2020 tilinpäätöksestä 12,7 milj. euroa (9,0 %) ja vuoden 2021 talousarviosta 5,2 milj. euroa (3,5 %).

Henkilöstökustannukset on laskettu olemassa olevan vuosityöpanoksen pohjalta huomioiden kuitenkin asumispalveluiden uuteen henkilöstömitoitukseen ja kaupungin omiin aikaisempiin päätöksiin ja suunnitelmiin perustuvat muutokset. Kevään 2022 palkkaratkaisun arvioidaan lisäävän henkilöstökustannuksia vuositasona 1,5 prosenttia. Kevan eläkemenoperusteiset maksut puolestaan alenevat 660 000 euroa vuoden 2021 talousarvioon verrattuna. Talousarvion henkilöstömenot 78,8 milj. euroa kasvavat vuoden 2021 talousarviosta 1,6 milj. euroa (2,0 %). Ilman Kevan eläkemenoperusteisten maksujen vaikutusta kasvu on 2,2 milj. euroa.

Muihin kustannuksiin ei ole tehty yleistä inflaatiotarkistusta vaan toimialat ovat arvioineet omaa kustannuskehitystään vastuualue- ja tehtäväkohtaisesti ottaen huomioon myös sopeutustoimenpiteiden vaikutukset. Vastuualueita on ohjeistettu tarvittaessa neuvottelemaan palvelutuottajien kanssa palvelujen hinnoittelusta ja kustannusrakenteeseen vaikuttavista tuottavuutta lisäävistä toimenpiteistä.

Käyttötalouden **ulkoiset toimintakulut** 194,2 milj. euroa kasvavat vuoden 2021 talousarviosta 6,5 milj. euroa (3,5 %). Kaupungin ja liikelaitoksen käyttötalouden **ulkoiset toimintatuotot** ovat vuoden

2022 talousarviossa 40,5 milj. euroa. Ulkoiset toimintatuotot kasvavat vuoden 2021 talousarvioon verrattuna 1,4 milj. euroa (3,6 %).

Toiminnalliset muutokset, mm. tehtävien ulkoistukset ja muut uudelleenjärjestelyt sekä tilaratkaisut vaikuttavat huomattavasti tulo- ja menorakenteisiin. Vuonna 2021 toteutunut lomituspalveluiden toiminta-alueen laajentuminen lisäsi sekä ulkoisia tuottoja että kuluja 2,9 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2022 talousarvioon ei sisälly kulurakenteisiin vaikuttavia merkittäviä muutoksia.

Sisäiset erät on merkitty talousarvioon palvelun ostajalle sisäisinä menoina ja myyjälle vastaavina sisäisinä tuloina. Osapuolet ovat sopineet sisäisten ostoja ja myyntiensä budjetoitavasta määrästä ja hinnasta talousarviovalmistelun yhteydessä. Toimialojen ja liikelaitoksen väliset ja yksiköiden omat sisäiset laskutukset ovat yhteensä 13,7 milj. euroa. Tästä määrästä 9,9 milj. euroa on sisäisiä tilavuokria ja 2,0 milj. euroa on konsernihallinnon tuottamien tukipalveluiden kustannuksia (mm. yleishallinto- ja asiantuntijapalvelut sekä henkilöstö- ja taloushallinto).

Vuoden 2022 **toimintakate** on -153,3 milj. euroa ja **tulos** 0,8 milj. euroa. Tuloksenkäsittelyerien jälkeen tuloslaskelma on 1,0 milj. euroa ylijäämäinen.

Edellä olevissa vertailuissa vuoden 2021 vertailuluvut sisältävät myös valtuuston 15.11.2021 mennessä hyväksymät määrärahojen muutokset.

Tilakeskuksen tuotot ja kulut sisältyvät taloussuunnitelmaan teknisen lautakunnan esityksen mukaisena.

Sastamalan Vesi liikelaitoksen tuotot ja kulut sisältyvät laskelmiin liikelaitoksen oman arvion mukaisena. Sastamalan Veden taloussuunnitelma sisältää taksojen tarkistukset keväällä 2020 laaditun suunnitelman mukaisesti.

Rahoitustuotot- ja kulut

Ulkoiset rahoitustuotot sisältävä korko- ja osinkotuotot sekä kuntayhtymien maksamat peruspääoman korot.

Rahoituskulut koostuva pääosin lainojen korkokuluista. Korkokulut kasvavat lainamäärän kasvaessa. Taloussuunnitelmassa korkotason on oletettu säilyvän edelleen matalalla tasolla.

Tilakeskuksen jäännöspääoman korko 725 300 euroa budjetoidaan sisäisenä eränä rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Sastamalan Veden peruspääoman tuottovaatimus on alennettu nolnaan vuosien 2021-2023 ajaksi.

Poistot

Sastamalan kaupungin poistosuunnitelmaa on tarkistettu vuoden 2013 alusta lukien Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen ja Kuntaliiton soveltamisohjeen periaatteiden mukaisesti. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut vuonna 2016 uuden yleisohjeen, johon sisältyviä tarkennuksia noudatetaan soveltuvin osin.

Mikäli poistonalaisen hyödykkeen tulonodotus tai palvelutuotantokyky muuttuu, tehdään tarvittaessa lisäpoisto tai alaskirjaus kuntajaoston yleisohjeen mukaisesti.

Vuosittaiset poistot nousevat suunnitelmakaudella 9,8 miljoonaan euroon.

Investoinnit

Vuosien 2022-2024 nettoinvestoinnit ovat 48,1 milj. euroa (keskimäärin 16 milj. euroa/vuosi). Investointien omahankintameno on suunnitelmakaudella 49 milj. euroa ja omaisuuden myyntituotot 0,9 milj. euroa (tasearvo).

Vuoden 2022 talousarviossa investointien omahankintameno on 14,2 milj. euroa. Tästä 5,9 milj. euroa on Tilakeskuksen investointeja, 2,4 milj. euroa on vesihuollon investointeja ja 3,9 milj. euroa muuhun kunnallistekniikkaan liittyviä investointeja sisältäen liikuntapaikkainvestoinnit. SASKY koulutuskuntayhtymän opetustilojen investointiin liittyvään peruspääoman korotukseen on varattu 1,7 milj. euroa. Maanhankintaan on varattu 0,2 milj. euroa, ja muihin sivistystoimen investointeihin 0,1 milj. euroa. Omaisuuden myyntituottaja arvioidaan saatavan yhteensä 0,3 milj. euroa, joten nettoinvestoinnit ovat 13,9 milj. euroa.

Investointikokonaisuuksien linjaukset on esitetty talousarvion investointiosassa (luku 14).

Rahoitus

Rahoituslaskelmassa vuosikatetta on käytettävissä investointien rahoittamiseen ja lainojen lyhennyksiin 10 milj. euroa. Nettoinvestoinnit ovat 13,9 milj. euroa ja lainojen lyhennykset 11,5 milj. euroa. Uutta lainaa on budjetoitu otettavaksi 14,6 milj. euroa, joten kokonaislainamäärä kasvaa 3,1 milj. euroa vuonna 2022.

Rahoitusvajetta kertyy taloussuunnitelman käyttötalous- ja investointiolettamilla suunnitelmakauden aikana 14,3 milj. euroa. Mikäli rahoitustarve katetaan lainanotolla, nousee kaupungin velkamäärä vuoden 2024 lopussa yli 70 milj. euroon (n. 3 000 euroa/asukas). Poikkeamat taloussuunnitelman tulo- ja meno-olettamuksista sekä investointitasosta vaikuttavat myös lopulliseen lainamäärän kehitykseen.

Kaupungin lainasalkun keskikorko vuoden 2021 lopulla on alle 0,50 %. Taloussuunnitelmassa korkotasoon oletetaan pientä nousua. Korkomenot kasvavat lainamäärän kasvaessa.

Uutta lainaa nostettaessa noudatetaan seuraavia periaatteita:

Rahoitusjärjestelyissä noudatetaan valtuuston 16.12.2019 hyväksymiä varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteita.

Kaupungin lainasalkun rakenteen määrittelyssä oleellista on ennakoitavuus ja korkoriskin hallinta.

Ensisijaisesti korkoriskiltä suojaudutaan lainasalkun hallitulla rakenteella sekä uusien lainojen korkosidonnaisuuksia jakamalla tai olemassa olevien korkosidonnaisuuksia muuttamalla, lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen painotuksilla tai lainojen erääntymistä porrastamalla. Johdannaissovimuksia korkosuojaukseen ei pääsääntöisesti käytetä.

Lainasalkun tavoiterakenne korkokannoittain vuoteen 2027 (5 vuoden kehitys):

- | | |
|---|------|
| - lyhyet vaihtuvakorkoiset | 35 % |
| - markkinatilanteen mukaan määräytyvät lainat, huomioidaan mahdollisuus korkosuojaukseen ja lainojen ennaikaiseen takaisinmaksuun | 30 % |
| - pitkät kiinteäkorkoiset | 35 % |

Lisäksi voidaan tarvittaessa ottaa kuntatodistusohjelman kautta lyhytaikaista lainaa maksuvalmiuden varmistamiseksi. Samanaikaisesti tällaista lyhytaikaista lainaa voi olla enintään kymmenen milj. euroa.

Vastuut

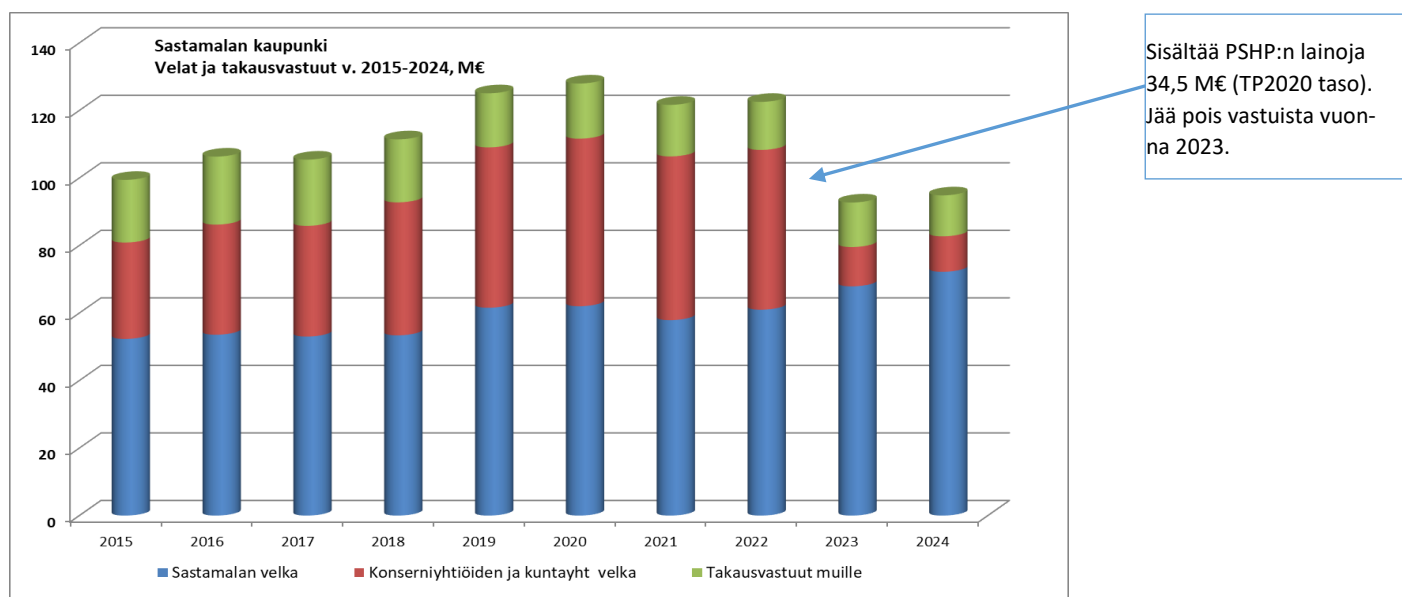
Sastamalan kaupungin velkamäärä on talousarvion mukaan vuoden 2022 lopussa noin 61 milj. euroa. Tästä kohdentuu 34,7 milj. euroa Tilakeskukselle, 8,4 milj. euroa Sastamalan Vedelle ja 17,9 milj. euroa kaupungin muihin investointeihin.

Konsernivelelän yhteismäärä on yli 110 milj. euroon. Konsernilainat sisältävät kaupungin omien lainojen lisäksi myös kaupungin omistusosuutta vastaavan osuuden tytäryhtiöiden sekä kuntayhtymien lainoista, yhteensä lähes 50 milj. euroa. Tytäryhtiöistä eniten velkaa on vuoden 2022 alkaessa Sastamalan Vuokratalot Oy:llä (7,6 milj. euroa) ja Kiinteistö Oy Hopunkalliolla (6,7 milj. euroa). Tytäryhtiöt lyhentävät lainojaan vuosittain noin miljoonalla eurolla. Tytäryhtiöiden vanhoille lainoille on pääsääntöisesti myönnetty myös kaupungin takaus.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin lainoja kaupungin konsernilainoihin sisältyi vuoden 2020 tilinpäätöksessä 34,5 milj. euroa. Sote-uudistuksen yhteydessä kuntien vastuu sairaanhoitopiirin lainoista päättyi ja konsernivelelän määrä pienenee.

Lisäksi kaupunki on myöntänyt takauksia osakkuusyhtiöilleen (omistus alle 50 %) sekä poikkeustapauksessa myös muille yhteisöille, jotka huolehtivat kuntalaisten peruspalveluiden järjestämisestä (mm. vanhustenkotiyhdistykset). Konserniin kuulumattomille yhtiöille annettuja takauksia kaupungilla on vuoden 2022 alkaessa noin 15,3 milj. euroa. Huittisten Puhdistamo Oy:n lainoille vuosina 2014-2016 myönnettyjä takauksia on jäljellä 12,4 milj. euroa. Muille kuin tytäryhtiöille myönnettyt takausvastuut vähenevät noin miljoonalla eurolla vuodessa.

Lisäksi kaupungilla on noin 10 milj. euroa vuokra- ja leasingvastuita, joita ei ole huomioitu alla olevassa kaaviossa. Myös näistä vastuista osa siirtyy hyvinvointialueelle vuonna 2023.



Yhteenveto

Edellä esitetyillä oletamuksilla vuoden 2022 tulos on 0,8 milj. euroa positiivinen. Tuloksenkäsittelyerien jälkeen talousarvio on 1,0 milj. euroa ylijäämäinen.

Investointitarpeesta johtuen tulorahoitus ei riitä kattamaan investointeja ja kaupungin lainamäärä kasvaa. Asukasta kohti laskettu lainamäärä säilyy kuitenkin edelleen kuntien nykyistä keskiarvoa pienempänä.

6.5. Suunnitelmavuosien 2023 ja 2024 laskentaperusteet

Vuoden 2023 sote-uudistuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu ja niiden laskennallinen rahoitus siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille.

Suunnitelmavuosien tulos- ja rahoituslaskelmat on esitetty painelaskelmana, joka sisältää seuraavat muutoselementit

- Hyvinvointialueelle siirtyvät kustannukset on huomioitu vuoden 2022 talousarvion mukaisena
- Verotulojen ja valtionosuuksien muutosta koskeva alusta arvio, joka täsmentyy lopulliseen muotoonsa vasta vuoden 2022 tilinpäätöksen valmistuttua
- Muutoksen tasauselementtinä toimiva muutosrajoitin on arvioitu talousarvion mukaisten siirtyvien kustannusten perusteella, siirtymätasasta ei laskelmassa ole huomioitu
- Verotuskustannukset pienenevät verotulojen leikkaukseen liittyen
- Sairaanhoidopiirin peruspääoman korkotuotto jää pois
- Kaupungille siirron yhteydessä jäävät kustannukset sisältyvät laskelmaan.

Sote-uudistuksen vaikutus toimintakuluihin ja -tuottoihin vuodesta 2023 alkaen

Sastamalan kaupungin hyvinvointialueelle siirtyvät nettomenot vuoden 2022 talousarviosta laskettuna ovat noin 104,5 milj. euroa eli noin 68 prosenttia toimintakatteesta. Kaupungin verotuskustannukset alenevat muutokseen liittyen noin 0,3 milj. euroa.

Kaupungin vastattavaksi jää edelleen joitakin siirtyville tehtäville tällä hetkellä kohdennettuja kustannuksia, kuten Sotesin osuus talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien ylläpidosta ja myös osa hallintokulujen sisäisestä laskutuksesta tulee uudelleen kohdennettavaksi. Kustannukset sisältyvät konsernihallinnon taloussuunnitelmalukuihin.

Tilakeskuksen Sotesilta perimät sisäiset Tilavuokrat muuttuvat ulkoisiksi vuokriksi ja välivuokrattujen tilojen vuokrasopimukset siirtyvät hyvinvointialueelle.

Suunnitelmavuosien kustannustason vuosimuutokseksi on painelaskelmassa arvioitu 3 prosenttia.

Sote-uudistuksen vaikutus verotuloihin ja valtionosuuksiin vuodesta 2023 alkaen

Sote-rahoituslaskelmat ovat tässä vaiheessa alustavia. Laskelmat täsmentyvät seuraavasti:

- Lopullinen kunnallisveroprosentin leikkaus määritellään koko maan tasolla keväällä 2022 kuntien vuoden 2022 talousarviotietojen perusteella. Leikkaus on kaikille kunnille saman suuruinen. Valtiovarainministeriön uusimmissa arviolaskelmissa leikkauksen määränä on käytetty 12,39 prosenttia, jonka perusteella Sastamalan jäljelle jäävä tuloveroprosentti olisi 9,11. Lopullinen leikkaus riippuu kuntien v. 2022 talousarvioissa budjetoiduista kustannuksista.
- Verotulotasauksen tasausrajoja muutetaan ja yhteisöveroa leikataan vuodesta 2023 alkaen. Myös kiinteistöverosta huomioidaan verotulotasauksessa jatkossa 50 prosenttia.
- Alustavat kuntakohtaiset valtionosuuslaskelmat tehdään tilinpäätöksen 2021 ja talousarvion 2022 kustannustietojen perusteella.
- Lopulliset valtionosuuslaskelmat tehdään vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen perusteella. Rahoituslaskelmat voivat siis muuttua vielä vuoden 2023 aikana.
- Kunnan talouden tasapainon muutosta tasataan muutosrajoittimella, joka on 60 prosenttia sote-uudistuksen vaikutuksesta. Tämän lisäksi siirtymätasauksella tasapainotetaan muutoksen vaikutusta viiden vuoden ajan siten, että lopullinen kuntakohtainen tasapainon muutos on enintään 60 euroa/asukas.
- Siirtolaskelmat tehdään maksuunpannuilla verotuloilla. Talousarvion tuloslaskelmaan sisältyvät tilitettävät verotulot, joten luvut eivät ole keskenään samansuuruiset.
- Rahoituksen kannalta oleellista on siirtyvien tehtävien vuosien 2021 ja 2022 kustannustiedot.

Vuoden 2024 TE-uudistuksen talousvaikutuksia ei ole huomioitu taloussuunnitelmassa.

7 TULOSLASKELMA JA RAHOITUSLASKELMA

Seuraavissa taulukoissa kaupungin ja Sastamalan Vesi liikelaitoksen talousarvioehdotukset on yhdistelty.

Emokaupungin, laskennallisten taseyksiköiden tulos- ja rahoituslaskelmat esitetään erikseen jäljempänä luvussa 15 ja liikelaitoksen laskelmat talousarvion lopussa omana kokonaisuutenaan.

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA 1000 €					
ulk+sis	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatuotot*	48 792	52 807	54 212	35 804	36 318
Valmistus omaan käyttöön	467	482	457	457	457
Toimintakulut**	-189 837	-201 402	-207 957	-86 582	-88 864
Toimintakate	-140 579	-148 114	-153 288	-50 321	-52 089
Verotulot	82 859	88 600	89 000	48 200	47 000
Valtionosuudet	72 630	69 780	74 500	16 100	16 100
Rahoitustuotot ja kulut	359	-165	-220	-558	-602
Vuosikate	15 270	10 102	9 992	13 421	10 409
Poistot	-10 734	-8 500	-9 200	-9 500	-9 800
Tulos	4 536	1 602	792	3 921	609
Tuloksenkäsittelyerät	230	227	239	231	218
Ylijäämä	4 766	1 829	1 031	4 152	827
<i>Tuottojen ja kulujen erittely</i>					
*Toimintatuotot, ulkoiset	35 065	39 079	40 477	25 643	26 011
*Toimintatuotot, sisäiset	13 727	13 728	13 736	10 161	10 307
**Toimintakulut, ulkoiset	-176 110	-187 674	-194 222	-76 421	-78 557
**Toimintakulut, sisäiset	-13 727	-13 728	-13 736	-10 161	-10 307
<i>Laskelman taustatiedot</i>					
Verot ja VOS sis. Koronatukea, M€	7,5	2,0	0	0	0
Korvaus suoriin koronakuluihin, M€	0	2,0	0	0	0
Taseen ylijäämä, M€	24,2	26,0	27,0	31,2	32,0
Toimintakateen muutos %	-1,4 %	5,4 %	3,5 %	-67 %	4 %
Kustannustason muutosoletama %		Arvioitu vastuualuekohtaisesti		3 %	3 %
Verorahoituksen muutos	7,6 %	1,9 %	3,2 %	-61 %	-1,9 %
(verotulot + valtionosuudet)					

Suunnitelmakauden muutoksia, vaikutus tulokseen

- 2021-2022: Asiaksmaksujen määrätymisperusteiden muutokset vähentävät varhaiskasvatuksen ja sote-palveluiden maksutuottoja syksystä 2021 alkaen.
- 2022: Palkkojen sopimuskorotusten vaikutus henkilöstökuluihin vuoteen 2021 verrattuna on 1,5 prosenttia. Kevan eläkemenoperusteiset maksut pienenevät 660 000 euroa.
- 2022: Jo päätetyt lainsäädännön kautta tulevat tehtävien muutokset sisältyvät toimialojen esityksiin ja valtionosuusarvioon. Valmistella olevia tehtävämuutoksia ei sen sijaan ole huomioitu käyttökustannuksissa eikä valtionosuuksissa. Oletuksena on, että tuleviin tehtävämuutoksiin saadaan 100 %:n valtionosuuskompensointi, jolloin niiden vaikutus tulokseen on neutraali. Tarvittavat tarkennukset tehdään talousarviovuoden aikana.
- 2022: Sosiaali- terveystalouden volyymi- ja kustannuspaineet on huomioitu muita toimialoja korkeampana kustannusten kasvuna.
- Sopeutusohjelman 2020-2023 mukaiset toimenpiteet sisältyvät talouslaskelmiin: Palveluverkko 2030-suunnitelman ja kiinteistöohjelman vaikutukset tarkentuvat hankkeiden valmistelun myö-

tä. Kaupungin käytöstä poisjääviin ja purettavien rakennusten tasearvoihin tehdään tarvittaessa alaskirjaukset. Alaskirjauksiin taloussuunnitelmassa on vuositasolla 0,2 miljoonan euron va-
raus. Todellinen alaskirjaustarve tulee olemaan tätä suurempi.

- 2022-2024: Taloussuunnitelma ei sisällä eikä mahdollista kustannuksia lisäävää toiminnan laajennusta/kehittämistä. Taloussuunnitelma kuitenkin mahdollistaa kustannusneutraalit tai kustannuksia keventävät toiminnalliset muutokset sopeutusohjelman mukaisesti.
- Vastuualuekohtaiset toiminnan muutokset on esitetty vastuualueiden omilla sivuilla (luku 13)
- Vertailtavuus: 2020-2021/2022: Koronapandemia on vaikuttanut vuosien 2020 ja 2021 toimintatuottoihin ja -kuluihin sekä verorahoitukseen. Valtion maksamien koronatukien määrä oli 7,5 milj. euroa vuonna 2020 ja 2 milj. euroa vuonna 2021. Lisäksi Valtio korvaa kuntien välittömät koronakustannukset (testaus, jäljitys, hoito, rokottaminen). Tuloveroprosenttia korotettiin vuodelle 2021 0,75 prosentilla lisäsi verotuloja 2,55 milj. eurolla. Taloussuunnitelma ei sisällä veroprosenttien muutoksia.
- Suunnitelmavuosien luvut on esitetty painelaskelmana. Sote-uudistuksen rahoitusvaikutus perustuu arvioon, joka täsmentyy lopulliseen muotoonsa vasta vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätösten valmistumisen jälkeen.

Vuoden 2022 ylijäämä 1,031 milj. euroa muodostuu:

- | | |
|-------------------------------|-----------------|
| - Emokaupunki | 0,9 milj. euroa |
| - Sastamalan Vesi liikelaitos | 0,1 milj. euroa |

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA 1000 €					
ulk+sis	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Vuosikate	15 270	10 102	9 992	13 421	10 409
Tulorah korjauserät	-616	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	14 654	10 102	9 992	13 421	10 409
Investointimenot	-11 492	-10 180	-14 225	-20 510	-14 390
Rahoitusosuudet	500	250	0	0	100
Myynnit	650	700	300	300	300
Investointien rahavirta	-10 342	-9 230	-13 925	-20 210	-13 990
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 312	872	-3 933	-6 789	-3 581
Antolainojen muutos ulk	-3	3	3	0	0
Antolainojen muutos sis	296	296	296	296	296
Lainanotto**	11 200	14 150	14 550	19 300	15 600
Pitkäaik lainojen lyhennys ulk	-10 750	-10 655	-11 461	-12 393	-12 141
Pitkäaik lainojen lyhennys sis	-296	-296	-296	-296	-296
Muut maksuvalm. Muutokset	-2 037	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-1 590	3 498	3 092	6 907	3 459
Vaikutus maksuvalmiuteen	2 722	4 370	-841	118	-123
** uutta lainaa nostetaan vuonna 2021 talousarviosta poiketen vain 6,5 M€, huomioitu alla vuoden 2021 lainamäärässä.					
Lainamäärän muutos M€, netto	0,5	-4,1	3,1	6,9	3,5
Lainamäärä 31.12., M€	62,0	57,9	61,0	67,9	71,4
Lainat €/asukas	2 578	2 407	2 536	2 823	2 967
Asukasluku laskelmassa	24 052	24 052	24 052	24 052	24 052

Taulukoissa 'TA2021 muutettu' -sarakkeella on talousarvio vuoden 2021 aikana tehtyine muutoksineen. Vuoden 2021 investointimääräraha sisältää valtuuston päättämät 980 000 euron nettolisäykset (menoihin 1 380 000 € ja tuloihin 400 000 €).

Vuoden 2021 lopun lainamäärä tulee olemaan noin 4,5 milj. euroa budjetoitua pienempi. Poikkeama on huomioitu rahoituslaskelman alla olevassa lainamäärässä.

8 TALOUDEN TUNNUSLUVUT

SASTAMALAN KAUPUNKI Talouden tunnuslukuja	TA2022	TA2021	TP2020	TP2019
Asukasluku	24 052	24 052	24 052	24 277
Veroprosentti	21,5	21,5	20,75	20,75
Verotulot 1000 €	89 000	88 600	82 859	81 822
Verotulojen muutos %	0,5 %	6,9 %	1,3 %	1,1 %
Verotulot €/asukas	3 700	3 684	3 445	3 370
Valtionosuudet 1000 €	74 500	69 780	72 630	62 751
Valtionosuuksien muutos%	6,8 %	-3,9 %	15,7 %	-0,9 %
Valtionosuudet €/asukas	3 097	2 901	3 020	2 585
Toimintakulut (ulk.), 1000 €	194 222	187 674	177 440	178 476
Toimintatuotot (ulk.), 1000 €	40 477	39 079	36 394	35 458
Toimintatuotot/toimintakulut (ulk.) %	20,8 %	20,8 %	20,6 %	19,9 %
Toimintakate, 1000€	-153 288	-148 114	-140 579	-142 521
Toimintakatteen muutos%	3,5 %	5,4 %	-1,4 %	3,5 %
Vuosikate, 1000 €	9 992	10 102	15 093	2 220
Vuosikate eur/asukas	415	420	628	91
Vuosikate poistoista %	109 %	119 %	141 %	29 %
Tilikauden tulos, 1000 €	792	1 602	4 359	-5 496
Tilikauden yli-/alijäämä, 1000 €	1 031	1 829	4 589	-5 243
Taseen ylijäämä, 1000 €	26 836	25 805	23 976	19 387
Taseen ylijäämä €/asukas	1 116	1 073	997	799
Investointien tulorahoitus, 1000 €	9 992	10 102	14 477	1 943
Investointien tulorahoitus, %	70,2 %	101,7 %	137,3 %	16,1 %
Investointien omahankintameno, 1000 €	14 225	9 930	10 992	13 823
Investoinnit omahankintameno, €/asukas	591	413	457	569
Lainakanta, 1000 €	61 004	57 914	62 017	61 567
Lainat, €/asukas	2 536	2 408	2 578	2 536
Lainanhoitokate*	1,29	1,37	1,91	0,32
(*laskennallinen 2019 alk)				
Omavaraisuusaste (Oma po/koko po) %	50,7 %	51,5 %	50,9 %	49,7 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	46,0 %	46,0 %	49,5 %	53,0 %

Taulukko sisältää kaupungin ja liikelaitoksen tiedot.

Eri vuosien lukuja verrattaessa huomioitava toiminnallisten muutosten (mm. tehtävien ulkoistukset) vaikutus tulo- ja menorakenteisiin. Vuoden 2021 lainamäärässä arvioitu todellisen tilanteen mukaan.

Tunnuslukujen määritelmät:

- Toimintatuotot / toimintakulut, %** = kuinka paljon toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla
- Vuosikate, 1000 € ja €/asukas** = kuinka paljon talousarviovuoden tulorahoituksesta jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.
- Vuosikate poistoista %** = kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoituksen riittävyyttä voidaan arvioida myös pidemmällä ajanjaksolla, jos tarkasteluajankohdalle ajoittuu poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointi.
- Investointien tulorahoitus, %** = $100 \times (\text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno})$ (investointimenot vähennettynä rahoitusosuuksilla) kertoo paljonko investointien omahankintamenosta katetaan tulorahoituksella.
- Laskennallinen lainanhoitokate** = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{laskennalliset lainanlyhennykset})$.
= tulorahoituksen riittävyys vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.
Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla lainamäärä kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa.
Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on yli 2, tyydyttävä, kun luku on 1-2 ja heikko, kun luku on alle 1.

9 TALOUSARVION LAADINTAPERUSTEET JA KÄSITTELYVAIHEET

Laadintaperusteet

Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä maitittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Sastamalassa taloussuunnitelma on laadittu kolmivuotisena vuosille 2022-2024.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy käyttötalousosassa talousarvioasetelman mukaiset vastuualueiden toimintatavoitteet ja nettomäärärahat sekä investointiosassa toimiala/taseyksikkökohtaiset nettomäärärahat.

Talousarvion valmisteluohje ja kehys

Kaupunginhallitus antoi 23.8.2021 toimialoille ja liikelaitokselle talousarvion valmisteluohjeen sekä alustavan talousarvion valmistelukehyksen. Kehystä täsmennettiin 20.9.2021.

Talousarviokehyksen toimintakate oli alun perin -153 milj. euroa (emo -155 milj. euroa ja Vesi liikelaitos 2,0 milj. euroa) ja tilikauden tulos 0,5 milj. euroa ylijäämäinen. Kehys pohjautui vuoden 2019 tilinpäätökseen sekä vuoden 2021 talousarvioon ja lisäksi huomioitiin tiedossa olevat tehtävien ja volyymin muutokset. Koronavuoden 2020 tilinpäätöstä ei sen poikkeuksellisuuden vuoksi vertailussa käytetty.

Kehys kohdennettiin toimialatasolle (poikkeuksena Tilakeskus ja erikoissairaanhoito, joille osoitettiin oma kehys). Toimialojen tehtävänä oli jakaa kehys edelleen vastuualueille ottaen huomioon toiminnan muutokset ja määrärahatarpeet. Menettelyllä toimialoille annettiin mahdollisuus priorisoida ja kohdentaa määrärahansa toiminnan painopisteiden edellyttämällä tavalla.

Sastamalan Vesi liikelaitoksen tuli laatia taloussuunnitelmansa siten, että tulos on positiivinen ja liikelaitos ei tarvitse toimintaansa kaupungin avustusta.

Vastuualueiden tuli huomioida taloussuunnittelussaan myös tarkastuslautakunnan vuoden 2020 arviointikertomuksissa esille otetut kehittämistarpeet.

Talousarvion käsittelyvaiheet

Taloussuunnittelua on tehty strategiavalmistelun rinnalla ja strategiset valinnat ja linjaukset on huomioitu taloussuunnitelmassa. Alla olevassa taulukossa on varsinaisen talousarviokäsittelyn lisäksi esitetty strategian käsittelyvaiheet.

11.5.2021	Johtoryhmä	Talous- ja seurantapäivä
23.8.2021	Kaupunginhallitus	Strategian lähetekeskustelu Talousarvion valmisteluohje
20.9.2021	Kaupunginhallitus	Talouskehityksen täsmennys
2.10.2021	Kaupunginvaltuusto	Strategiaseminaari
14.10.2021	Johtoryhmä	Strategiatyöpaja
lokakuu	Toimielimet	Toimialojen talousarvioesitykset
1.11.2021	Kaupunginvaltuusto	Seminaari: Sivistyksen palveluverkko ja talouden tilannekatsaus
8.11.2021	Kaupunginhallitus	Veroprosenttiesitys Strategiaesitys
15.11.2021	Kaupunginvaltuusto	Veroprosenttipäätös Strategian hyväksyminen
29.11.2021	Kaupunginhallitus	Talousarvioesitys
13.12.2021	Kaupunginvaltuusto	Talousarvion hyväksyminen
31.12.2021 mennessä	Liikelaitoksen johtokunta	Liikelaitoksen talousarvion hyväksyminen
tammikuu 2022	Kaupunginhallitus	Talousarvion täytäntöönpanomääräykset
helmikuu 2022	Lautakunnat	Talousarvioon sovitettut käyttösuunnitelmat

Lisäksi:

Hallituksen ja johtoryhmän käsittelyt ja informaatio eri valmisteluvaiheissa
Strategian valmisteluun liittyvät muut iltakoulut ja seminaarit
Informaatio yhteistyötoimikunnan kokouksissa
Konsernihallinnon ja toimialojen väliset seurantaneuvottelut
Konsernihallinnon ja suurimpien tytäryhtiöiden väliset seurantaneuvottelut

10 TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA KÄYTTÖSUUNNITELMAT

Talousarvion rakenne

Talousarvio sisältää

- yleisperustelut
- käyttötalousosan (luku 13)
- investointiosan (luku 14)
- tuloslaskelmaosa (luku 15) ja
- rahoituslaskelmaosan (luku 15)
- konsernitavoitteet (luku 17)

Talousarviokirjan luvussa 7 on esitetty kaupungin ja Sastamalan Vesi liikelaitoksen yhdistetty ulkoisten ja sisäisten kulujen ja tuottojen tuloslaskelma ja rahoituslaskelma. Ne kertovat koko kaupungin toiminnan ja talouden tilanteen sekä rahoitustarpeet. Emokaupungin tulos- ja rahoituslaskelma (ilman liikelaitosta) sekä erikseen laskennallisten taseyksiköiden tulos- ja rahoituslaskelmat on esitetty luvussa 15.

Käyttötalousosassa on esitetty toimialojen ja vastuualueiden toiminnan painopisteet, tuloskortit, tuotavuustoimenpiteet ja määrärahat.

Emokaupungin investointisuunnitelma on esitetty toimialoittain jaoteltuna pienempiin investointikonaissuuksiin. Suurimmista investoinneista on lisäksi hankekohtaiset erittelyt.

Investointitaulukkoon on yhdistelty myös Sastamalan Vesi liikelaitoksen investointisuunnitelma.

Sastamalan Vesi Liikelaitoksen sitovat erät sekä liikelaitoksen vaikutus tuloksen muodostumiseen ja toiminnan rahoitukseen on esitetty kappaleessa 16. Liikelaitoksen varsinainen talousarvio on esitetty omana osionaan talousarvion lopussa.

Konsernia koskeva osio sisältää konsernitavoitteet sekä suurimpien tytäryhteisöjen tuloskortit.

Talousarvion sitovuus

Kuntalain mukaan kunnan toiminnassa ja talousenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Toimielintä ja viranhaltijaa sitovat valtuuston myöntämä nettomääräraha (määrärahataulukoissa rivi 'Toimintakate') sekä valtuustotason sitovat tavoitteet vuodelle 2022 (tulokorteilla sarake 'Tavoitetaso 2022').

Erikseen määritellään seuraavat sitovuudet:

- Kaupungin yhteisten erien vastuualueella käsiteltävät maanmyyntivoitot (300 000 euroa) sekä
- Yhdyskuntatekniikan vastuualueella käsiteltävät puun myyntitulot (260 000 euroa).
 - o Edellä mainitut kaupungin yhteisestä omaisuudesta saatavat tuloerät ovat siten sitovia, että kyseisillä vastuualueilla ei ole oikeutta käyttää tuloarvion mahdollisesti ylittävää osaa muiden toimintamenojensa katteeksi ilman kaupunginhallituksen suostumusta. Tuloarvion ylittävällä osalla tulee ensisijaisesti kattaa kaupungin elinvoimaa ja kasvua tukevia toimenpiteitä koko kaupungin tasolla
- Lomituspalveluiden toimintayksikön määrärahaa tarkastellaan omana erillisenä kokonaisuutenaan Maaseutupalveluiden vastuualueen sisällä. Lomituspalveluiden tulot ja menot budjetoidaan samansuuruisiksi (netto 0). Mahdollista ylijäämää ei saa käyttää vastuualueen muiden menojen kattamiseen eikä mahdollista alijäämää ole velvollisuutta kattaa vastuualueen muun toiminnan määrärahasta.

Sosiaali- ja terveystoimen nettomäärärahat sisältävät Sastamalan kaupungin osuuden yhteistoiminta-alueella tuotettavien palveluiden kustannuksista sekä muut tehtävään liittyvät kaupungin kustan-

nusvastuulle kuuluvat erät (mm. Kevan eläkemenoperusteiset maksut). Erikseen seurataan myös palvelusopimuksen ja –suunnitelman mukaisten kuntakohtaisten maksuosuuksien toteutumista. Yhteistoiminta-alueen tulee neuvotella sopimuskuntien kanssa, mikäli maksuosuuksissa ilmenee muutostarpeita.

Laskennallisena taseyksikkönä käsiteltävän Tilakeskuksen sitovia eriä ovat tuloslaskelman mukainen toimintakate (nettomääräraha) sekä valtuuston erikseen määrittelemät tulostavoitteet. Rahoituslaskelmassa sitovana seurataan investointien rahavirtaa (nettoinvestointeja) ja Tilakeskuksen investointeihin kohdentuvan lainamäärän nettomuutosta.

Talousarviokirjassa hyväksytyt määrärahat, tuloarviot ja sitovat tavoitteet ovat ensisijaisia talousarvion muuhun tekstiin nähden. Valtuusto voi talousarviokäsittelyn yhteydessä asettaa myös muita toimialoja sitovia määrärahan tai tuloarvion käyttöön tai toimintaan liittyviä tavoitteita. Näistä tehdään erillinen kirjaus ko. toimialan/vastuualueen omille talousarviosivuille.

Investointiosassa sitoo nettomääräraha toimialoittain. Talousarviossa nimetään erikseen vuonna 2022 toteutettavat tai käynnistettävät elinvoimainvestoinnit ja muut isot rakennusinvestoinnit. Valtuusto voi antaa investointimäärärahoille myös muita sitovia tavoitteita (investointikohdekohta, toteutusajankohta ym.). Hallintosäännön mukaan valtuusto päättää yli 1 miljoonan euron, hallitus 0,5 – 1,0 miljoonan euron ja tekninen lautakunta tai Sastamalan Veden johtokunta enintään 0,5 miljoonan euron investointihankkeiden hankesuunnitelmista.

Käyttötalous- ja investointiosan nettomäärärahoihin verrattavia eriä ovat kaupungin tuloslaskelmassa:

- 1) verotulot
- 2) valtionosuudet
- 3) rahoitustuotot ja -kulut
- 4) satunnaiset tuotot ja kulut

Rahoitusosassa tällaisia eriä ovat:

- 1) antolainasaamisten lisäys
- 2) antolainasaamisten vähennys
- 3) pitkäaikaisten lainojen lisäys
- 4) pitkäaikaisten lainojen vähennys
- 5) lyhytaikaisten lainojen muutokset

Jos talousarviossa myönnetyn nettomäärärahan ennakoidaan ylittyvän, tulee vastuualueen ottaa välittömästi käyttöön uusia tasapainottavia toimenpiteitä tarvittavassa laajuudessa. Mahdolliset määrärahojen lisäystarpeet tulee ensisijaisesti kattaa vastuualueen tai liikelaitoksen omilla käyttösuunnitelmataarkistuksilla. Toissijaisesti lisäys tulee kattaa samaan toimialaan kuuluvien vastuualueiden välisin määrarahasiirroin. Mikäli tämäkään ei ole mahdollista, tulee ennen valtuustolle tehtävää määrärahan muutosesitystä selvittää kattamismahdollisuudet toimialojen välillä. Määrärahan muutosesitykset toimielinten tulee saattaa kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsiteltäväksi. Määrärahamuutosten käsittelyä ja selvityksiä koskeva toimintaprosessi määritellään tarkemmin talousarvion täytäntöönpanomääräyksissä.

Sastamalan Vesi liikelaitos

Sastamalan Veden johtokunta on valmistellut ehdotuksensa liikelaitoksen talousarvioksi ja -suunnitelmaksi. Kaupunginhallitus voi esittää muutoksia vain liikelaitosta koskeviin sitoviin eriin kunnan talousarviossa. Valtuusto voi asettaa liikelaitosta koskevia sitovia eriä ja kehystavoitteita. Liikelaitoksen talousarvion ja -suunnitelman hyväksyy liikelaitoksen johtokunta valtuuston talousarviokäsittelyn jälkeen ottaen huomioon valtuuston asettamat tavoitteet ja kehukset.

Liikelaitoksen talousarvio- ja suunnitelma on kaupungin talousarvion ja -suunnitelman erillinen osa. Liikelaitosta sitovia eriä kaupungin talousarviossa ovat kuntalaissa erikseen määritellyt erät: korvaus

kaupungin sijoittamasta pääomasta, kaupungin toiminta-avustus liikelaitokselle, kaupungin pääomasijoitus liikelaitokseen ja liikelaitoksen pääoman palautus kaupungille. Mainittujen erien lisäksi kaupunki voi määrätä sitovaksi myös muun erän. Sastamalan hallintosäännön mukaan valtuusto hyväksyy talousarviossa liikelaitoksen sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet. Valtuusto hyväksyy myös liikelaitoksen yli 1 000 000 euron hankkeet ja hallitus hyväksyy yli 500 000 euron hankkeet.

Valtuusto asettaa Sastamalan Vesi liikelaitokselle talousarviossa 2022 seuraavat sitovat kehystavoitteet:

- tulostavoite
- korvaus peruspääomasta
- kaupungin tuki liikelaitokselle
- peruspääomasijoitus ja -palautus
- investointien kokonaismäärä
- yli 500 000 euron kokonaiskustannusarvion ylittävät investointihankkeet nimetään talousarviossa tai valtuuston erillisellä päätöksellä
- lainanoton enimmäismäärä (lainamäärän lisäys)
- sitovat toiminnalliset tavoitteet

Käyttösuunnitelmat

Käyttösuunnitelmat valmistellaan ja käsitellään lautakunnissa helmikuun 2022 loppuun mennessä, siten että vuoden 2021 toteutuma on vertailutietona käytettävissä. Käyttösuunnitelmat saatetaan tiedoksi ja mahdolliset määrärahasiirrot päätettäväksi kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle maaliskuussa 2022.

Toimialojen tulee tarkastella kokonaismäärärahansa kohdennusta ottaen huomioon toiminnan painopisteet ja priorisointi. Tämän arvioinnin perusteella lautakunnat voivat käyttösuunnitelmavaiheessa tarvittaessa esittää määrärahojen siirtoa vastuualueiden välillä.

Käyttösuunnitelmassa ja talousarviovuoden aikana tehtävässä seurannassa tarkasteltavat asiat:

- Käyttösuunnitelmat laaditaan sekä käyttötaloudesta että investoinneista (määrärahat ja tavoitteet). Käyttösuunnitelmia voidaan tarkentaa tarvittaessa talousarviovuoden aikana
- Lautakuntatason operatiiviset tavoitteet ja ohjeet toiminnan toteuttamiselle (tallennus ja seuranta TargetorPro –järjestelmässä).
- Sopeutusohjelman mukaisten toimenpiteiden toteutusta seurataan talousarvion seurannan yhteydessä.

Käyttösuunnitelmien laadintaa koskevat tarkemmat ohjeet annetaan talousarvion täytäntöönpanomääräyksissä.

Seuranta

Kuntien ja kuntayhtymien viranomaisraportoinnin aikataulu on uudistunut vuoden 2021 alusta lukien. Taloustiedot toimitetaan Valtiokonttorille neljännesvuosittain maaliskuun, kesäkuun, syyskuun ja vuoden lopun tilanteiden mukaan. Kaupungin oma raportointi noudattaa viranomaisraportoinnin aikataulua.

Maaliskuun ja syyskuun raportit laaditaan kevennetyllä sisällöllä pääpainona talouden toteutuma ja koko vuotta koskeva ennuste. Kesäkuun raportti laaditaan laajempina ja siinä arvioidaan myös toiminnallisten tavoitteiden, tunnuslukujen ja sopeutustoimenpiteiden toteutumista.

Seurantaa koskevat tarkemmat ohjeet ja aikataulu annetaan talousarvion täytäntöönpanomääräyksissä ja raportointia koskevissa erillisohjeissa.

11 TALOUSARVIOASETELMA

N:0	TOIMIALA	N:0	VASTUUALUE <i>Valtuuston määrärahaso</i>	N:0	TOIMINTAYKSIKKÖ1 <i>Toimielimen määrärahaso</i>
10	Konsernihallinto	100	Konsernipalvelut	1000	Konsernipalvelut
		130	Maankäyttö	1300	Maankäyttö
		150	Kaupungin yhteiset erät	1500	Kaupungin yhteiset erät
30	Sivistystoimi	310	Varhaiskasvatus	3100	Varhaiskasvatus, hallinto
				3120	Päiväkodit ja esiopetus
				3150	Perhepäivähoito
				3160	Ryhmäperhepäiväkodit
				3170	Päivähoidon ostopalvelut
				3180	Lasten hoidon tuet
		330	Perusopetus	3300	Kasvatuksen hallinto
				3310	Perusopetus, hallinto
				3320	Perusopetus, pohjoinen
				3330	Perusopetus, keskusta
				3340	Perusopetus, eteläinen
				3350	Perusopetus läntinen
				3370	Perusopetus yhteiset
				3380	Perusopetuksen tuki
		350	Lukiokoulutus	3500	Lukiokoulutus, hallinto
				3510	Lukiokoulutus
		370	Elämänlaatu	3710	Elämänlaatu, hallinto
				3725	Liikunta- ja nuorisopalvelut
				3740	Kirjasto- ja tietopalvelut
				3750	Kulttuuripalvelut
				3760	Musiikin opetuspalvelut
				3770	Vapaan sivistystyön palvelut

N:0	TOIMIALA	N:0	VASTUUALUE <i>Valtuuston määrärahataso</i>	N:0	TOIMINTAYKSIKKÖ1 <i>Toimielimen määrärahataso</i>
50	Tekninen toimi	400	Tilakeskus	4110	Tilapalvelut
			<i>laskennallinen taseyksikkö</i>	4120	Kiinteistönhoitopalvelut
				4500	Tilahankkeet
		530	Yhdyskuntatekniikka	5310	Yhdyskuntatekniikka
		540	Turvallisuus	5410	Turvallisuus
		550	Maaseutupalvelut	5510	Elävä maaseutu
				5520	Lomituspalvelut
60	Sosiaali- ja terveys- veystoimi				
	<i>laskennallinen taseyksikkö</i>	600	Sote - hallinto	6010	Sote-hallinto
		610	Perhe- ja sosiaalipalvelut	6110	Perhe- ja sosiaalipalvelut
		620	Ikäihmisten avopalvelut	6210	Ikäihmisten avopalvelut
		630	Ikäihmisten asumispalvelut	6310	Ikäihmisten asumispalvelut
		640	Terveyspalvelut	6410	Terveyspalvelut
		650	Ympäristöterveydenhuollon palvelut	6510	Ympäristöterveydenhuollon palvelut
		660	Erikoissairaanhoido	6610	Erikoissairaanhoido

Muutokset 2022:

- Elävän maaseudun tehtäviä organisoidaan uudelleen vuoden 2022 alusta lukien. Samalla vastuualueen nimi muuttuu Maaseutupalveluiksi.

Käyttötalousosassa valtuusto vahvistaa sitovat nettomäärärahat vastuualueille. Sosiaali- ja terveys-toimen talousarvio perustuu yhteistoiminta-alueen kuntien hyväksymiin palvelusopimuksiin ja -suunnitelmaan.

Toimielin vahvistaa käyttösuunnitelman toimintayksikkö 1-tasolle.

Alemman toimintayksikötason ja kustannuspaikkatason käyttösuunnitelman vahvistaa viranhaltija.

Investointiosassa valtuusto vahvistaa investointien nettomäärärahat toimialatasolle lukuun ottamatta Tilakeskusta, jolle vahvistetaan oma investointimääräraha.

12 TILIVELVOLLISET

Hyväksyessään tilinpäätöksen valtuusto päättää vastuuvapaudesta tilivelvollisille. Sastamalan kaupunki katsoo tilivelvollisiksi:

- toimielinten ml. liikelaitoksen luottamushenkilöt valtuustoa lukuun ottamatta
- viranhaltijat, jotka ovat vailla vaalikelpoisuutta valtuustoon,
- viranhaltijat, jotka toimivat toimielinten esittelijöinä
- vastuualueiden vastuuhenkilöt sekä
- viranhaltijat, jotka ovat vastuussa tietystä tehtäväkokonaisuudesta.

Tällaisia viranhaltijoita ovat toimialoittain mm:

Konsernihallinto

- kaupunginjohtaja
- elinkeinojohtaja
- hallintojohtaja
- konsernilakimies
- talousjohtaja
- henkilöstöjohtaja
- tietohallintopäällikkö
- työllisyyspalvelupäällikkö
- maankäyttöjohtaja
- johtava rakennustarkastaja
- kaupungingeodeetti
- kaavoitusarkkitehti
- paikkatietoinsinööri
- maanmittausinsinööri

Sivistystoimi

- kasvatusjohtaja
- talous- ja hallintopäällikkö
- varhaiskasvatusjohtaja
- varhaiskasvatustyksikön esimies
- varhaiskasvatuksen palvelupäälliköt
- lukion rehtori
- opetuspäällikkö
- perusopetuksen rehtorit, apulaisrehtorit ja apulaisjohtajat
- liikunta- ja nuorisotyön päällikkö
- kirjastonjohtaja
- kulttuuripalvelupäällikkö
- Sastamalan Opiston ja Musiikkiopiston rehtori
- Musiikkiopiston apulaisrehtori

Tekninen toimi

- tekninen johtaja
- yhdyskuntatekniikan päällikkö
- katurakennusmestari
- maaseutupäällikkö
- lomituspalvelupäällikkö
- lomitushallintopäällikkö

Tilakeskus -taseyksikkö

- tekninen johtaja
- kiinteistöpäällikkö

Sosiaali- ja terveystoimi

- sosiaali- ja terveysjohtaja
- hallintopäällikkö
- johtava ylilääkäri
- osastotoiminnan ylilääkäri
- avohoidon ylilääkäri
- vastaava hammaslääkäri
- johtava hoitaja
- osastonhoitajat / toimintayksiköiden esimiehet
- asumispalvelujohtaja
- ikäihmisten avopalvelujohtaja
- esimies, ikäihmisten avopalvelut
- terveysvalvonnan johtaja
- vastaava eläinlääkäri
- perhe- ja sosiaalipalvelujohtaja
- vammaispalvelupäällikkö
- vammaispalveluiden yksiköiden esimiehet
- lapsiperheiden sosiaalityönpäällikkö
- johtava sosiaalityöntekijä

Sastamalan vesi Liikelaitos

- Sastamalan Vesi Liikelaitoksen johtaja
- käyttöpäällikkö
- verkostopäällikkö

Toimiala- ja vastuualueetason tilivelvolliset on ilmoitettu käyttötalousosassa kyseisen tehtävän kohdalla.

13 KÄYTTÖTALOUSOSA

Seuraavilla sivuilla olevalle talousarvion käyttötalousosassa määrätään toimialoilla ja vastuualueille nettomäärärahat ja sitovat tavoitteet talousarvioasetelman mukaisesti. Toimialat ja vastuualueet on esitelty talousarvioasetelman mukaisessa järjestyksessä. Talousarvion määrärahoissa on huomioitu talousarvioesitykseen eri käsittelyvaiheissa tehdyt muutokset.

Lukuohje

Kustakin toimialasta esitetään

1. Toimialan vastuuhenkilö
2. Toimialan tehtäväkaavio
3. Toimialan päätehtävä/palvelusuunnitelman kuvaus
4. Toimialan katsaus suunnitelmakaudelle
5. Sopeutusohjelma 2020-2023 / toimenpiteet vuonna 2022
6. Vuoden 2023 sote-uudistukseen valmistau

Vastuualuista esitetään toimielin ja vastuuhenkilötietojen lisäksi

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus kuvaa toimialan tehtävää erityisesti kuntalaisen hyvinvointia koskevien tavoitteiden näkökulmasta.

Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella sisältää toiminnan oleelliset linjaukset: panostukset, priorisoinnit ja valinnat.

Kunkin vastuualueen sitovat toiminnalliset tavoitteet on esitetty tulokorttimuodossa. Tulokortti sisältää

- Vastuualueen/liikelaitoksen oma kaupunkistrategiasta johdettu tavoite: millä tavoin toimiala toteuttaa kaupungin strategisia tavoitteita ja valintoja?
Koskee talousarviovuotta pidempää ajanjaksoa.
- **Tavoitetaso 2022: tavoitteen toteuttamiseen liittyvä valtuustoon nähden sitova tavoitetaso vuonna 2022.** Määritelty sitova tavoite linjaa vastuualueen toimintaa ja omaa lautakunta- ja yksikötason tavoiteasettelua. Tavoitteen tulee olla yksiselitteinen, dokumentoitava ja mitattava (määrä, laatu, on/off) sekä kaupungin omilla toimenpiteillä toteutettavissa oleva. Vastuualueet raportoivat tämän tavoitetason toteutumisesta puolivuotisraportoinnissa ja tilinpäätöksessä.
- Mittari, joilla tavoitteen toteutumista mitataan (informatiivinen tieto)
- Toimenpiteet 2022: Millä toimenpiteillä vastuualue varmistaa osatavoitteensa oikeansuuntaisen toteutumisen ja sitovan tavoitetason 2022 saavuttamisen? (informatiivinen tieto)
- Tulokortin ensimmäisellä sarakkeella on esitetty strategiakytkentä.

Tunnusluvut antavat informaatiota vastuualueen tuottamien palveluiden laajuudesta ja kehityksestä sekä toteutettavien toimenpiteiden vaikuttavuudesta.

Määrärahataulukossa esitetään vastuualueen vuoden 2022 määrärahat ja tuloarviot, suunnitelma-vuosien toimintakate (nettomenot) sekä arvioitu poistosumma. **Sitovuustasona kaikilla vastuualueilla on toimintakate.** Vertailutietona on esitetty vuoden 2020 tilinpäätöstiedot ja vuoden 2021 talousarvio muutoksineen.

TA2022 sarakkeella on kulloisenkin käsittelyvaiheen mukainen esitys ja lopullisessa talousarviossa valtuuston päätös.

Vertailtavuutta ja muutoksia täsmentävät tiedot on esitetty Lisätiedot-kohdassa.

Valtuuston määrärahan käyttöä koskevat sitovat ohjeet kirjataan talousarvion käsittelyn yhteydessä toimialan/vastuualueen talousarviosivuille.

13.1 Käyttötalousmäärärahat, yhteenveto

Toimintakate (nettomenot 1 000 €)	TP2020	TA2021 muutoksineen	TA2022	TS2023	TS2024
KONSERNIPALVELUT	-3 355	-4 094	-4 278	-4 704	-4 856
MAANKÄYTTÖ	-965	-1 078	-1 102	-1 159	-1 217
KAUPUNGIN YHTEISET ERÄT	460	650	0	0	0
KONSERNIHALLINTO YHTEENSÄ	-3 860	-4 522	-5 380	-5 863	-6 073
VARHAISKASVATUS	-11 235	-11 607	-11 613	-11 966	-12 329
PERUSOPETUS	-23 317	-23 762	-24 295	-24 644	-25 461
LUKIOKOULUTUS	-2 469	-2 567	-2 715	-2 579	-2 656
ELÄMÄNLAATU	-6 341	-6 791	-6 828	-7 018	-7 208
SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ	-43 362	-44 728	-45 451	-46 207	-47 654
TILAKESKUS	4 381	3 784	3 942	3 928	3 947
YHDYSKUNTATEKNIikka	-2 793	-2 748	-3 009	-3 115	-3 224
TURVALLISUUS	-1 942	-1 949	-1 973	0	0
MAASEUTUPALVELUT	-598	-531	-241	-250	-258
TEKNINEN TOIMI (ILMAN Tilakeskusta)	-5 333	-5 227	-5 223	-3 365	-3 482
SOTE-HALLINTO	0	0	0	0	0
PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT	-18 130	-18 953	-19 509	0	0
IKÄIHMISTEN AVOPALVELUT	-8 343	-8 305	-8 658	0	0
IKÄIHMISTEN ASUMISPALVELUT	-10 483	-11 912	-13 015	0	0
TERVEYSPALVELUT	-22 883	-21 839	-22 693	0	0
YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON PALV.	-594	-638	-649	-686	-725
SOTESI, OMA TOIMINTA	-60 432	-61 647	-64 523	-686	-725
ERIKOISSAIRAANHOITO	-33 349	-37 500	-38 500	0	0
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI YHTEENSÄ	-93 781	-99 147	-103 023	-686	-725
KAUPUNKI ILMAN LIIKELAITOSTA					
YHTEENSÄ NETTO	-141 955	-149 840	-155 135	-52 193	-53 987
SASTAMALAN VESI LIIKELAITOS	1 376	1 727	1 847	1 872	1 898
KAUPUNKI JA VESI LIIKELAITOS	-140 579	-148 113	-153 288	-50 321	-52 089
<i>Ulkoiset toimintatuotot</i>	36 394	39 079	40 477	25 642	26 010
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	13 115	13 728	13 736	10 161	10 307
Toimintatuotot	49 509	52 807	54 212	35 804	36 317
Valmistus omaan käyttöön	467	482	457	457	457
<i>Ulkoiset toimintakulut</i>	-177 440	-187 673	-194 222	-76 420	-78 556
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-13 115	-13 728	-13 736	-10 161	-10 307
Toimintakulut	-190 555	-201 401	-207 957	-86 582	-88 864
Toimintakate	-140 579	-148 113	-153 288	-50 321	-52 089

Eri vuosien lukuja verrattaessa on huomioitava toiminnallisten muutosten vaikutus.

Muutokset talousarvion eri käsittelyvaiheissa

Kaupunginhallituksen elo/syyskuulla määrittelemän talouskehyksen mukainen emokaupungin toimintakate oli -155 milj. euroa. Veden toimintakatteeksi arvioitiin 2 milj. euroa. Kehyslaskelman mukainen toimintakate oli yhteensä 153 milj. euroa ja tulos oli 0,5 milj. euroa.

Lautakuntien ja Sastamalan Veden johtokunnan jättämät talousarvioesitykset olivat kokonaisuutena kehyksen mukaisella tasolla.

Kaupunginjohtajan ehdotus sisältää seuraavat muutokset:

- Talousarviovalmistelun aikana yleiset talousennusteet ja sitä kautta myös kuntien verorahoitusta koskevat ennusteet ovat täsmentyneet.
- Elämänlaadun määrärahaesitykseen on lisätty Elävän maaseudun vastuualueelta siirtyviä tehtäviä vastaava määräraha 30 000 euroa.
- Kehykseen sisällytynyt 250 000 euron varaus strategian kautta tuleviin kohteisiin ja osallistuvaan budjetointiin on talousarviossa lisätty Yhteisten erien vastuualueelle. Määrärahan käyttökohteet ja lopullinen kohdennus tarkentuvat myöhemmin talousarviovuoden aikana.
- Muilta osin lautakuntien esittämiin talousarviomäärärahoihin ei ole tehty muutoksia.
- Investointiohjelma on koottu yhteen ja täsmennetty
- Tavoitteita on täsmennetty
- Kaupunginjohtaja esityksen mukainen toimintakate on (emo+Vesi) -153 milj. euroa ja tulos 1,1 milj. euroa.

1 000 €	TP2020	TA2021 (muut.)	Alkup. kehys	Toimielimet 2022	KJ2022	KH2022	KV2022
Konsernihallinto	-3 860	-4 522	-5 150	-5 130	-5 130	-5 130	-5 130
Varaus strategia työn kautta			-250		-250	-250	-250
Sivistystoimi	-43 362	-44 728	-45 400	-45 400	-45 430	-45 430	-45 451
Tilakeskus	4 381	3 784	3 750	3 942	3 942	3 942	3 942
Tekninen toimi (ilman Tilakeskusta)	-5 333	-5 228	-5 250	-5 223	-5 223	-5 223	-5 223
Sotesi, oma toiminta	-60 432	-61 648	-64 200	-64 273	-64 273	-64 523	-64 523
Erikoissairaanhoido	-33 349	-37 500	-38 500	-38 500	-38 500	-38 500	-38 500
Sastamalan Vesi liikelaitos	1 376	1 727	2 000	1 847	1 847	1 847	1 847
Käyttötalous yhteensä	-140 579	-148 114	-153 000	-152 737	-153 017	-153 267	-153 288
Verorahoitus (Verot+VOS*)	155 489	158 380	163 600		163 500	163 500	163 500
Rahoitustuotot ja -kulut	182	-165	-300		-220	-220	-220
Vuosikate	15 092	10 102	10 300		10 263	10 013	9 992
Tulos	4 359	1 602	500		1 063	813	792

Muutokset, kaupunginhallitus 29.11.2021:

Kaupunginhallituksen käsittelyn yhteydessä tehtiin joitakin tarkennuksia talousarvion teksteihin, mitareihin (Sastamalan Vuokratalot Oy) ja tavoitteisiin (Servi).

Kaupunginhallitus päätti, että esitykseen sisällytynyt sairaalaosaston 3 kuukauden sulkua poistetaan taloussuunnitelmasta terveystalouden vastuualueelta. Tähän liittyen hallituksen talousarvioesitykseen on lisätty osaston aukiolon edellyttämä määräraha 250 000 euroa. Lisäys on huomioitu kaupunginhallituksen esitykseen sisältyvissä taulukoissa, kaavioissa ja teksteissä.

Kaupunginhallituksen esityksen mukainen toimintakate on -153,3 milj. euroa, vuosikate 10,0 milj. euroa ja tulos 0,8 milj. euroa.

Muutokset, kaupunginvaltuusto 13.12.2021:

Kaupunginvaltuuston käsittelyn yhteydessä talousarvioon tehtiin seuraavat muutokset

s. 53, perusopetuksen vastuualue:

Talousarvioesitys sisälsi maininnan Äetsän koulun ja Sylvään koulun yhdistymisestä 1.8.2024.

Valtuusto päätti, että Äetsän koulua ei lakkauteta 31.7.2024, vaan siirtorakennuksen optiovuodet 2025-2026 otetaan käyttöön ja valtuusto myöntää opetuksen järjestämisen vaatiman määrärahan. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti selvitetään monipalvelukeskuksen perustaminen Pehulan lisäksi myös Kiikan alueelle. Todettiin, että tarvittava määrärahalisäys suunnitelmavuodelle 2024 on 133 000 euroa ja suunnitelmakauden jälkeen vuonna 2025 320 000 euroa.

s. 53, perusopetuksen vastuualue

poistettiin teksti "Marttilan koulussa ei aloita 1. luokan ryhmää, vaan oppilaat sijoittuvat Vareliuksen ja Muistolan kouluihin" eli Marttilan koulussa aloittaa 1. luokan ryhmä syksyllä 2022.

Todettiin, että tarvittava määräraha talousarviovuodelle 2022 on 21 000 euroa ja suunnitelmavuosille 2023 ja 2024 kummallekin 50 000 euroa.

s. 100, Sastamalan Vuokratalot Oy

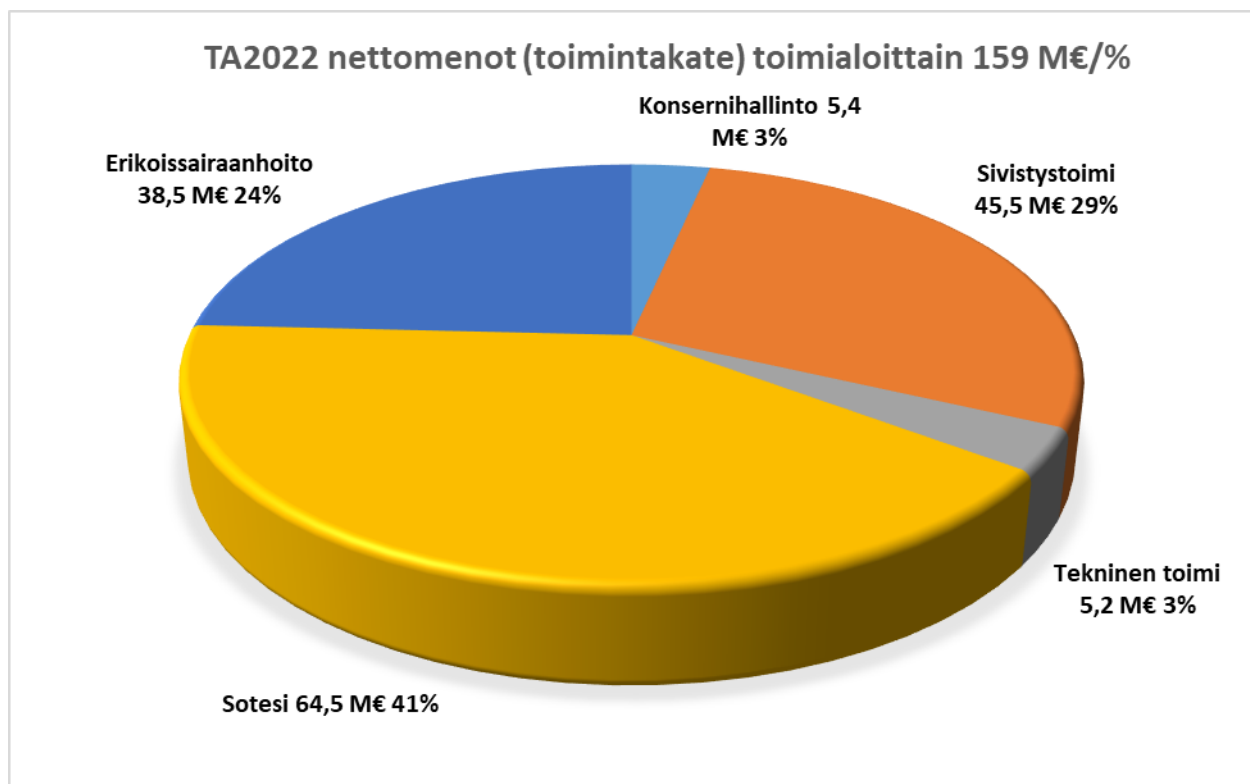
Kohtaan talouden ja toiminnan mittarit / tunnusluvut lisätään luvut suunnitteluvuosille 2023-2024 kohtiin liikevaihto, investoinnit, lainamäärä sekä vuokra-asuntojen määrä vuoden 2022 ensimmäiseen neljännesvuosikatsaukseen.

Muutokset ja määrärahalisäykset on huomioitu taloussuunnitelman taulukoissa, kaavioissa ja teksteissä.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukainen vuoden 2022 talousarvion toimintakate on -153,3 milj. euroa, vuosikate 10,0 milj. euroa ja tulos 0,8 milj. euroa.

Toimintakate (toiminnan nettomenot) toimialoittain vuonna 2022

(ilman Tilakeskusta, Sastamalan Vettä ja yhteisiä eriä, joiden nettotulo on yhteensä 5,8 milj. euroa)



13.2. Konsernihallinto

Toimialan vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg
Toimialan tehtäväkaavio	
Konsernihallinto Kaupunginhallitus Konserni-palvelut Kaupungin yhteiset erät Ympäristölautakunta Maankäyttö Osallistuminen (vaalit) Päätöksenteko (Kv, KH, jaostot, tilintarkastus) Strategia, kaupunkirakenne Konserniohjaus, prosessien kehittäminen Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Talousohjaus, tuottavuus, Hallinto- ja konsernipalvelut (henkilöstö, tietohallinto, juridiikka) Yritystoiminnan edistäminen Viestintä ja markkinointi Työllisyyspalvelut Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Yhdyskuntasuunnittelu Maaomaisuus Paikkatieto Mittaus ja kartoitus Rakennusvalvonta	
Toimialan päätehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Sastamalan kaupunkikonsernin toimintaa ohjaa kaupunkikonsernin uusi strategia "Omannäköisen elämän Sastamala". Strategiaa viedään käytäntöön erityisesti myös uuden vielä valmistelussa olevan elinvoimaohjelman, hyvinvointisuunnitelman ja kaupunkirakennesuunnitelman avulla. Konsernihallinto johtaa ja ohjaa strategian toimeenpanoa sekä koko kaupungin konserniorganisaatiota. Omannäköisen elämän maaseutukaupungissa ensisijaista on asukkaiden hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen sekä paikallisen identiteetin, demokratian ja elinympäristön kehittäminen. Konsernihallinto tuottaa päätöksenteon ja johtamisen tueksi tarvittavaa oikeaa, luotettavaa ja ajantasaista tietoa sekä luo edellytykset palvelutoiminnan toteuttamiselle ja asukkaiden asioiden sujuvalle hoidolle.	
Toimialan katsaus suunnitelmakaudelle	
Suunnitelmakaudella jatkuu työllisyyden edistämisen kuntakokeilu ja valmistaudutaan TE-palvelut 2024 -uudistukseen, jossa kyseisten palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnille (työvoimapohja 20 000). Sote-uudistus toteutuu vuoden 2023 alusta eli hyvinvointialueet aloittavat toimintansa. Tammikuussa järjestetään aluevaalit, jossa valitaan aluevaltuusto hyvinvointialueelle. Hyvinvointialuevalmistelu jatkuu pitkin vuotta ja erilaisia valmistelutietoja kerätään kunnista erityisesti alkuvuoden 2022 aikana. Uudistus vaikuttaa merkittävästi koko kaupunkikonsernin toimintaan, henkilöstöresursseihin ja talouteen.	

Sopeutusohjelma 2020-2023
Tietohallintopalvelut on siirretty Kuntien Tieran tuotettaviksi vuonna 2021. Sopeutusvaikutus ulottuu kaikille toimialoille vuodesta 2022 alkaen. Työhyvinvoinnin edistäminen jatkuu, sopeutusvaikutus kaikille toimialoille vuodesta 2022 alkaen. Henkilöstö- ja tehtäväjärjestelyjä toteutetaan. Valmistaudutaan TE-palvelut 2024 -uudistukseen toteuttamalla samalla työllisyyden kuntakokeilua, työllisyyspalvelujen uudelleenorganisointi. Kiinteistörekisteriselvitys jatkuu, vaikuttaa kiinteistöverokertymään vuodesta 2022 alkaen. Keskustan kehittämissuunnitelmaan liittyvä asemakaavoitus jatkuu, kerrostalotonttien myyntivoitot vuodesta 2022 alkaen. Edistetään tuulivoimapuistojen rakentamista.
Vuoden 2023 sote-uudistukseen valmistautuminen
Aluevaalien järjestäminen. Valmistelutietojen toimittaminen hyvinvointialuevalmisteluun. Kaupungin organisaation ja henkilöstön sopeuttaminen uudistuksen vaikutuksesta.

Konsernipalvelut

Toimielin	Kaupunginhallitus
Vastuualueen vastuhenkilö	Kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg
Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Konsernipalvelut johtaa ja ohjaa koko kaupunkikonsernin toimintaa seuraamalla valtakunnan tasolla ja kaupungissa tapahtuvia muutoksia, tuottamalla tietoa, raportteja ja ohjeita johtamisen ja ohjauksen perustaksi, valmistelemalla esityksiä erityisesti kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston päätöksentekoon sekä toimeenpanemalla päätettyjä asioita. Konsernipalveluissa koordinoidaan koko kaupunkikonsernin yhteisiä asioita: kaupunkimarkkinointi ja viestintä, hyvinvoinnin edistäminen sekä elinkeinojen ja työllisyyden edistäminen. Lisäksi konsernipalvelut talousohjauksen ohella tarjoaa koko kaupunkiorganisaatiolle yleis-, henkilöstö- ja tietohallinnon sekä juridiikan palveluja.	
Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella	
Toiminnan painopisteinä ovat päivitetyn kaupunkistrategian toteuttaminen, elinvoimaohjelman laatiminen sekä hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteuttamisen edistäminen, viestinnän ja markkinoinnin koordinointi ja tarkennettu kohdentaminen sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen ja TE-palvelut 2024 -uudistuksen valmisteluun osallistuminen. Työllisyyden edistämisen kuntakokeilu jatkuu edelleen. Kaupungin viestinnässä otetaan käyttöön uudet verkkosivut ja samalla edistetään palvelujen digitaalisuutta.	

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunki-strategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Palvelujen saavutettavuutta ja digitaalisuutta kehitetään ja parannetaan uusimalla kaupungin verkkosivut.	Kaupungin verkkosivut on uudistettu ja otettu käyttöön.	Toteutunut / ei toteutunut	Laaditaan ja julkaitaan kaupungin uudet verkkosivut ja edistetään digitaalisia palveluja yhdenmukaistamalla kaupungin verkkosivujen lomakkeisto ja kirjautumismenettelyt.
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	Työttömyys on alentunut.	Työttömyysaste on alempi kuin edellisellä vuonna.	Työttömyys on alentunut vertailukuntien keskiarvoon verrattuna (Pirkanmaan muut reunakunnat): - nuorisotyöttömien määrä - alle 30-vuotiaiden	Tehostetaan asiakasohjausta passiivisesta työttömyydestä aktiiviseksi toimijaksi kuntakokeilun kohderyhmän kanssa.

			työttömyysaste - pitkäaikaistyöttö- myys määrä ja aste - ulkomaalaisten työttömien määrä ja aste	
Elinvoimaa työstä ja yrittä- jyydestä	Elinvoimaohjelman laatimi- nen	Kaupungin uusi elinvoima- ohjelma on laadittu yhteis- työssä eri toimijoiden kans- sa ja ohjelmaa on aloitettu toteuttamaan.	Kyllä / ei	Laaditaan elinvoima- ohjelma ja määritellään painopistealueet ta- voitteineen ja toimen- piteineen.
Elinvoimaa työstä ja yrittä- jyydestä	Pirkanmaan alueellisen kuntakokeilun kunnissa yrittäjyys on joustava ja houkutteleva tapa osallis- tua työelämään.	Alkavan yrittäjän palvelu- kokonaisuus kuntakokei- lussa tuottaa asiakaslähtöi- siä ja hyviä asiakastuloksia edistäviä ratkaisuja.	Kuntakokeilun kohde- ryhmä: - hyvä asiakaskoke- mus alkavan yrittäjän palveluissa - päätoimisena yrittä- jänä starttirahalla aloittaneet	TE-hallinnon yrittä- jyyspalvelut saadaan osaksi alkavan yrittä- jän palveluekosystee- miä ja tehdään asia- kasohjauksia palve- luun, kokeilulain mu- kainen yhteistyövelvoi- te rekrytointi- ja työn- antajapalveluissa. Kehitetään kokeilu- henkilöstön osaamista erillisohjelmalla, jossa mm. tunnistetaan asiakkaista potentiaa- liset omalla työllään työllistyvät.

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Alkavien yrittäjien palveluita hyödyn- täneet asiakkaat, kpl	160	80	80	80	80
Toimivien yrittäjien palveluita hyödyn- täneet asiakkaat, kpl	755	400	400	400	400
Sijoittumispalveluiden asiakkaat, kpl	110	100	100	100	100
Sastamalan kaupungin järjestämät yritystilaisuudet, kpl	20	40	25	25	25
Työttömyysaste vuoden lopussa, %	11,2	8,0	6,0	6,0	6,0
Työmarkkinatuen kuntaosuus, €	464 076	500 000	850 000	750 000	650 000
Nuorten kesätyöllistämistuki, nuorten määrä	67	120	120	120	120

Tuloarviot ja määrärahat

Konsernipalvelut Nettositova (1000 €) Sitovuustaso: toimintakate, netto*	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatuotot (+)	2 417	2 784	2 796	0	0
Toimintakulut (-)	-5 772	-6 878	-7 074		
Toimintakate, netto* (+/-)	-3 355	-4 094	-4 278	-4 704	-4 856
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-24	-24	-19	-19	-18
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-3 379	-4 117	-4 297	-4 723	-4 873

Lisätiedot: -

Maankäyttö

Toimielin	Ympäristölautakunta
Vastuualueen vastuhenkilö	Maankäyttöjohtaja Ilmari Mattila
Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Maankäytön tehtävä on kaupungin yleis- ja yksityiskohtaisesta kaavoituksesta huolehtiminen sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukainen rakentamisen valvonta, lupien myöntäminen ja rakentamiseen liittyvä neuvonta. Maankäyttö vastaa kaupungin maapolitiikan toteutuksesta eli maanhankinnasta, luovutuksesta ja tonttien muodostamisesta, mittauspalveluista ja kartoituksesta. Maankäyttö tuottaa ja ylläpitää tarpeellisia paikkatietoaineistoja kaupungin palvelutuotantoa ja kuntalaisien tarpeita varten. Sastamalan rakennusvalvonta vastaa yhteistyösopimuksen kautta myös Punkalaitumen kunnan rakennusvalvontatehtävistä.	
Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella	
Suunnitelmakaudella painopisteinä ovat keskustan elinvoiman ja vetovoiman parantaminen kehittämis- ja kaavoitustoiminnalla. Muita keskeisiä kehittämiskohteita ovat Vammalan ja Karkun asemien ympäristöjen kaavoitus ja kehittäminen sekä maisemakyljen jatkokaavoitus. Asumiseen liittyvää maanhankintaa ja kaavoitusta tullaan tulevaisuudessa suuntaamaan ala-asteiden läheisyyteen, maisemallisesti vetovoimaisiin kohteisiin ja vapaa-ajan harrastusaktiviteettien yhteyteen. Kiinteistöveroselvitystä jatketaan tulevina vuosina. Rakennusjärjestyksen päivitys. Maankäytön organisaatio on saatu vuoden 2021 aikana vastaamaan toiminnalle asetettuja tavoitteita ja avoimiin virkoihin ja toimiin on onnistuttu rekrytoimaan osaavat asiantuntijat. Näin ollen henkilöstön osalta ei ole lähivuosina muutostarpeita. Uutena toimintana on mittaus toimi aloittanut vuoden 2021 aikana tekemään resurssien puitteissa maaperäselvityksiä maankäytön ja teknisen toimen tarpeisiin. Tällä vähennetään ulkopuolisen konsulttityön tarvetta. Uusien yritystonttien kaavoituksessa hyödynnetään Vt 11 ja Vt 12 läheisyyttä.	

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunki-strategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Asumisen mahdollistaminen harrastuskeskusten läheisyydessä, maisemallisesti hienoilla paikoilla ja ala-asteiden läheisyydessä.	Tonttitarjonnan ja rakentamismahdollisuuksien lisääminen edellä mainituilla alueilla.	Rakennuslupien määrä edellä mainituilla alueilla.	Kartoitetaan kaavoituksen ja muiden rakentamista edistävien keinojen mahdollisuudet edellä mainituilla alueilla.
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Keskustan viihtyisyyden ja vetovoiman lisääminen.	Keskustan viihtyisyyttä ja vetovoimaa lisäävät toimenpiteet kaupungin omistamilla julkisilla ulkotiloilla.	Saneerattujen keskustan julkisten ulkotilojen määrä neliömetreinä.	Torin ympäristön asemakaavan laadinta ja torin/ aittalahdenpuiston toteutussuunnitelman laadinta yhteistyössä teknisen toimen kanssa.
Elinvoimaa työstä ja yritystäjyydestä	Sastamalan yritystonttien nykytilanteesta ja kehittämistoimista 2021 laaditun selvityksen mukaisten toimien käynnistäminen.	Maanhankinta selvityksessä kehitettäväksi osoitetuilta alueilta. Asemakaavojen laadinta tärkeimmille kehittämiskohteille.	Uusien tai päivitettyjen asemakaavassa yritystoimintaan osoitettujen alueiden määrä hehtaareissa.	Yhden yritystontteihin liittyvän kaavahankkeen käynnistäminen.

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Rakennusluvut, kpl	221	200	240	240	240
Toimenpideluvut, kpl	73	150	120	120	120
Uudet asunnot, kpl	20	20	25	25	25
Teollisuus- ja liiketiloja, m ³	37 258	20 000	30 000	30 000	30 000
Myydyt omakotitalotontit, kpl	8	8	10	10	10
Varatut omakotitalotontit, kpl	12	10	10	10	10
Myydyt muut tontit, kpl	2	5	4	4	4
Varatut muut tontit, kpl	5	6	5	5	5

Tuloarviot ja määrärahat

Maankäyttö Nettositova (1000 €) Sitovuustaso: toimintakate, netto*	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatuotot (+)	433	431	891		
Valmistus omaan käyttöön (+)	1				
Toimintakulut (-)	-1 398	-1 509	-1 992		
Toimintakate, netto* (+/-)	-965	-1 078	-1 102	-1 159	-1 217
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-8	-14	-8	-8	-8
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-973	-1 092	-1 109	-1 166	-1 225

Lisätiedot
-

Kaupungin yhteiset erät

Toimielin	Kaupunginhallitus
Vastuualueen vastuhenkilö	Jarkko Malmberg
Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Vastuualueelle on koottu sellaiset tulo- ja menoerät, jotka eivät ole suoraan konsernipalvelujen tai maankäytön oman toiminnan tuottoja ja kuluja. Tällaisia eriä vuoden 2022 talousarviossa ovat - Maanmyynnistä aiheutuvat myyntivoitot ja –tappiot, nettotulo 300 000 euroa. - Menot, määrärahavaraus 50 000 euroa. - Vastuualueella on myös 50 000 euron määrärahavaraus osallistuvaan budjetointiin ja 200 000 euron varaus vuonna 2022 toteutettavia erillisselvityksiä varten. Määrärahan käytöstä ja kohdennuksesta päätetään tarkemmin talousarviovuoden aikana.	
Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella	
Asuin- ja yritystonttien markkinoimisesta ja myymisestä aiheutuvien nettomyyntivoittojen aikaansaaminen.	

Tuloarviot ja määrärahat

Kaupungin yhteiset erät	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Nettositova (1000 €)					
Sitovuustaso: toimintakate, netto*					
Toimintatuotot (+)	460	300	300		
Toimintakulut (-)	0	-50	-300		
Toimintakate, netto* (+/-)	460	250	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-237	-17	-17	-17	-17
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	223	233	-17	-17	-17

Lisätiedot
-

13.3. Sivistystoimi

Toimialan vastuhenkilö	Kasvatusjohtaja Pekka Kares
Toimialan tehtäväkaavio	
 <pre> graph TD A[Sivistystoimi] --> B[Sivistyslautakunta] B --> C[Varhaiskasvatus] B --> D[Perusopetus] B --> E[Lukiokoulutus] B --> F[Elämänlaatu] C --- G[Päiväkodit, esiopetus, perhepäivähoito, ryhmäperhepäiväkodit, päivähoidon ostopalvelut] D --- H[Perusopetus, aamu- ja iltapäivätoiminta] E --- I[Lukiokoulutus, 2. asteen opiskeluhoito] F --- J[Kirjasto- ja tietopalvelut, kulttuuripalvelut, liikunta- ja nuorisopalvelut, musiikin opetuspalvelut, vapaan sivistystyön palvelut] </pre> Tehtäväkaavio päivitetty.	
Toimialan päätehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Sivistystoimeen kuuluvat varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja elämänlaadun vastuualueet. Toimialan tehtävänä on tuottaa kasvatus-, opetus- ja koulutus- ja vapaa-ajan palveluita elinikäisen oppimisen ja kehittymisen tuemiseksi. Päättävöitteenä on toimivan ja taloudellisen peruspalveluverkoston avulla edistää ja vahvistaa kuntalaisten elämänhallintaa. Tavoitteen toteuttamisessa huomioidaan uudet tuottavuutta parantavat innovaatiot ja hyödynnetään laajan kolmannen sektorin mahdollisuudet. Keskeisintä on kuntalaisten omaehtoisen toiminnan aktivointi osallisuutta ja yhteisöllisyyttä hyödyntäen.	
Toimialan katsaus suunnitelmakaudelle	
Kaupunginvaltuuston hyväksymän Palveluverkkoselvitys 2030 -asiakirjan mukaisten linjausten toimeenpano, yhdessä hyväksytyn sopeutusohjelman kanssa, ohjaavat toimialan toimintaa myös vuonna 2022. Vastuualueiden toiminnassa huomioidaan erityisesti pandemian aikana syntyneet oppimis- ja hyvinvointivajeet vahvistaen edelleen yhteistyötä opiskelu- huollon ja opiskeluterveydenhuollon sekä opetuksen kesken. Kuntalaisten hyvinvointiin panostetaan lisäämällä kuntalaisten omatoimisen liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajan harrastamisen mahdollisuuksia. Harrastamisen Suomen mallin mukaista toimintaa jatketaan luomalla jokaiselle nuorelle mahdollisuus osallistua maksuttomaan harrastukseen koulupäivän yhteydessä. Henkilöstön hyvinvointiin panostetaan tekemällä yksikkökohtaiset kartoitukset henkilöstön työhyvinvoinnin tilanteesta ja suunnitelma työhyvinvointia tukevista toimista.	

Sopeutusohjelma 2020-2023

Sopeutusohjelman toimenpiteet vuonna 2022:

Varhaiskasvatus

- Harjukadun ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyy 31.7.2022

Perusopetus

- Tuntikehysleikkaukset;
 - Uudet yhdysluokat Suodenniemessä ja Karkussa
 - Marttilan koulussa ei aloita 1 lk
 - Äetsän koulun tuntikehysleikkaus

Elämänlaatu

- Avustusmäärärahojen leikkaukset
- Sastamalan Opiston opetustuntimäärän leikkaus
- Liikuntapaikkaselvitys

Vuoden 2023 sote-uudistukseen valmistautuminen

Pirkanmaan hyvinvointialueelle siirtyvän toiminnan osalta tehdään suunnitelma yhteistyössä muiden toimialojen kanssa. Sivistystoimen osalta siirto koskee koulukuraattoreita ja -psykologeja.

Perhepalveluverkostossa rakennetut hyvät paikalliset käytännöt siirtyvät osaksi kiinteää yhteistoimintaa muodostettavan hyvinvointialueen kanssa. Kehittämistyötä jatketaan edelleen yhteistyössä.

Varhaiskasvatus

Toimielin	Sivistyslautakunta
Vastuualueen vastuhenkilö	Varhaiskasvatusjohtaja Jarmo Korhonen
Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tarjota laadukasta opetusta, hoitoa ja kasvatusa varhaiskasvatusikäisille lapsille. Varhaiskasvatus tarjoaa myös perusopetuslain (628/1998) mukaista esiopetusta esiopetusikäisille lapsille. Varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikka järjestetään kaikille halukkaille varhaiskasvatus- ja perusopetuslain mukaan. Varhaiskasvatus ja esiopetus perustuvat yhteistoimintaan lasten vanhempien kanssa ja osallisuutta vahvistetaan uuden Varhaiskasvatuslain (540/2018) ja esiopetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Varhaiskasvatus vastaa lasten kotihoidon- ja yksityisenhoidon tuesta, yksityisen palvelutuotannon palvelusetelipäätöksistä sekä toiminnan valvonnasta sääntökirjan mukaan, muille kunnille myytävistä ja muilta kunnilta ostettavista varhaiskasvatuspalveluista. Varhaiskasvatus toteuttaa vuosina 2021-2024 valtakunnallista kaksivuotista esiopetuskokeilua kahdessa esiopetusyksikössä. Sastamalan varhaiskasvatussuunnitelma on johdettu valtakunnallisista 1.8.2017 voimaan tulleista varhaiskasvatussuunnitelman perusteista. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on juridisesti velvoittava asiakirja ja se toimii henkilöstön yhteisenä työvälineenä ja linjaa varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan. Asiakirja varmistaa toiminnan yhtenäisyyden ja lasten ja heidän perheidensä tasavertaisuuden. Vuoden 2022 alkaessa varhaiskasvatuksen palveluverkko muodostuu 12 kunnallisesta päiväkodista, 10 koulujen yhteydessä toimivasta esiopetusryhmästä, yhdestä ryhmäperhepäiväkodista ja n.25 ohjatussa perhepäivähoidossa työskentelevästä perhepäivähoitajasta. Lisäksi Sastamalassa on kaksi yksityistä päiväkotia ja joitakin yksityisiä perhepäivähoitajia. Yksityinen palvelu on kunnallista palvelua täydentävää palvelua ja se lisää asiakkaille valinnan vaihtoehtoja. Yksityisten päiväkotien palveluissa käytetään palveluseteliä. Varhaiskasvatuksen palveluiden ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toiminnan laatu varmistetaan panostamalla henkilöstön kouluttautumiseen, osallistumalla valtakunnalliseen kehittämistyöhön sekä työtä tukeviin verkostoihin. Tukea tarvitsevien lasten mahdollisuutta osallistua ja oppia toisten kanssa tuetaan yksiköissä neljän varhaiskasvatuksen erityisopettajan avulla kolmiportaisen tuen käytänteillä. Lisäksi esiopetusikäisten tuen tarpeeseen vastataan oppilashuollon palveluilla. Varhaiskasvatus on osa perhepalveluverkostoa. Henkilöstön työhyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitämiseen kiinnitetään huomiota	

Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella

Esiopetuksessa aloitetaan tieto- ja viestintätekniikan (TVT) strategian mukainen toiminta hankkimalla tarvittavia työvälineitä. Liikkuva Varhaiskasvatus -hanke aloittaa suunnitellusti 3. hankevuotensa, jos hankerahoitus jatkuu odotetulla tavalla.

Varhaiskasvatuksen palveluverkko mukautuu Palveluverkkoselvitys 2030 ja Sopeutusohjelman 2020-2023 mukaisesti. Keskustan päiväkodin toiminta on päättymässä 31.7.2021 ja samaan aikaan palvelusetelipaikkojen määrä kasvaa noin 30 paikalla. Harjukadun ryhmäperhepäiväkodin toiminnan päättämistä jo vuonna 2022 peilataan keväällä 2022 keskitetyn varhaiskasvatuspaikkojen hakuajan jälkeen.

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunki-strategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Viestinnän ja vuorovaikutuksen kehittäminen ammattihenkilöstön ja asiakasperheiden välillä	Asiakasperheiden arki helpottuu tarjoamalla parempia työvälineitä viestintään perheen ja varhaiskasvatusyksikön välille.	Uusi palvelu (CGI Vesa) on otettu käyttöön.	CGI-Vesa otetaan käyttöön varhaiskasvatuksessa. Henkilöstöä perehdytetään palvelun käyttöön ja asiakasperheitä ohjeistetaan palvelun käytössä.
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	TVT-strategian jalkauttaminen	Esiopetusyksiköihin hankitaan vaihteittain älytauluja määrärahojen mukaisesti ja henkilöstöä koulutetaan välineiden käyttöön.	Älytaulujen hankinta on käynnistetty ja henkilöstöä koulutettu	Laitteiden hankinta. Henkilöstön perehdyttäminen
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	Oppimis- ja kasvu ympäristöjen kehittäminen lasten liikkumista tukeviksi	Lasten päivittäisen liikunnan määrää lisätään tavoitteellisesti Leiki ja Liiku Sastamala -hankkeen kolmannen vuoden avulla.	Projektin kolmannen vuoden osalta suunnitelman tekeminen ja suunnitelmassa olevien tavoitteiden toteutuminen	Vuosisuunnitelman tekeminen ja suunnitelman mukainen toiminta yksiköissä Yksikkökohtaisten kehityskohteiden kehittäminen jatkuu.

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
0-7v ikäluokka 31.12.	1345	1360 (30.8.)	1289 (15.10.)	1278	1209
Niistä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, ostopalveluiden piirissä, sopimuspäiväkodissa ja esiopetuksessa.	847	809	794	629	599
Esiopetusikäisten ikäluokka (+ 2-vuotinen esiopetus)	238	239	231 (+30 2v-eo)	203 (+30 2v-eo)	205 (+30 2v-eo)
Lasten kotihoidontuen piirissä + osittainen hoitoraha	218 + 75	245 + 42	194 + 36	180 + 35	160 + 35
Yksityishoidon tuen piirissä + palvelusetelien määrä	6 + 107	6 + 95	5 + 103	6 + 130	6 + 130

Tuloarviot ja määrärahat

Varhaiskasvatus Nettositova (1000 €) Sitovuustaso: toimintakate, netto*	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatuotot (+)	1 167	1 131	1 021		
Toimintakulut (-)	-12 402	-12 738	-12 634		
Toimintakate, netto* (+/-)	-11 235	-11 607	-11 613	-11 966	-12 329
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-3	-3	-16	-16	-10
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-11 238	-11 611	-11 629	-11 982	-12 339

Lisätiedot

Sopeutusohjelman ja Palveluverkkoselvitys 2020 mukaisia toimenpiteiden toteuttamista jatketaan. Henkilöstön hyvinvointiin liittyvään sijaispulaan haetaan pysyvimpiä ratkaisuja, joka nostaa määräraikaisten/vakituisten kuluja, mutta vähentää sijaiskuluja.

Perusopetus

Toimielin	Sivistyslautakunta
Vastuualueen vastuhenkilö	Opetuspäällikkö Kati Heikkilä
Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Perusopetuksen vastuualueen tehtävä on perusopetuslain mukaisen opetuksen järjestäminen oppivelvollisuusikäisille Sastamalassa asuville lapsille ja nuorille. Perusopetuksella on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa oppilaille jatko-opintokelpoisuuden. Opetus järjestetään valtakunnallisten opetussuunnitelmien perusteiden sekä paikallisen opetussuunnitelman mukaisesti. Perusopetus järjestää oppilashuollon palveluista koulupsykologipalvelut sekä koulukuraattoripalvelut. Oppilashuollon osalta tehdään tiivistä yhteistyötä kouluterveyshuollon kanssa. Monialainen yhteistyö toteutuu osana perhepalveluverkoston toimintaa. Perusopetusta annetaan Sastamalassa vuoden 2022 alkaessa 14 koulussa, joista 11 on alakouluja, kaksi yläkouluja ja yksi yhtenäiskoulu (vl 1–9). Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään 11 koululla. Varhaiskasvatus vastaa esiopetuksesta. Esiopetuksen ja esiopetusta täydentävän päivähoiton järjestämisessä sekä esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheessa tehdään tiivistä yhteistyötä. Erityisopetusta järjestetään osa-aikaisena erityisopetuksena ja pienryhmäopetuksena. Sastamalan perusopetuksessa järjestetään joustavaa perusopetusta (JOPO) 7.–9. luokan oppilaille, joiden oppivelvollisuuden suorittaminen on vaarassa esimerkiksi heikon opiskelumotivaation tai runsaiden poissaolojen vuoksi. Vaativan erityisen tuen tukiluokat (alakoulun ja yläkoulun luokat) vastaavat tuen tarpeeseen niiden oppilaiden kohdalla, jotka eivät edes vahvoin tukitoimenpitein muuten selviydy koulussa ja jotka tarvitsevat monipuolista tukea. Laadukkaat ja ajantasaiset perusopetuksen palvelut turvataan huolehtimalla henkilöstön täydennyskoulutuksesta, olemalla mukana valtakunnallisessa kehittämistyössä ja turvaamalla hyvät oppimisympäristöt. Tuen järjestämisellä ja oppilashuollolla vahvistetaan kaikkien oppilaiden mahdollisuutta oppia. Vuoden 2022 opetuksen kehittämisen painopisteitä ovat mm. arvioinnin kehittäminen, lukutaidon vahvistaminen sekä koronan vaikutusten huomioiminen oppimisen tuen osalta. Kerhotoiminnalla tuetaan oppilaiden harrastusmahdollisuuksia.	
Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella	
Koronan vaikutusten kompensointi oppilaiden tuen osalta jatkuu. Oppilaiden koulunkäynnin tuen ja opiskeluhuollon palvelujen tarve on lisääntynyt ja tähän on varauduttava resurssien osalta. Koronarahoituksella voidaan kattaa osa näistä kuluista. Kansallisen Varhaisilla interventioilla vaikuttavuutta (Viva) -projekti edistää interpersoonallisen ohjausmenetelmän (Interpersonal Counselling, IPC) käyttöä oppilas- ja opiskeluhuollossa. Projekti toteutetaan erityisvastuualueittain vuosina 2021 - 2022 Tavoitteena on juurruttaa näyttöön perustuvia interventioita perustason toimijoiden käyttöön nuoren varhaisen tuen saamisen edistämiseksi. Sivistyslautakunnan (2020) hyväksymän TVT-strategian toimeenpanon seuraava vaihe on oppilaskohtaisten tietokoneiden hankintasyklin käynnistäminen. Tähän varataan talousarviossa määräraha vuosittain.	

Suodenniemen ja Karkun kouluissa on jatkossa uudet yhdysluokat. Tuntikehyssäästöä on suunniteltu Äetsän kouluun.

Henkilöstösuunnittelua jatketaan Palveluverkko 2030 suunnitelman mukaisesti siten, että alakoulujen henkilöstön määrä sopeutetaan laskevaan oppilasennusteeseen (yksiköitä vähentämällä ja/tai yhdysluokkia muodostamalla).

Äetsän koulua ei lakkauteta 31.7.2024, vaan siirtorakennuksen optiovuodet 2025-2026 otetaan käyttöön ja valtuusto myöntää opetuksen järjestämisen vaatiman määrärahan. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti selvitetään monipalvelukeskuksen perustaminen Pehulan lisäksi myös Kiikan alueelle.

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunki-strategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Lasten ja nuorten mielen-terveyden tukeminen.	IPC-menettelyn juurruttaminen osaksi opiskeluhoitoa. IPC-menettely on nuorten masennusoireiden varhaisen intervention menetelmä.	Koulupsykologit ja koulukuraattorit ovat ottaneet menetelmän yhdeksi työmenetelmäkseen ja toiminta on vakiintunutta. Menettelyn käyttöön ottoon liittyvä resurssointi ja tuki sekä palveluohjaus on suunniteltu.	Koulukuraattorien ja koulupsykologien kouluttautuminen, työnohjaus sekä esi- miesten osallistuminen Viva-hankkeen juurrutustimiin. Menettelmästä tiedottaminen ja asiakkuuksien käynnistäminen. Menettelyn vaikuttavuuden arviointi.
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	TVT-strategian jalkauttaminen.	Oppilaskoneiden hankintamalli on suunniteltu ja hankinnat käynnistetty strategian mukaisesti. Oppilaskoneiden asteittainen käyttöönotto on aloitettu. Henkilöstö on perehdytetty oppilaskoneiden opetus- käyttöön. Nide-oppimisympäristö*) on otettu käyttöön.	Oppilaskoneiden hankinta on käynnistetty asteittain. *)Nide oppimisympäristö = sähköinen palveluympäristö, joka tarjoaa helposti saavutettavat sähköiset palvelut esi- ja perusopetukseen sekä lukiokoulutukseen.	Hankintamallin suunnittelu ja hankintojen toteutus. Oppilaskoneiden käyttöönotto asteittain. Henkilöstön ja oppilaiden perehdytys. Toimintakulttuurin ja oppimisympäristöjen kehittäminen.
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	Lukutaidon vahvistaminen, kohderyhmänä erityisesti yläkoulun oppilaat.	Yläkoulujen lukutaitohanke toteutuu suunnitellusti. Koulut kehittävät toimintamalleja yhdessä oppilaita osallistaen.	Kehittämistoiminta toteutuu hankesuunnitelman mukaisesti. Koulut ovat kehittäneet uusia toimintamalleja oppilaiden lukutaidon vahvistamiseksi.	Yläkoulut osallistuvat hankkeen suunnitteluun ja toteutukseen. Toiminnan vaikuttavuuden arviointi ja toimintamallien vakiinnuttaminen.

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Sastamalan oppilaskohtaiset kustannukset (ilman sairaalaopetusta ja vammaisopetusta)	9301	9200	9200	9300	9350
Oppilasmäärä vl 1-6 (20.9.)	1543	1543	1528	1484	1426
Oppilasmäärä vl 7-9 (20.9.)	832	832	842	832	804
Oppilasmäärä perusopetus yht.	2375	2375	2370	2316	2230
Opetusryhmien keskipitoisuus vl 1-6	14,13	14,13	14,96	14,96	14,96
Opetusryhmien keskipitoisuus vl 7-9	15,45	15,45	15,40	15,40	15,40

Tuloarviot ja määrärahat

Perusopetus Nettositova (1000 €) Sitovuustaso: toimintakate, netto*	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatuotot (+)	931	859	1 121		
Toimintakulut (-)	-24 248	-24 621	-25 416		
Toimintakate, netto* (+/-)	-23 317	-23 762	-24 295	-24 644	-25 461
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-75	-114	-27	-18	-84
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-23 392	-23 876	-24 322	-24 662	-25 545

Lisätiedot

Kaikkia sopeutusohjelman toimenpiteitä ei voida muutosten vuoksi toteuttaa (esim. yhdysluokat), joten tuntikehyksen säästö ei toteudu ennakoitun mukaisesti.

Valtuustoaloitteen mukaisesti pilotoidaan aamupalan tarjoamista oppilaille osalla kouluista.

Koulupsykologi- ja -kuraattoripalvelut siirtyvät hyvinvointialueelle 1.1.2023. Siirtyvät kustannukset 345 000 euroa.

Lukiokoulutus

Toimielin	Sivistyslautakunta
Vastuualueen vastuuhenkilö	Rehtori Leeni Kirvesmäki
Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Lukiokoulutus jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukiokoulutuksen tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen ja riittävien valmiuksien antaminen jatko-opintoihin ja työelämään. Sastamalan lukiokoulutus tarjoaa monimuotoisia lukio-opintoja nuorille ja aikuisille sekä ammatillisessa koulutuksessa oleville kahden tai kolmen tutkinnon suorittajille. Myös Vammalan lukion perusvaltionosuudella rahoitettava lentopallon valmennuslinja on osa opiskelumahdollisuuksien laaja-alaisuutta. Lukiokoulutuksessa edistetään eri lajien tavoitteellista urheilijoiden kehittymistä erityisellä opintosuunnitelmalla. Vammalan lukio on laadukas yleislukio, jonka tavoitteena on taata opiskelijoilleen hyvät lähtökohdat jatko-opintoihin ja työelämään. Laadukkaan opetuksen lisäksi toiminnassa kiinnitetään huomiota tulevaisuuden työelämässä vaadittuihin itsenäisen ja ryhmässä työskentelyn taitoihin. Lukiokoulutuksessa tehdään aktiivista yhteistyötä korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa. Vammalan lukio tarjoaa niin laajat opiskelumahdollisuudet, ettei opiskelijan tarvitse hakeutua suurempien kaupunkien lukioihin. Kaikki valtakunnalliset pakolliset ja syventävät lukiokurssit tai valtakunnalliset pakolliset ja valinnaiset opintojaksot tarjotaan lähiopetuksena opiskelijoille vuosittain tai ainakin kerran lukio-opintojen aikana. Vammalan lukion toiminnassa korostuu kansainvälisyys. Laadukkaat ja ajantasaiset lukiokoulutuksen palvelut turvataan huolehtimalla henkilöstön täydennyskoulutuksesta, seuraamalla valtakunnallista kehittämistyötä ja turvaamalla hyvät oppimisympäristöt sekä riittävän laaja opetustarjonta.	
Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella	
Oppivelvollisuuden laajentuminen toiseen ikäluokkaan.	

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunki-strategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Lasten ja nuorten mielen-terveyden tukeminen.	IPC-menetelmän juurruttaminen osaksi opiskelu-huollon toimintaa. IPC-menetelmä on nuorten masennusoireiden varhaisen intervention menetelmä.	Koulupsykologit ja koulukuraattorit ovat ottaneet menetelmän yhdeksi työmenetelmäkseen ja toiminta on vakiintunutta. Menetelmän käyttöönottoon liittyvä resurssointi ja tuki sekä palveluohjaus on suunniteltu.	Koulukuraattorien ja koulupsykologien koulutautuminen, työnohjaus sekä esimiesten osallistuminen Viva-hankkeen juurrutustiimiin. Menetelmästä tiedottaminen ja asiakkuuksien käynnistäminen. Menetelmän vaikuttavuuden arviointi.
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Yhteisöllisen työn vahvistaminen oppilaitoksessa.	Yhteistyönä laaditaan ja otetaan käyttöön varhaisen tuen malli, jossa on kuvattu palveluohjaus matalan kynnyksen palveluihin. Lukiolaisille järjestetään hyvinvointiviikko ja hyvinvointikioskeja (vähintään 8) lukuvuoden aikana.	Lukiolla on varhaisen tuen malli, joka on otettu käyttöön. Toteutuu/Ei toteudu Lukiolaisille on järjestetty hyvinvointiviikko ja vähintään 8 hyvinvointikioskia. Toteutuu/Ei toteudu	Yhteistyötä opiskeluhoollon ja opiskeluterveydenhuollon sekä opetuksen kesken vahvistetaan. Opiskeluhoollon yhteisölliseen työhön käytettävää resurssia lisätään.
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	Lukiopolkujen houkuttelevuuden lisääminen	Luodaan valmiit toimintamallit neljälle lukiopolulle	Toteutuu/Ei toteudu	Kehittäjäopettajien ja opinto-ohjauksen yhteistyönä suunnitellaan jokaiselle neljälle lukiopolulle kolmen vuoden suunnitelma.
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	Oppimisympäristön toiminnallisuuden ja viihtyisyyden lisääminen	Parannetaan välituntitilojen toiminnallisuutta ja viihtyisyyttä. Hankitaan uutta esitystekniikkaa.	Toteutuu/Ei toteudu	Kehitetään oppimisympäristöjä opiskelijoilta ja henkilökunnalta saadun kerätyn palautteen perusteella.

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Opiskelijat, nuorten lukiokoulutus	308	315	310	310	300
Opiskelijat, aikuisten lukiokoulutus	1	2	0	0	0
Opiskelijat, ammattilukio	7	15	15	10	10
Opiskelijat, muut aineopiskelijat	4	5	5	0	0
Kustannukset e / opiskelija (ei aineopiskelijat, sis. kaikki kulut)	7 653	7800	8650	8600	8700
Kustannukset e / opiskelija (ilman toisen asteen opiskeluhoollon kustannuksia)	7 292	7400	8100	8600	8700

Tuloarviot ja määrärahat

Lukiokoulutus Nettositova (1000 €) Sitovuustaso: toimintakate, netto*	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatuotot (+)	123	179	207		
Toimintakulut (-)	-2 593	-2 747	-2 921		
Toimintakate, netto* (+/-)	-2 469	-2 567	-2 715	-2 579	-2 656
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-11	-11	-7	-20	-27
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-2 480	-2 578	-2 721	-2 599	-2 683

Lisätiedot

Oppivelvollisuuden laajentumiseen kuuluva toisen asteen opinnoissa välttämättömien oppimateriaalien ja opetusvälineiden maksuttomuus lisää opiskelijakohtaisia kustannuksia vuonte 2024 saakka. Samalla myös valtionosuusrahoitusta nostetaan.

Toisen asteen opiskeluhoitolpalvelut siirtyvät hyvinvointialueelle 1.1.2023. Siirtyvät kustannukset 210 000 euroa.

Elämänlaatu

Toimielin	Sivistyslautakunta
Vastuualueen vastuhenkilö	Kasvatusjohtaja Pekka Kares
Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Elämänlaadun vastuualueen tehtävänä on järjestää ja mahdollistaa kuntalaisille vapaa-aikapalveluita, jotka luovat pohjaa henkiseen, fyysiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin sekä tukevat kasvua, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Toiminta ulottuu kaikkiin ikä- ja väestöryhmiin. Lasten ja nuorten palveluiden osalta vastuualueen toiminta on keskeinen osa perhepalveluverkostoa. Sastamalan musiikkiopisto tuottaa laadukkaita musiikinopetuspalveluja fokuksen ollessa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaisessa opetuksessa. Sastamalan Opisto tuottaa laadukkaita vapaan sivistystyön palveluita tarjoten kuntalaisille monipuolisia mahdollisuuksia vapaa-ajanviettoon ja elinikäiseen oppimiseen. Kirjasto- ja tietopalveluja tarjotaan kirjastolain (1492/2016) 6 §:n mukaan: tarjotaan pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisäilytöihin, ylläpidetään monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistetään lukemista, kirjallisuutta ja yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua, tarjotaan tietopalvelua ja ohjausta tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon sekä tarjotaan tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Liikunta- ja nuorisopalveluiden tehtävänä on liikuntalaissa (390/2015) määriteltyjen tehtävien toteuttaminen paikallisella tasolla (liikuntalaki 1.6.2015/390) ja tuottaa monipuolista ennaltaehkäisevää toimintaa ja kasvatuksellisia palveluita lapsille ja nuorille huomioiden heidän kehitystasensa. Painopistealueena ovat liikuntapaikkojen hoito- ja kunnossapito sekä rakentaminen, terveysliikuntaohjelman ja liikuntaneuvolatoiminnan toteuttaminen, ohjatun liikuntatoiminnan järjestäminen (lapset, nuoret, aikuiset, ikäihmiset), soveltavan liikuntatoiminnan järjestäminen (lapset ja ikäihmiset), järjestöyhteistyön toteuttaminen (seuraparlamenttitoiminta) ja urheiluseurojen tukeminen (toiminta- ja kohdeavustukset), liikuntatilavarausten vastaaminen sekä monialaisen yhteistyön toteuttaminen tavoitteena Terve ja Liikkuva Sastamala. Nuorisotyössä toiminnan painopiste on 7-19-vuotiaiden palveluissa. Nuorisopalveluiden toiminta-alueita ovat nuorisotoiminnan järjestäminen, nuorisotilojen tarjoaminen nuorten toimintaan, nuorten osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen, nuorten elämänhallinnan tukeminen yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa sekä nuorisojärjestöjen toiminnan tukeminen. Toimintamuotoja ovat nuorisotoiminta, nuorten osallisuus (mm. nuorisovaltuusto, nuorisohallitus, talotoimikunnat, lasten ja nuorten huippukokoukset ja foorumit), erityisnuorisotyö, liikkuva nuorisotyö, jalkautuva nuorisotyö, nettinuorisotyö, tiedotus ja neuvonta, järjestöyhteistyö ja verkostoyhteistyö. Kulttuuripalveluiden tehtävät määritellään kuntien kulttuuritoimintalaissa (166/2019). Kunnan tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, luoda edellytyksiä taiteelliselle työlle ja toiminnalle, edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteellisen taide- ja kulttuurikasvatukseen, edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa, edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja ter-	

veyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa, edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella

Toiminnan painopisteenä on kuntalaisten hyvinvointia tukevien palveluiden kehittäminen. Käynnistetään ja jatketaan kehittämistyötä hakemalla rahoitusta eri hankkeisiin kuten Kirjasto kylätilassa- ja Oodi kylille -hankkeille, Sastamalan opiston työllisyyskoulutusten järjestämiseen ja Suomen harrastamisen malliin. Lisätään kuntalaisten omatoimisen liikunnan mahdollisuuksia ja järjestetään matalan kynnyksen liikuntaneuvontaa.

Monipalveluauton hankinnan myötä turvataan palvelujen saavutettavuus myös haja-asutusalueiden asukkaille.

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunkistrategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ja varhainen puuttuminen	Ehkäistään lasten ja nuorten syrjäytymistä. Tavoitteena järjestää jokaisessa peruskoulussa vähintään kaksi maksutonta kerhoa koulupäivän jälkeen. Ennaltaehkäistään nuorten rikollisuutta kehittämällä varhaisen puuttumisen menetelmiä Kulttuurihyvinvointisuunnitelman edistäminen.	Jokaisessa peruskoulussa järjestetään vähintään kaksi maksutonta kerhoa koulupäivän jälkeen. Toteutuu/Ei toteudu Ankkuri- toiminta käynnistyy. Toteutuu/Ei toteudu Kulttuuri- ja harrastuskummitoiminnan aloittaminen. Toteutuu/Ei toteudu	Harrastamisen Suomen malli jatkuu Ankkuri-toiminnan käynnistäminen/Yhteistyö poliisin kanssa Kulttuuri- ja harrastuskummitoiminnan aloittaminen yhteistyössä opistojen, kulttuuri-, liikunta- ja kirjastopalveluiden kanssa.
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	Kuntalaisten osaamisen vahvistaminen ja kasvun tukeminen	Laadukkaiden etäpalvelujen käyttöönotto elämänlaatu- palveluissa ja digitaalisten oppimisympäristöjen kehittäminen musiikkiopistossa.	Uusien käyttöön otettujen etäpalveluiden määrä > 3. Toteutuu/Ei toteudu Digitaalisten julkaisujen määrä	Digitaalisen nuorisotyön perusteet -koulutus henkilöstölle. Pääkirjaston omatoimisen aukioloajan lisääminen. Digitaalisten oppimisympäristöjen kehittämishankkeen jatkaminen.
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	Lasten ja nuorten lukutaitojen edistäminen.	Kirjaston ja perusopetuksen yhteistyösuunnitelma on laadittu.	Suunnitelma laadittu /ei ole laadittu.	Suunnitelman laadinta ja toteuttaminen.

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Asiakaskäynnit	758 205	755 000	755 000	760 000	760 000
Järjestöavustusten määrä, euroa/asukas	8,21	7,5	7,5	7,5	7,5
Opistojen opetustuntien määrä	28 886	32 300	31300	30300	29 000
Elämänlaatupalvelut; käyttötalouden nettomenot/asukas	261,70	275	275	275	275
Kirjasto- ja tietopalvelut; kokonaislainsuunnitelma	324 556	430 000	430 000	430 000	430 000

Tuloarviot ja määrärahat

<i>Elämänlaatu</i> Nettositova (1000 €)	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Sitovuustaso: toimintakate, netto*					
Toimintatuotot (+)	763	872	729		
Toimintakulut (-)	-7 103	-7 663	-7 557		
Toimintakate, netto* (+/-)	-6 341	-6 791	-6 828	-7 018	-7 208
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-164	-161	-210	-249	-247
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-6 505	-6 953	-7 038	-7 267	-7 454

Lisätiedot

-

13.4. Tekninen toimi

Toimialan vastuuhenkilö	Tekninen johtaja Kimmo Toukonieni
Toimialan tehtäväkaavio	
<pre> graph TD TK[Tekninen toimi] --> TL[Tekninen lautakunta] TK --> SJ[Sastamalan veden johtokunta] TL --> T[Kilakeskus] TL --> Y[Yhdyskunta-tekniikka] TL --> M[Maaseutu-palvelut] TL --> Tur[Turvallisuus] SJ --> SV[Sastamalan vesi liikelaite] T --> T1[Tilapalvelut, rakennuttamispalvelut] Y --> Y1[Liikenneväylät ja muut yleiset alueet, yhdyskuntarakentaminen, jätehuolto, varasto ja konekeskus, kaupungin metsät/pellot, yksityistiepalvelut] M --> M1[Maaseutuviranomaispalvelut, lomituspalvelut] SV --> SV1[Vesihuolto Käyttöpalvelut, kunnossapitopalvelut, rakennuttaminen, asiakaspalvelut] </pre>	
Toimialan päätehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Tekninen toimiala tuottaa ja ylläpitää toimivaa ja viihtyisää elinympäristöä suunnittelemalla infrastruktuuria, rakentamalla, rakennuttamalla ja ylläpitämällä yhdyskuntatekniikkaa ja vesihuoltoa. Tekniseen toimialaan kuuluva tilakeskus tuottaa ja ylläpitää laadukkaita ja kilpailukykyisiä vuokratiloja kaupungin organisaatioille ja vuokra-asukkaille. Toimialaan kuuluu myös Pirkanmaan kattava lomituspalvelu sekä Hämeenkyrön, Ikaalisten ja Sastamalan kattavat maaseutuviranomaispalvelut.	
Toimialan katsaus suunnitelmakaudelle	
Tekninen toimi pyrkii reagoimaan nopeasti yritystoiminnan tarpeisiin rakentamalla infrastruktuuria sekä toimimalla yhteistyössä kaupungin elinkeinotoimen kanssa. Tekniseen toimeen kuuluva tilakeskus toteuttaa rakennusten ylläpito-, korjaus- ja uudisrakentamista sekä rakennusomaisuuden säilyttämistä ja jatkojalostamista kiinteistöjen salkkujaon mukaisesti. Tyhjen tilojen myyntiä/tilojen käyttöasteen parannusta valmistellaan yhteistyössä konsernihallinnon kanssa. Sastamalan Veden toiminnan pääpaino on käyttövarmuuden parantamisessa ja vanhojen vesi- ja viemärijohtojen korjausvelan hallinnassa. Sastamalan Veden taksarakenteiden päivytystä jatketaan suunnitellun mukaisesti. Suunnitelmakaudella pyritään saamaan liikelaitoksen tulos positiiviseksi. Maaseutupalveluiden vastuualue keskittyy vuodesta 2022 alkaen viranomaistoimintaan. Yhdyskuntatekniikan vastuualueelle siirtyy elävän maaseudun vastuualueelta vuoden 2022 lukien kaupungin metsät ja pellot sekä yksityistiepalvelut.	

Sopeutusohjelma 2020-2023

Katuväläistuksen muuttaminen led-valotekniikaksi, sopeutusvaikutus käyttökustannuksiin vuodesta 2022 alkaen. Työ on käynnissä ja työtä tehdään pääosin katuväläistuksen saneeraukseen varatulla määrärahalla.

Teiden kunnossapitoluokituksen määrittelytyö aloitettu; toteutus vuodesta 2022 alkaen.

Vesihuoltoavustusten pienentäminen; sopeutus n. 80 000 euroa vuositason. Suuret avustuskohdet toteutetaan valtuuston erillispäätöksellä.

Henkilöstö- ja tehtäväjärjestelyt: maaseutujohtajan virka jätettiin täyttämättä 1.9.2021 alkaen.

Yksityisten kunnossapitoavustusten sopeutustavoite 50 000 euroa vuositason on toteutunut vuodesta 2021 alkaen.

Hulevesiverkoston siirto Sastamalan Vesi Liikelaitokselta kaupungin puolelle on siirtynyt vuodelle eteenpäin, siirtoa valmistellaan päätöksentekoon vuodelle 2022.

Vuoden 2023 sote-uudistukseen valmistautuminen

Uudistuksen yhteydessä kaupungin sote-toimitilat siirtyvät hyvinvointialueen käyttöön. Tilakeskus vastaa toimitilojen vuokrasopimuksista hyvinvointialueelle ja asiassa edetään tulevan valmisteluajataulun mukaisesti.

Tilakeskus

Toimielin	Tekninen lautakunta
Vastuualueen vastuhenkilö	Tekninen johtaja Kimmo Toukonieni
Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Vastuualueen perustehtävänä on kaupungin rakennusten ylläpito-, korjaus- ja uudisrakentaminen, sekä rakennusomaisuuden säilyttäminen, kehittäminen ja jalostaminen. Tilakeskus tuottaa sisäisille ja ulkoisille vuokralaisille laadukkaat ja kilpailukykyiset tilat. Tilakeskus omistaa ja hallinnoi kaupungin rakennusomaisuutta ja tarjoaa kaupungin toimialueille tarvittavat tilat sekä hallinnoi n. 350 vuokra-asuntoa, joista pääosa on vanhusten ja vammaisten vuokra-asuntoja. Tilakeskus huolehtii myös uudis- ja perusparannushankkeiden suunnittelusta ja rakennuttamisesta. Tilakeskus käsitellään kirjanpidossa laskennallisena taseyksikkönä.	
Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella	
Kiinteistöjen ylläpito ja hoito salkutusperiaatteiden mukaisesti. Investoinnit keskitetään kaupungin ydintoimintaa tukeviin kiinteistöihin. Käyttöä vaille jäävistä rakennuksista on luovuttava (myytävä, purettava tai muokattava jatkokäyttöön) mahdollisimman pian. Tilojen myynnissä tehdään aktiivista yhteistyötä konsernihallinnon kanssa, joka toimeenpanee kiinteistöjen myynnit. Salkutusten hyväksymisen myötä laaditaan ydintoiminnan kiinteistöille PTS-suunnitelma, joka tulevaisuudessa ohjaa kiinteistöjen kunnossapitoa ja ylläpitoa tukevia investointeja. Tilakeskuksen haasteena ovat nousevat kustannukset, erityisesti energian ja veden osalta. Siksi onkin ensiarvoisen tärkeää tehostaa kiinteistöjen käyttöasteita ja vähentää kiinteistöjen määrää kulujen hillitsemiseksi.	

Taseyksikön tulostavoitteet (1000 eur)		
Tulostavoite	-844	
Korvaus jäännöspääomasta	725	
Taseyksikön investointeihin sitoutuneen lainapääoman muutos	2 708	
Kokonaisinvestointien nettomäärä	5 815	
Vuonna 2022 toteutettavat yli 500 000 euron hankkeet	Kustannukset TA2022	Kokonais-kustannusarvio
Suodenniemen urheilutalo	1 900	2 100
Valtuuston linjaama kouluinvestointi	2 000	

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunki-strategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Vuokra-asuntojen käyttöaste	90 %	Käyttöaste	Seuranta ja tiivis yhteistyö Sotesin kanssa
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Virasto- ja laitoskiinteistöjen käyttöasteen parantaminen/ tyhjien tilojen vähentäminen	Tyhjien tilojen määrä enintään 5 % rakennusmäärästä	Vuokraamattomien neliöiden osuus rakennusmäärästä	Kiinteistöjen jalostaminen ja myynti

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Vuokra-asuntojen määrä	343	329	337	337	337
Tyhjiä tiloja %	7,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Rakennusmäärä m2	143 200	144 000	127 400	127 400	127 400

Tuloarviot ja määrärahat

Tilakeskus	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Nettositova (1000 €)					
Sitovuustaso: toimintakate, netto*					
Toimintatuotot (+)	12 507	12 366	12 688		
Valmistus omaan käyttöön (+)	66	30	40		
Toimintakulut (-)	-8 193	-8 613	-8 786		
Toimintakate, netto* (+/-)	4 381	3 784	3 942	3 928	3 947
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-5 338	-3 688	-4 099	-4 279	-4 413
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)	0				
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-957	96	-157	-351	-466

Lisätiedot
-

Yhdyskuntatekniikka

Toimielin	Tekninen lautakunta
Vastuualueen vastuhenkilö	Yhdyskuntatekniikan päällikkö Pasi Lähtenmäki
Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Yhdyskuntatekniikan tehtävänä on vastata yhdyskuntarakentamisesta, liikenneväylien ja yleisten alueiden kunnossapidosta, varastosta, konekeskuksesta, jätehuollosta sekä vesihuoltoavustuksista.	
Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella	
Toiminnan painopisteenä on toteuttaa investointiohjelman mukainen kunnallistekniikan rakentaminen sekä pitää kunnossa hyvin toimiva kaupunkiympäristö.	
Vesihuoltoverkostojen ja katujen saneerausta jatketaan vuosittain. Katuvalaistuksen uusiminen vähemmän energiaa käyttäviin valaistusratkaisuihin jatkuu.	
Asuin- ja yritysalueiden kunnallistekniikan rakentaminen tehdään pääosin tonttien kysynnän mukaisesti.	
Yhdyskuntatekniikan vastuualueelle siirtyy elävän maaseudun vastuualueelta vuoden 2022 alusta lukien kaupungin metsät ja pellot sekä yksityistiepalvelut.	

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunki-strategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Elinvoimaa työstä ja yrittäjyydestä	Strategisten investointikohteiden toteuttaminen.	Vuoden 2022 investointiohjelman toteuttaminen.	Investointiohjelman toteuttamisvaihe.	Investointiohjelman toteuttaminen.
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Luodaan ja ylläpidetään puitteita kävelyn ja pyöräilyn edistämiseksi.	Kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman toteuttaminen.	Kävelyn ja pyöräilyn - liikennemäärät - kulkumuotojakauma - infrastruktuurin kehittäminen.	Infrastruktuurin kunnossapitoa ja rakentamista toteutetaan kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman mukaisesti.

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Kunnossapidettäviä väyliä, km	186	188	189	190	190
Kevytliikenneväyliä, km	84	87	88	89	89
Hoidettavia puistoja ja katuviheriöitä, ha	65 Määrä tarkistettu ja yhdistetty katuviheriöiden kanssa	65 tarkistettu 2020	65	65	65
Puistometsiä, ha	140	140	140	140	140
Yksityisteiden lukumäärä (kpl) ja kokonaispituus (km), joille kaupunki myöntänyt kunnossapitoavustusta	377 818	380 820	374 805	374 805	374 805
Kaupungin omistuksessa oleva peltopinta-ala, ha	250	250	285	285	285
Kaupungin omistuksessa oleva metsäpinta-ala, ha	2 180	2 185	2 185	2 185	2 185
Metsän myyntitulo, €	211 654	260 000	260 000	260 000	260 000

Tuloarviot ja määrärahat

Yhdyskuntateknikka Nettositova (1000 €) Sitovuustaso: toimintakate, netto*	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatuotot (+)	743	753	896		
Valmistus omaan käyttöön (+)	251	232	232		
Toimintakulut (-)	-3 786	-3 732	-4 136		
Toimintakate, netto* (+/-)	-2 793	-2 748	-3 009	-3 115	-3 224
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-3 291	-2 624	-2 997	-3 074	-3 197
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-6 084	-5 372	-6 005	-6 188	-6 420

Lisätiedot
-

Turvallisuus

Toimielin	Tekninen lautakunta
Vastuualueen vastuhenkilö	Tekninen johtaja Kimmo Toukonieniemi
Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Pirkanmaan pelastustoimen voimassa oleva palvelutasopäätös 2020 - 2021 hyväksyttiin Tampereen kaupunginhallituksessa tammikuussa 2020. Palvelutasopäätöksen tarkistaminen 2022 - 2023 on parhaillaan lausuntokierroksella kunnissa. Pelastustoimen palvelutason tarkistukseen ei esitetä merkittäviä muutoksia varsinaiseen palvelutasopäätökseen, mutta kehittämissuunnitelmassa huomioidaan kaupunkiseudun toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset ja niiden edellyttämät kehittämistoimenpiteet kahden paloaseman rakentamiseksi Tampereen läntiselle ja eteläiselle alueelle toimintavarmuuden turvaamiseksi. Varsinainen palvelutasopäätös jakaantuu onnettomuuksien ehkäisyä, pelastustoimintaa ja muita tehtäviä, kuten ensihoitoa, kansainvälistä toimintaa ja kuntien valmiussuunnittelun tukemista koskeviin asioihin. Onnettomuuksien ehkäisyyn kuuluvat pelastustoimen ohjaus, neuvonta ja yhteistyö, palontutkinta, valvontatoiminta sekä turvallisuusviestintä. Itse pelastustoimen palvelutasoon on määritelty päivittäisten tehtävien palvelutasotavoitteisiin sisältyvät mm. toimintavalmiustavoitteet eri riskiluokkien alueilla ja erilaisissa pelastustehtävissä. Lisäksi on asetettu tavoitteita varautumisesta häiriötilanteisiin, poikkeusoloihin, öljyntorjuntaan ja erilaisten pelastustoimintaa ohjaavien suunnitelmien laatimiseen. Palvelutasopäätös on monipuolisesti kaupungin turvallisuutta palveleva tavoiteasiakirja. Tulevan palvelutasokauden aikana painopisteenä on myös hyvinvointialueelle siirtymiseen liittyvä valmistelutyö, jota tehdään useissa työryhmissä. Valmistelutyöllä varmistetaan palvelutuotannon sujuva siirtyminen Pirkanmaan hyvinvointialueelle ja alueellisen yhteistyön jatkuminen kuntiin tiiviinä myös uudessa organisaatiossa. Pirkanmaan pelastuslaitoksen tavoitteena on ollut pelastustoimen kehittäminen valtakunnallisten linjausten mukaisesti siten, että Pirkanmaan pelastustoimi jatkossakin on koko maan kärkitasoa.	
Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella	
-	

Tuloarviot ja määrärahat

Turvallisuus Nettositova (1000 €) Sitovuustaso: toimintakate, netto*	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintakulut (-)	-1 942	-1 949	-1 973		
Toimintakate, netto* (+/-)	-1 942	-1 949	-1 973		
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-1 942	-1 949	-1 973	0	0

Lisätiedot
Toiminta siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Maaseutupalvelut

Toimielin	Tekninen lautakunta
Vastuualueen vastuhenkilö	Tekninen johtaja Kimmo Toukoniemi
Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Maaseutupalveluiden vastualue - hallinnoi kansallisten ja EU-rahoitteisten viljelijätukien kuntatason tehtäviä (laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa 210/2010). Maaseutuviraston ja Sastamalan kaupungin välinen sopimus eräiden maksajavirastotehtävien siirtämisestä yhteistoiminta-alueelle, jonka muodostavat Sastamalan ja Ikaalisten kaupungit sekä Hämeenkyrön kunta. -toimii maatalousyrittäjien lomituspäalvelulaissa (1231/1996) tarkoitettuna paikallisyksikkönä ja huolehtii edellä mainitun lain ja maatalousyrittäjien lomituspäalveluasetuksen (1333/1996) mukaan paikallisyksikölle kuuluvista tehtävistä Hämeenkyrön, Juupajoen, Lempäälän, Pirkkalan, Pälkäneen, Ruoveden, Urjalan ja Vesilahden kunnat sekä Akaan, Ikaalisten, Kangasalan, Nokian, Oriveden, Sastamalan, Tampereen, Valkeakosken, Virtain ja Ylöjärven kaupungit käsittävällä alueella.	
Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella	
Toimintaa jatketaan nykyisessä laajuudessa.	

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategi- nen valinta	Vastuualueen kaupunki- strategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Elinvoimaa työstä ja yrittäjyy- destä	Maaseutuviranomaispalvelujen järjestäminen maksajavirastosopimuksen vaatimusten mukaisesti. Viljelijöiden asiakastytyväsyyden parantaminen.	Maaseutuviranomaispalvelut hoidetaan vaatimusten mukaisesti. Asiakastytyväsyykselyn tavoitetaso asteikolla 1-5 on vähintään 4,0	Ruokavirastolla vuosittain 15.11. annettava maksajavirastovakuutus, että tehtävät on hoidettu vaatimusten mukaisesti. Ruokaviraston mahdolliset kuntatarkastukset ja mahdolliset välitarkastukset. Asiakastytyväsyykselyn tulokset.	Tehtävien hoitaminen maksajavirastosopimuksen mukaisesti. Asiakastytyväsyyksely viljelijöille.
Elinvoimaa työstä ja yrittäjyy- destä	Lomituspäalvelut järjestetään asianmukaisesti, ammattitaitoisesti, palveluhenkisesti ja tasapuolisesti koko paikallisyksikön alueella.	Paras mahdollinen asiakaskokemus. Asiakaspalautekyselyn tulokset, arviot asteikolla 1-5. Tavoite vähintään 4,0	Asiakaskyselyn tulokset. Lomitusetin tilastot.	Henkilöstön osaamista ja jaksamista ylläpidetään. Asiakastilojen kanssa laaditaan yhteistoimintasuunnitelmat, joissa määritellään tilan lomitustarpeet.

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tukitilojen määrä	1 152	1 152	1142	1132	1122
Sähköiset tukihakemukset %	98	98	99	99	99
Lomitettavat tilat/lomitettavat maatalousyrittäjät	298/430	525/730	470/685	445/655	422/622
Sähköiset maatalouslomahakemukset %	92	90	95	96	97
Lomitettavat päivät	18 900	30 000	31000	30000	29000

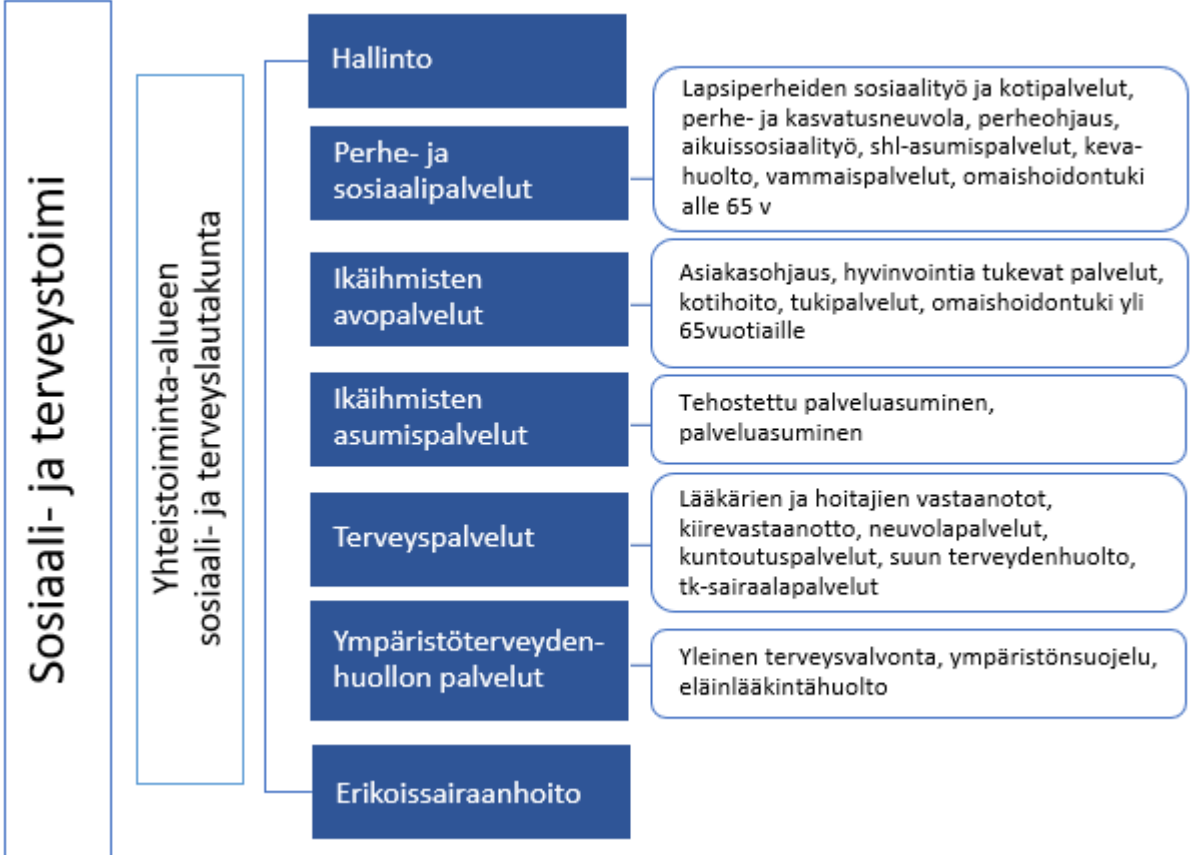
Tuloarviot ja määrärahat

Maaseutupalvelut					
Nettositova (1000 €)	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Sitovuustaso: toimintakate, netto*					
Toimintatuotot (+)	5 755	8 543	8 851		
Toimintakulut (-)	-6 353	-9 074	-9 092		
Toimintakate, netto* (+/-)	-598	-531	-241	-250	-258
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-2				
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-599	-531	-241	-250	-258

Lisätiedot

-

13.5. Sosiaali- ja terveystoimi

Toimialan vastuhenkilö	Sosiaali- ja terveystoimenjohtaja Päivi Tryyki
Toimialan tehtäväkaavio	
 <pre> graph TD A[Sosiaali- ja terveystoimi] --> B[Yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveystoimialue] B --> C1[Hallinto] B --> C2[Perhe- ja sosiaalipalvelut] B --> C3[Ikäihmisten avopalvelut] B --> C4[Ikäihmisten asumispalvelut] B --> C5[Terveyspalvelut] B --> C6[Ympäristöterveydenhuollon palvelut] B --> C7[Erikoissairaanhoito] C1 --- D1[Lapsiperheiden sosiaalityö ja kotipalvelut, perhe- ja kasvatusneuvola, perheohjaus, aikuissosiaalityö, shl-asumispalvelut, keva-huolto, vammaispalvelut, omaishoidontuki alle 65 v] C2 --- D2[Asiakasohjaus, hyvinvointia tukevat palvelut, kotihoito, tukipalvelut, omaishoidontuki yli 65vuotiaille] C3 --- D3[Tehostettu palveluasuminen, palveluasuminen] C4 --- D4[Lääkärin ja hoitajien vastaanotot, kiirevastaanotto, neuvolapalvelut, kuntoutuspalvelut, suun terveydenhuolto, tk-sairaalapalvelut] C5 --- D5[Yleinen terveystoiminta, ympäristönsuojelu, eläinlääkintähuolto] </pre>	
Toimialan päätehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Toimialan tehtävänä on tuottaa kunta- ja palvelurakenneuudistuksessa annettujen lakien mukaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja sekä muussa lainsäädännössä tai kuntien yhteisesti päättämiä muita palveluja kuten palvelusuunnitelmassa on tarkemmin kuvattu. Sosiaali- ja terveystoimi on yhteistoiminta-alue, joka tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut Sastamalan kaupungille ja Punkalaitumen kunnalle sekä lisäksi ympäristöterveydenhuollon palvelut Ikaalisten ja Parkanon kaupungeille ja Kihniön kunnalle.	
Toimialan katsaus raportointijaksolle	
Sosiaali- ja terveystoimen palvelujen järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille 1.1.2023 ja vuosi 2022 valmistellaan konkreettista siirtymää. Koronapandemia tulee kuormittamaan toimintaa edelleen vuoden 2022 aikana ja pandemian aikana kertynyt hoitovelan purku jatkuu. Koko toimialaa haastaa henkilöstöpula, erityisesti sijaisten saatavuus on tarpeeseen nähden täysin riittämätöntä. Vuonna 2021 voimaan tulleen asiakasmaksuasetuksen aiheuttama asiakasmaksutuottojen merkittävä pieneneminen vaikuttaa täysimääräisesti vuonna 2022	

Sopeutusohjelma 2020-2023
Sopeutusohjelman toimenpiteitä viedään eteenpäin niissä asioissa, joissa se on mahdollista. Useampaa vastuualueita koskevista toimenpiteistä asiakasmaksuasetuksen muutos vesitti asiakasmaksutuottojen kasvattamisen ja tilaratkaisut eivät ole mahdollistaneet JONOPIS ja OMASSAKODISSA toimenpiteiden eteenpäin viemistä.
Vuoden 2023 sote-uudistukseen valmistautuminen
Soten siirtosuunnitelma toimenpiteineen valmistellaan ja toteutetaan yhteistyössä kaupungin muiden toimijoiden kanssa.

Sote-hallinto

Toimielin	Sosiaali- ja terveyslautakunta
Vastuualueen vastuhenkilö	Sosiaali- ja terveysjohtaja Päivi Tryyky
Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Sosiaali- ja terveyspalveluiden hallinnossa valmistellaan päätöksentekoa varten koko yhteistoiminta-aluetta koskevat suunnitelmat, palvelusopimukset sekä talousarvio ja taloussuunnitelma. Sote-hallinto koostuu luottamushenkilötoimielinten osalta yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveyslautakunnasta ja sen ympäristöjaostosta. Toimialan johtamisesta sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisuudessa vastaa sosiaali- ja terveysjohtaja, joka toimii myös lautakunnan esittelijänä. Sote-hallintoon kuuluvat lisäksi hallintopäällikkö, joka vastaa hallinnon organisoinnista ja toteutuksesta, tietojärjestelmäasiantuntija sekä palvelusihteerit. Sosiaali- ja terveysjohtajan johdolla sosiaali- ja terveystoimi valmistelee sosiaali- ja terveyslautakunnalle talousarvio- ja palvelusopimusesityksen, josta tarvittaessa yhteistoiminta-alueen jäsenkunnat neuvottelevat. Sastamalan kaupunginvaltuusto hyväksyy yhteistoiminta-alueen talousarvion. Sote-hallinnon tehtävänä on yhdessä vastuualuejohtajien kanssa valmistella, toteuttaa ja kehittää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- ja johtamisjärjestelmää osana kaupungin strategiaa. Lisäksi hallinto vastaa yhdessä vastuualuejohtajien kanssa yhteistoiminta-alueen taloudesta, palvelusopimusmenettelystä siihen liittyvine hinnoittelujärjestelmineen sekä riskien hallinnasta.	
Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella	
Vastuualue keskittyy vuoden 2022 aikana valmistelevaan toiminnan siirtoa hyvinvointialueelle.	

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunki-strategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti.	Sastamala on kustannustehokkaimpien joukossa verrattuna kuntiin, joissa on sama kokoluokka, ikärykennä ja sairastavuus.	Kuntaliiton vertailu kuntien ja kuntayhtymien nettotoimintamenoista.	Tasapainotusohjelman mukaiset toimenpiteet.

Tuloarviot ja määrärahat

Sote-hallinto					
Nettositova (1000 €)	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Sitovuustaso: toimintakate, netto*					
Toimintatuotot (+)	768	899	749		
Toimintakulut (-)	-768	-899	-749		
Toimintakate, netto* (+/-)	0			0	0
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)	0				
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	0			0	0

Lisätiedot
Toiminta siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Toimielin	Sosiaali- ja terveystalautakunta
Vastuualueen vastuhenkilö	Perhe- ja sosiaalipalvelujohtaja Hanna Lähteenmäki
Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Perhe- ja sosiaalipalvelut tuottaa pääsääntöisesti palveluita, joiden järjestämiseen kaupungilla on erityinen velvollisuus ja asiakkaalla subjektiivinen oikeus. Tavoitteena on jatkuvasti etsiä kustannustehokkaita, vaikuttavia ja inhimillisiä tapoja tuottaa palveluita kasvavalle asiakasmäärälle yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Perhe- ja sosiaalipalveluihin kuuluvat lapsiperheiden sosiaalityön, perheneuvolan, aikuissosiaalityön ja vammaispalveluiden osa-alueet.	
Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella	
- Hyvinvointialueen valmistelu ja PirSote-hankkeisiin osallistuminen - Systeemisen työotteen vahvistamista ja juurruttamista jatketaan edelleen etenkin perhesosiaalityön ja lastensuojelun osalta. - Perhetyön ja perheohjauksen kokonaisuuden ja työnjaon selkeyttäminen - Perheneuvolan nuorisotiimin täysimääräinen työn käynnistäminen - Aikuissosiaalityön jalkautuminen asiakkaiden koteihin ja myös teknologiavälitteisesti. Jalkautuminen entistä enemmän myös perhe- ja sosiaalityön etäpisteisiin Mouhijärvelle ja Punkalaitumelle. - Aikuissosiaalityön, päihde- ja mielenterveyspalveluiden sekä työllisyyspalveluiden yhteistyön tiivistäminen - Vammaispalvelun yhteisöasumisen käynnistäminen, mikäli siihen tarvittavat tilat löytyvät	

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunki-strategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Ennalta ehkäisevien palvelujen lisääminen kuntalais-ten hyvinvoinnin lisäämiseksi	Ennaltaehkäisevään työhön ja kevyempiin palveluihin käytettyjen määrärahojen suhteellisen osuuden kasvattaminen 5 prosenttiyksikköä vuoden 2021 tilinpäätöksestä.	Ennaltaehkäisevien palveluiden kustannusten suhteellinen osuus raskaiden ja kevyiden palveluiden yhteissummasta. Kevyempien palveluiden osuus v. 2021 on noin 31,7 % (ennuste 8/2021).	- Erityisesti nuorten osalta tuen antaminen omaan kotiin erityisasumispalvelun sijaan - Perheneuvolan nuorisotiimin työn täysimääräinen käynnistyminen - Kalliimpien palveluiden korvaaminen ja ennaltaehkäisy määräaikaisen kotipalvelutyöntekijän vakinaistamisen myötä - Perhetyöntekijöiden työpanoksen kohdentaminen entistä enemmän perhesosiaalityön asiakasperheisiin ennaltaehkäisemään lastensuojeluasiakkuutta

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Lastensuojeluilmoitukset LsL 25 § ja lapsia koskevat yhteydenotot LsL 25a § ja SHL 35 § (lukumäärä) - Sastamala - Punkalaidun ei sis. ennakkollisia lastensuojeluilmoituksia LsL 25c§	484 57	675 70	900 80		
Lastensuojelun laitoshoidon sijoituskuukaudet - Sastamala -Punkalaidun	188 67	160 49	160 48		
Lastensuojelun perhehoidon sijoituskuukaudet -Sastamala -Punkalaidun	377 24	406 24	330 18		
Täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea saaneet kotitaloudet - Sastamala - Punkalaidun	296 30	350 30	350 30		
Aikuissosiaalityön asiakkaiden kanssa tehty asiakassuunnitelmien määrä - Sastamala - Punkalaidun	219 4	500 30	300 30		
Aikuissosiaalityön kotikäyntien määrä -Sastamala -Punkalaidun			200 20		
Erityisasumispalvelut, asiakkaat - Sastamala - Punkalaidun	74 8	80 9	70 8		
Vammaispalvelulain mukaisten palveluiden hakemukset ja muut vireille tulot - Sastamala - Punkalaidun	327 33	390 50	350 40		
Kehitysvammahuollon asumispalveluasiakkaiden lukumäärä - Sastamala - Punkalaidun	73 14	77 15	75 15		
Kehitysvammahuollon työ- ja päivätoiminta asiakkaiden lukumäärä - Sastamala - Punkalaidun	119 14	120 20	115 13		
Omaishoidon tuen piirissä vuoden aikana olevien asiakkaiden määrä - Sastamala - Punkalaidun	125 6	125 10	125 7		

Tuloarviot ja määrärahat

Perhe- ja sosiaalipalvelut					
Nettositova (1000 €)	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Sitovuustaso: toimintakate, netto*					
Toimintatuotot (+)	2 819	2 983	2 876		
Toimintakulut (-)	-20 949	-21 936	-22 385		
Toimintakate, netto* (+/-)	-18 130	-18 953	-19 509	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-18 130	-18 953	-19 509	0	0

Lisätiedot

Toiminta siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023 lukuun ottamatta järjestöavustuksia ja vammaisneuvostoa (kustannukset TA 2022 yhteensä 17 600 euroa).

Ikäihmisten avopalvelut

Toimielin	Sosiaali- ja terveystalokunta
Vastuualueen vastuuhenkilö	Ikäihmisten avopalvelujohtaja Mari Ollinpoika
Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012) 14 §:n mukaan kunnan on toteutettava iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito ja huolenpito ensisijaisesti hänen kotiinsa annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla. Palvelut on sovitettava sisällöltään ja määrältään vastaamaan iäkkään henkilön kulloisiakin palveluntarpeita. Ikäihmisten avopalveluiden vastuualueen tehtävänä on ikäihmisten elämänhallinnan, terveyden ja toimintakyvyn edistäminen ja säilyttäminen niin, että ikääntyneet voivat asua kotonaan mahdollisimman pitkään. Toimintaperiaatteena on itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen sekä toimintakyvyn ja omatoimisuuden tukeminen. Palveluilla tuetaan ikääntyneiden arkea yksilöllisesti heidän mielipiteitään ja toiveitaan kuunnellen. Palveluiden tuottamisen lähtökohtina ovat osallisuuden vahvistaminen, toimintakyvyn ylläpitäminen ja kuntouttava toimintatapa.	
Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella	
Ikäihmisten avopalveluiden toiminnan painopisteinä vuonna 2022 ovat ikäihmisten osallisuuden vahvistaminen, asiakkuuksien oikea porrastaminen, riittävän hoitohenkilökunnan turvaaminen ja kotona asumista tukevan teknologian käyttöönotto. Ikäihmisten osallisuutta vahvistetaan lisäämällä ja monipuolistamalla ikäihmisten hyvinvointia tukevia matalan kynnyksen palveluita. (Vanhuspalvelulaki 12§.) Ikäihmisten avopalveluiden asiakkaiden osallisuutta vahvistetaan palveluprosessin kaikissa vaiheissa. Tehtäessä uuden asiakkaan palvelutarpeen arviointia tai päivitetessä olemassa olevaa hoito- ja palvelusuunnitelmaa, selvitetään asiakkaan tilanne kokonaisvaltaisesti yhdessä hänen kanssaan. Palvelutarpeen arvioinnissa käytetään arviointivälineenä iRAI HC:tä *) (Vanhuspalvelulaki 15a§). (*tarkennus: iRAI HC=Inter Resident Assessment Instrument Home Care, Asiakkaan palvelutarpeiden RAI-arviointijärjestelmä kotona asuville.) Asiakkuuksien porrastamisessa otetaan huomioon palveluiden tarve ja selvitetään yksilöllisesti eri vaihtoehdot niihin vastaamiseen. (Vanhuspalvelulaki 16§) Vaihtoehtoja voivat olla esim. kotiin vietävät julkiset/yksityiset palvelut sekä välimuotoiset palvelut yksilöllisen tarpeen mukaan. Riittävällä hoitohenkilökunnalla ja sen käytöllä asiakastarpeisiin perustuen varmistetaan, että asiakkaat saavat toimintakyvynsä edellyttämää palvelua. Hoitohenkilökunnan määrää, koulutusta ja tehtävärakennetta tarkastellaan siten, että asiakkaat saavat palvelutarvettaan vastaavat palvelut, vrt. Strategisen optimoinnin selvitys 2019. (Vanhuspalvelulaki 20§) Lisäksi kehitetään kotikuntoutusta sekä pyritään lisäämään ympärivuorokautisen kotihoidon saatavuutta. Erityisenä toiminnallisena painopisteenä pilotoidaan ja otetaan käyttöön kotona asumista tukevaa teknologiaa. Palveluvalikkoon juurrutetaan kuvapuhelinpalvelut ja lääketurvallisuutta lisäävää teknologiaa. Kotona asumista tukevan teknologian käyttöönottoa ja palveluprosesseja kehitetään yhteistyössä muiden Pirkanmaan kuntien kanssa PirKati – hankkeessa (Kotona asumisen teknologiat ikäihmisille, Pirkanmaan aluehanke). Sosiaali- ja terveyspalveluissa jatketaan terveyspalveluiden, ikäihmisten avo- ja asumispalveluiden yhteistyönä asiakkaan/potilaan prosessin sujuvoittamista. Tavoitteena on uusien asiakaslähtöisten ja vaikuttavien toimintamallien etsiminen. Johtajatuksena on yhä paremmiksi hiotut asiakaspolut, asiakkuuksien oikea-aikainen porrastaminen ja oikea työnjako vastuualueiden kesken sekä tilojen tarkoituksenmukainen käyttö. Suunnittelutyö kulkee nimellä JONOPOIS. JONOPOIS -työskentelyn eteneminen edellyttää toimenpiteitä, jotka on määritelty suunnitelmassa ikääntyneen väestön tukemiseksi (YASOSLTK 22.9.2021 §88 ja KH 4.10.2021 §242).	

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunki-strategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Ikääntyneiden osallisuutta vahvistetaan palveluprosessin kaikissa vaiheissa	Asiakkaan palvelulleen tai hoidolleen asettama tavoite kirjataan aina, kun tehdään laaja-alainen palvelutarpeen arviointi	Toteuma %	Laaja-alaisessa palvelutarpeen arvioinnissa selvitetään asiakkaan tavoitteet hoidolleen ja palveluilleen, ja ne kirjataan iRAI HC -ohjelmistoon.
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Ikäihmistien palvelut ovat oikea-aikaisia ja tarpeen mukaisia	Ikääntyneiden palvelutarpeisiin haetaan ratkaisuja tilannekohtaisesti ja ratkaisukeskeisesti. Asiakasohjauksen asiakaskäynneistä korkeintaan 35% johtaa säännöllisen kotihoidon asiakkuuteen.	Toteuma % asiakaskäynneistä	lakkään palvelutarpeisiin haetaan ratkaisuja huomioiden esim. yksityiset ja kolmannen sektorin palvelut
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Ikäihmistien hyvinvointia tukevat ja välimuotoiset palvelut toimivat niin, etteivät asiakkaat siirry ympärivuorokautisen hoivan piiriin asumispalveluihin	Ympärivuorokautiseen hoivaan tehtyjen lähetteen lukumäärä pysyy vuoden 2021 tasolla.	SAS (selvitä-arvioi-sijoita) -ryhmän käsiteltäviksi tulevien SAS-lähetteen määrä	JONOPOIS-suunnitelman mukaiset toimenpiteet

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Kotihoidon kotikäyntimäärä - Sastamala - Punkalaidun	249595 40961	276000 37000	260000 39000		
Päivätoiminnan käyntimäärät (*sis. päivätoiminnan ja viikkokuntoutuksen käynnit) - Sastamala - Punkalaidun	2707 1195	5000 2000	5000 2000		
Omaishoidontuen -piirissä vuoden aikana - Sastamala - Punkalaidun	210 21	190 30	190 30		
Kotihoidon hoitajien välittömän työajan osuus	58,5%	60%	60%		

Tuloarviot ja määrärahat

<i>Ikäihmistien avopalvelut</i> Nettositova (1000 €) Sitovuustaso: toimintakate, netto*	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatuotot (+)	3 674	3 784	3 698		
Toimintakulut (-)	-12 016	-12 089	-12 356		
Toimintakate, netto* (+/-)	-8 343	-8 305	-8 658	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-8 343	-8 305	-8 658	0	0

Lisätiedot

Ikäihmistien avopalveluiden vastuualueen talousarvio vuodelle 2022 on erittäin tiukka. Vastuualueen talousarvioon sisältyvät merkittävimmät riskit:

- Ikääntyneiden lukumäärän kasvu aiheuttaa painetta palveluiden järjestämiseen ja kustannuksiin. Talousarviossa ei ole varauduttu palvelutarpeiden kasvuun.
- Asiaksmaksulain muutoksen myötä tulositonaiset asiakasmaksutuotot laskevat merkittävästi. Arvioitujen asiakasmaksukertymien toteuma riippuu kulloinkin palveluiden piirissä olevien asiakkaiden tulotasosta ja palveluiden määräs-
tä, jolloin kertymien ennakointi on erittäin hankalaa.
- Kotihoidon asiakkaat tarvitsevat yhä enemmän palveluita eri vuorokauden aikoina kaikkina viikonpäivinä, josta seu-
raa paine mm. henkilöstökulujen, erillis- ja matkakorvausten kustannuskasvuun.
- Valtiokonttorilta saatavat korvaukset sotaveteraanien kotiin vietävistä avopalveluista laskevat merkittävästi veteraa-
nien määrän vähentyessä.
- Omaishoidontuen palkkioiden määräraha on arvioitu nykyisen palkkiotason ja asiakasmäärän mukaan. Omaishoidon
tuen palkkioiden mahdollisten indeksikorotusten suuruus ei ole tiedossa.
- Omaishoidontuen asiakkaiden lisääntyvä palveluiden tarve aiheuttaa lisäkustannuksia. Omaishoitajien lomien ai-
kana omaishoidettavien palvelut on järjestettävä lisääntyvässä määrin raskaimmissa palveluissa ympärivuorokautise-
na hoivana palvelusetelillä. Palvelusetelikustannuksia ei voida ennakoida tarkasti.
- Kotiin hoidetaan entistäkin huonokuntoisempia asiakkaita. Kun kaikki kotiin vietävien palveluiden keinot on käytetty,
asiakas tarvitsee hoivapaikan nopeasti. Välimuotoisia asumispalveluita ja ympärivuorokautisen hoiva-asumisen paik-
koja ei ole riittävästi, jolloin asiakkaita sijoitetaan tilapäiseen ympärivuorokautiseen asumiseen palvelusetelillä odot-
tamaan vapautuvaa asiakaspaikkaa. Ko. palvelusetelikustannuksia ei voida ennakoida.
- Talousarviossa ei ole varauduttu koronapandemian aiheuttamiin kustannuksiin (henkilökunnan suojaus, tehostettu
siivous jne.).

Toiminta siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023 lukuun ottamatta järjestöavustuksia (5 000 euroa).

Ikäihmisten asumispalvelut

Toimielin	Sosiaali- ja terveyslautakunta
Vastuualueen vastuhenkilö	Asumispalvelujohtaja Mervi Saari
Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Lain ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012) 14 §:n mukaan kunnan on toteutettava iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito ja huolenpito ensisijaisesti hänen kotiinsa annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla. Palvelut on sovittava sisällöltään ja määrältään vastaamaan iäkkään henkilön kulloisiakin palveluntarpeita. Hoito ja huolenpito voidaan toteuttaa pitkäaikaisena laitoshoidona vain, jos siihen on lääketieteelliset perusteet tai turvallisen hoidon kannalta se on muuten perusteltua. Pitkäaikaista hoitoa ja huolenpitoa turvaavat sosiaali- ja terveyspalvelut on toteutettava niin, että iäkäs henkilö voi kokea elämänsä turvalliseksi, merkitykselliseksi ja arvokkaaksi ja että hän voi ylläpitää sosiaalista vuorovaikutusta sekä osallistua mielekkääseen, hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä edistävään ja ylläpitävään toimintaan. Iäkkäille avio- ja avopuoli- soille on järjestettävä mahdollisuus asua yhdessä. Kunnan on turvattava iäkkään henkilön pitkäaikaisen hoitojärjestelyn pysyvyys, jollei järjestelyä ole aiheellista muuttaa iäkkään henkilön toivomuksen tai hänen palveluntarpeidensa muutoksen johdosta taikka muusta erityisen painavasta ja perustellusta syystä. Ikäihmisten asumispalvelujen tehtävänä on asiakkaan toimintakyvyn, elämänhallinnan ja terveyden edistäminen ja säilyt- täminen silloin, kun ikäihminen siirtyy ympärivuorokautisen hoivan tarpeensa johdosta asumispalveluun. Ikäihmisten asumispalveluiden vastuualueella tuotetaan palveluasumista, tehostettua palveluasumista ja vaativaa tehostet- tua palveluasumista. Sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaan palveluasumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat soveltuvan asunnon sekä hoitoa ja huolenpitoa. Palveluasumisella tarkoitetaan palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. Tehostettua palveluasumista järjestetään asiakkaille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista. Vaativan tehostetun palveluasumisen kohderyhmänä ovat asiakkaat, joiden ympärivuorokautisen hoivan tai valvonnan tarve on erityisen suurta (käyttösoireet) ja asiakkaan hoitoa ei pystytä järjestämään tavanomaisessa tehostetussa palveluasumisessa. Tehostettua palveluasumista tuotetaan Sotesin omana palvelutuotantona ja palveluseteli- sekä suorahankintana yksityisiltä palvelutuottajilta. Sotesin palveluseteliuottajarekisteriin hyväksytyt yksityiset palvelutuottajat sitoutuvat noudattamaan asumispalvelujen palvelusetelin sääntökirjaa ja valvontasuunnitelmaa. Asumispalvelua tuottavien yksityisten palvelutuotta- jien palveluseteliuottajarekisteriä pidetään yllä Sastamalan kaupungin nettisivuilla. Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää	

vuosittain palvelusetelin arvon. Vaativaa tehostettua palveluasumista hankitaan puitehankintana. Yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveystaloutta vahvistaa omalla toiminnalla tuotetuista asumispalveluista perittävät maksut.

Ikäihmisten asumispalvelut vastaavat ikäihmisten asumispalveluita tuottavien luvanvaraisten asumisyksiköiden ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta Sastamalan ja Punkalaitumen alueella Sotesin valvontasuunnitelman mukaisesti. Palvelujen valvonnassa korostuu palveluntuottajien oma vastuu toiminnan asianmukaisuudesta ja tuottamiensa palvelujen laadusta sekä asiakasturvallisuudesta.

SAS-ryhmä (selvitä-arvioi-sijoita) on moniammatillinen yhteistyöryhmä, jonka tehtävänä on kartoittaa kokonaisvaltaisesti asiakkaiden toimintakykyä, arvioida ympärivuorokautisen asumispalvelun tarve ja ohjata asiakkaat tarpeenmukaisten palvelujen piiriin. Sosiaali- ja terveystaloutta vahvistaa ikäihmisten palveluiden myöntämiskriteerit sekä SAS-ryhmän toimintasäännön.

Sosiaali- ja terveystalouteissa jatketaan terveystaloutten, ikäihmisten avo- ja asumispalveluiden yhteistyönä asiakkaan/potilaan prosessin sujuvoittamista. Tavoitteena on uusien asiakaslähtöisten ja vaikuttavien toimintamallien etsiminen. Johtoajatuksena on yhä paremmiksi hiottu asiakaspolku, asiakkuuksien oikea-aikainen porrastaminen ja oikea työnjako vastuualueiden kesken sekä tilojen tarkoituksenmukainen käyttö. Suunnittelutyö kulkee nimellä JONOPOIS. JONOPOIS-työskentelyn eteneminen edellyttää toimenpiteitä, jotka on määritelty suunnitelmassa Ikäntyneen väestön tukemiseksi (YASOSLTK 22.9.2021 § 88 ja KHALL 4.10.2021 § 242).

Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella

Vanhuspalvelulain muutokset astuivat voimaan 1.10.2020. Henkilöstömitoitusvaade ikäihmisten tehostetussa asumispalvelussa nousee asteittain vuoteen 2023 asti. Vuonna 2022 välittömään asiakastyöhön osallistuva henkilöstömitoitus on oltava vähintään 0,6 työntekijää/asiakas. Tämän päälle tulee olla eriytettyä oma henkilöstö välilliseen asiakastyöhön (mm. ateriahuolto, puhtauspalvelut, pyykki- ja vaatehuolto, kodinhoidolliset tehtävät). Välillisen asiakastyön uudelleen organisoimiseksi Sastamalan ruoka- ja puhtauspalveluiden kanssa tehtyyn palvelusopimukseen on valmisteltu muutos tilityksen hankkimisesta (YASOSLTK 22.9.2021 § 89). Välittömään asiakastyöhön lakisääteisen edellytyksen turvaamiseksi ikäihmisten asumispalveluihin lisätään 2 sairaanhoitajan toimea ja 5 hoiva-avustajan toimea vuoden 2022 alusta (KHALL 4.10.2021 §243). Ikäihmisten tehostetun palveluasumisen palvelusetelin arvoon esitetään korotusta vuodelle 2022 perustuen yksityisten palveluntuottajien hinnankorotuksiin, joissa taustalla mm. muutokset henkilöstömitoituksessa.

Valtio on luvannut korvata henkilöstömitoituksen noususta aiheutuvia kustannukset kunnille ja kunnan saamia valtionosuuksia on korotettu perustuen kunnan 65-vuotta täyttäneiden määrään.

Sotesin oman toiminnan ikäihmisten asumisyksiköiden osalta toiminnan kehittämisen painopisteinä vuonna 2022 on:

- riittävän henkilöstön saatavuuden varmistaminen
- henkilöstön ammattiosaamisen ja työhyvinvoinnin vahvistaminen
- iRAI-LTC toimintakykymittarin käyttöönottoprosessin jatkaminen

Työsuojelurahaston 50-prosenttisesti rahoittama "Veto- ja pitovoimaa vanhustyöhön - työuria monipuolisesti tukien" – hankkeen toiminta-aika on 2020-2022. Hankkeen tavoitteena on yhteiskehittämisen kautta lisätä vanhustyön veto- ja pitovoimaa vahvistamalla Sotesin ikäihmisten asumispalveluiden henkilöstön työuria joustavilla työaikajärjestelyillä ja kehittämällä työympäristöjä niin, että myös osatyökykyisten työskentely mahdollistuu. Tavoitteena on tukea hoitajien asiantuntijuutta oman työnsä kehittäjinä.

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunki-strategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Oikea-aikaisten ja tarpeenmukaisten palveluiden järjestäminen ikäihmisille.	Ympäri- ja vuorokautisessa hoiva-asumisessa olevien osuus on enintään 8%:a 75-vuotta täyttäneistä.	Ympäri- ja vuorokautisen hoiva-asumisen piirissä % 75-vuotta täyttäneistä	Toteutetaan suunnitelmaa toimenpiteistä ikäntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palveluiden sekä omaishoidon järjestämiseksi ja

				kehittämiseksi.
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Ikäihmisten hyvinvointia tukevat ja välimuotoiset palvelut toimivat niin, etteivät asiakkaat siirry ympäri-vuorokautisen hoiva-asumisen piiriin.	Ympärivuorokautiseen hoiva-asumiseen tehtyjen lähetteiden määrä pysyy korkeintaan vuoden 2021 tasolla.	SAS-ryhmän käsiteltäväksi tulevien SAS-lähetteiden määrä	JONOPUIS-suunnitelman mukaiset toimenpiteet

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Palveluasumisen hoitopäivät (oma) Sastamala Punkalaidun	44690 36	43700 0	42 735 0		
Palveluasumisen hoitopäivät (palveluseteli) Sastamala Punkalaidun	59026 18807	58 200 19 000	57 000 18 500		
Palveluasumisen hoitopäivät (suorahankinta) Sastamala Punkalaidun		1800 300	2200 300		

Tuloarviot ja määrärahat

<i>Ikäihmisten asumispalvelut</i> Nettositova (1000 €) Sitovuustaso: toimintakate, netto*	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatuotot (+)	4 048	3 836	3 913		
Toimintakulut (-)	-14 531	-15 749	-16 927		
Toimintakate, netto* (+/-)	-10 483	-11 913	-13 015	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-10 483	-11 913	-13 015	0	0

Lisätiedot

Talousarviovalmisteluun liittyy seuraavat riskit:

- Palvelutarpeen kasvu: 75-vuotta täyttäneiden henkilöiden määrä kasvaa kahdessa vuodessa (2020-2022) noin 250:lla
- Veteraanien asumisesta saatavat korvaukset eivät toteudu suunnitelman mukaisesti asumistarpeen vähentyessä
- Henkilökunnan sairauspoissaolot eivät vähene vastuualueella tehdyistä työhyvinvointitoimenpiteistä huolimatta
- Mahdolliset terveyskeskussairaalaosastojen sulut sekä välimuotoisten asumispalvelujen puute kasvattavat ikäihmisten raskaampien asumispalvelujen tarvetta
- Asiakasmaksulain muutoksen myötä tulosisidonnaiset asiakasmaksutuotot laskevat merkittävästi. Arvioitun asiakasmaksukertymän toteuma riippuu kulloinkin palveluiden piirissä olevien asiakkaiden tulotasosta, jolloin sen tarkka ennakointi on erittäin hankalaa.
- Koronapandemiasta aiheutuvia kustannuksia (henkilökunnan suojautuminen, sairauspoissaolot, tehostettu siivous) ei ole talousarviossa.

Toiminta siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Terveyspalvelut

Toimielin	Sosiaali- ja terveyslautakunta
Vastuualueen vastuhenkilö	Johtava ylilääkäri Urpo Hautala
Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Terveyspalvelujen tehtävä on edistää, tukea ja ylläpitää asiakaslähtöisesti väestön terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä. Terveystieteiden ammattilaiset tarjoavat kuntalaisille monipuolisia terveyden ylläpitämiseen ja sairauksien ennaltaehkäisyyn ja hoitoon liittyviä palveluita. Terveyspalveluita tuotetaan käytettävissä olevat resurssit huomioiden terveysasemilla ja erityispalvelut keskitetään Vammalan pääterveysasemalle. Palvelut tuotetaan mahdollisimman suurelta osin Sotesin omana toimintana. Päivystysasetuksen mukainen erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteispäivystys sekä yöpäivystys toimivat Acutassa Tampereella. Päivystysasetuksen mukainen kiirevastaanotto toimii jokaisena viikonpäivänä Vammalan pääterveysaseman kiirevastaanotolla. Kiirevastaanotto toimii kiinteässä yhteistyössä sekä ajanvarausvastaanoton että osastojen kanssa tehokkaasti työnjaon turvaamiseksi. Ensihoito ja sairaankuljetus ovat Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin järjestämisvastuulla. Kampusyhteistyö jatkuu aktiivisena Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin, TAYS Sastamalan ja Sotesin kesken. Osastotoimintaa, kuten koko terveydenhuoltoa, kehitetään entistä enemmän ns. seinättömiin palveluihin. Osastojen toiminta painottuu tukiosastotyyppiseksi eli mahdollisuuksien mukaan sairaalahoidon pyrittäin toteuttamaan osaston sijainnista kotoon esimerkiksi asumispalveluissa tai kotihoidon tuella. Seinättömien palveluiden toimintamallia vahvistetaan kuntoutuksen ohjaajan, kotiutusta koordinoivan hoitajan ja kotisairaaloiminnan tiiviillä yhteistyöllä sairaalahoidon, päivystyskäyntien ja kiirevastaanottojen vähentämiseksi. Palveluiden asiakaslähtöisyyttä lisätään huomioimalla aiempaa yksilöllisemmin asiakkaiden sekä terveyden ja sairauden asettamat ehdot että asiakkaan elämäntilanne. Näin mahdollistetaan rajallisten resurssien oikea-aikainen ja tehokas käyttö, erikoissairaanhoidon jatkohoidon turvaaminen ja kasvavan hoidon kysynnän kompensointi. Sosiaali- ja terveyspalveluissa jatketaan terveyspalveluiden, ikäihmisten avo- ja asumispalveluiden yhteistyönä asiakkaan/potilaan prosessin sujuvoittamista. Tavoitteena on uusien asiakaslähtöisten ja vaikuttavien toimintamallien etsiminen. Johtajatuksena on yhä paremmiksi hiottu asiakaspolku, asiakkuuksien oikea-aikainen porrastaminen ja oikea työnjako vastuualueiden kesken sekä tilojen tarkoituksenmukainen käyttö. Suunnittelutyö kulkee nimellä JONOPOIS. JONOPOIS työskentelyn eteneminen edellyttää toimenpiteitä, jotka on määritelty suunnitelmassa ikääntyneen väestön tukemiseksi (YASOSLTK 22.9.2021 §88, KH 4.10.21 § 242). Mielenterveys- ja päihdepalveluita kehitetään valtakunnallisten ja alueellisten strategioiden mukaisesti. Toimintamallina on yhdistetyt mielenterveys- ja päihdepalvelut. Jo käytössä olevia ja uusia toimintamalleja erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välillä, mm. lähikardiologipalvelut ja uniapneapalveluiden työnjako sekä etävastaanottojen kehittäminen huomioiden kampuksen kokonaisuus, jatketaan. Asiakkaan/potilaan monikanavaisen palvelukokonaisuuden kehittämistä ja laajentamista jatketaan.	
Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella	
Toiminnan painopiste on riittävien ja tarkoituksenmukaisten palveluiden turvaaminen alueen väestön palvelutarpeen kasvavassa väestön ikääntymisestä ja sairastavuudesta johtuen. Uusia toimintamalleja, kuten esimerkiksi pikavastaanotto, kokeillaan ennakkoluulottomasti ja otetaan käyttöön hyväksi havaitut. Digitaalisia asiointikanavia ja -menetelmiä otetaan käyttöön. Näillä pyritään saamaan palvelut entistä paremmin tavoitettaviksi ja kohdennetuksi oikein asiakkaan/potilaan näkökulmasta sekä hoidon/palvelun tarpeesta katsoen. Suurena haasteena suunnitelmakaudella on hoitohenkilöstön riittävyys. Pula koulutetusta hoitohenkilöstöstä on valtakunnallinen ongelma. Panostetaan riittävän ja ammattitaitoisien henkilöstön rekrytointiin sekä sijaisuuksiin että vapautuviin vakansseihin. Henkilöstön hyvinvointiin panostaminen korostuu sekä veto- että pitovoiman näkökulmista. Tulevan hyvinvointialueen suunnitteluun osallistutaan hanketyön kautta. PirSote hankkeessa kehitetään uusia toimintamalleja ja etsitään parhaita käytäntöjä, joita voidaan ottaa koko hyvinvointialueen toimintamalleiksi. Terveyspalveluiden henkilöstöä on osallistettu aktiivisesti tähän työhön. Pirha- hankkeessa on painopisteenä hyvinvointialueelle siirtyvien sote-palveluiden siirto- ja vastaanottosuunnitelman laatiminen.	

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunkistrategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Oikea-aikaiset ja tarpeen mukaiset palvelut	Terveyspalveluiden sekä kiireellistä että kiireetöntä hoitoa tarvitsevien potilaiden hoito on sujuvaa. 80% palveluiden käyttäjistä on tyytyväisiä palveluun.	Asiakastyytyväisyysmittarin mukainen tyytyväisyysprosentti.	Asiakas/potilastyytyväisyyden ja annettujen palautteiden säännöllinen seuranta ja raportointi. Kyselyn tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Ikäihmisten hyvinvointia tukevat ja välimuotoiset palvelut toimivat niin, että potilaat siirtyvät lääketieteellisen hoidon tarpeen päätyttyä sujuvasti muiden palveluiden piiriin.	Ympäri vuorokautiseen hoiva-asumiseen tehtyjen läheteiden määrä pysyy korkeintaan vuoden 2021 tasolla.	SAS-ryhmän käsiteltäväksi tulevien SAS-läheteiden määrä	JONOPOLIS-suunnitelman mukaiset toimenpiteet

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Pääsy kiireettömään hoitoon hoidon tarpeen arvioinnin jälkeen lääkärin avovastaanotolle (kiireetön hoito T1 = ensimmäinen vapaa aika ja T3 = keskimääräinen kolmas vapaa aika, vrk)	T1=3 T3=6	T1=5 T3=7	T1=5 T3=7		
Kiireellisten potilaiden käyntimäärä (henkilöä)/ vrk	56	55	55		
Osastojen käyttöaste (%)	90	90	90		
Asiakastyytyväisyys (%)	87	85	85		

Tuloarviot ja määrärahat

Terveyspalvelut Nettositova (1000 €) Sitovuustaso: toimintakate, netto*	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatuotot (+)	6 191	5 539	5 916		
Toimintakulut (-)	-29 074	-27 378	-28 609		
Toimintakate, netto* (+/-)	-22 883	-21 839	-22 693	0	0
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-8	-6			
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-22 891	-21 845	-22 693	0	0

Lisätiedot

- Maksutta jaettavien hoitotarvikkeiden kustannukset kasvavat vuosittain n. 150 000 euroa. Kustannusten kasvua on leikattu osallistamalla alueellisesti keskitettyyn hoitotarvikehankintaan. Asiakasmäärän vuosittainen kasvu (diabetes) lisää kuitenkin kustannusten kasvua. -Koronapandemiasta johtuvat, talousarvioon sisällyttämättömät lisäkustannukset mm. tehostetusta siivouksesta, suojaus- ja rokotus- ja testaus-toiminnasta jatkuvat edelleen. Vuoden 2022 tilannetta pandemian jatkumisen suhteen on vaikea ennakoita, eikä talousarviossa ole huomioitu pandemiaan liittyviä kuluja. - Tasapainotusohjelman mukaisen osastosulun vaikutukset talouden toteumaan ovat vaikeasti ennustettavissa. Osastosulun voi johtaa ulkokuntalaskutuksen kasvuun potilaiden ollessa hoidossa muissa kunnissa. Johtuen vaikeasta henkilöstöresurssitilanteesta talousarvioesitykseen sisältyy esitys sivuterveysasemien (pl. Mouhijärvi) sulun jatkamisesta v. 2022 loppuun saakka. Toiminta siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Ympäristöterveydenhuollon palvelut

Toimielin	Sosiaali- ja terveyslautakunta
Vastuualueen vastuhenkilö	Terveysvalvonnan johtaja Risto Ekonen
Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Ympäristöterveydenhuolto turvaa asukkaille terveellisen elinympäristön sekä hyvän ympäristön tilan ja ekologisesti kestävä kehityksen. Toiminnan tarkoituksena on varmistaa, että asukkaat voivat hengittää, juoda ja syödä luottaen siihen, ettei heidän terveytensä ole uhattuna sekä liikkua terveellisessä, viihtyisässä ja virikkeitä antavassa ja ekologisesti kestävässä elinympäristössä. Eläinten hyvinvoinnista ja eläinsuojelusta huolehditaan kokoaikaisesti eläinlääkäreiden päivystysrenkaan sekä valvonta-eläinlääkärien toimesta.	
Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella	
Sotesin sote siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023 ja ympäristöterveydenhuolto tällä tietoa 1.1.2026. Ympäristöterveydenhuollon palveluiden organisoinnista 1.1.2023 tehdään kuitenkin jo selvitystä, koska Sotesin toimiala muilta osin siirtyy tuolloin hyvinvointialueelle.	

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunki-strategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Elinkeinonharjoittajien toimintaedellytysten turvaaminen ja elinympäristön terveellisuuden ylläpitäminen.	Terveellinen elinympäristö, puhdas vesi ja turvalliset elintarvikkeet. Elintarvikevalvonnan riskin arvioinnin mukaisen tarkastusten toteutuminen > 90 %.	Riskin arvioinnin mukaisten tarkastusten toteutuminen.	Tarkastaja huolehtii itse omien tarkastustensa toteutumisesta.
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Elinympäristön viihtyisyyden edistäminen.	Virikkeellinen ja viihtyisä elinympäristö. Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman riskin arviointiin perustuvien tarkastusten toteutuminen > 70 %.	Riskin arvioinnin mukaisten tarkastusten toteutuminen.	Tarkastaja huolehtii itse omien tarkastustensa toteutumisesta.
Elinvoimaa työstä ja yrittäjyydestä	Maaseutuelinkeinotuotannon turvaaminen.	Seutukunnan tuotantoeläinten hyvinvoinnin ja terveyden turvaaminen, päivystysveloitteen 100 %:inen toteutuminen.	Päivystysveloitteen toteutumisprosentti.	Vastavuoroisuusperiaatteen noudattaminen mahdollisissa äkillisissä poissaoloissa.

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Myönnetyt ympäristöluvut ja yleisen ilmoitusmenettelyn mukaiset päätökset (suurin osa aiemmin ympäristöluvallisista siirtyi 1.2.2019 ilmoitusmenettelyn piiriin).	2	7	7	7	7

Tuloarviot ja määrärahat

<i>Ympäristöterveydenhuollon palvelut</i> Nettositova (1000 €) Sitovuustaso: toimintakate, netto*	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatuotot (+)	823	901	904		
Toimintakulut (-)	-1 417	-1 539	-1 552		
Toimintakate, netto* (+/-)	-594	-638	-649	-686	-725
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-594	-638	-649	-686	-725

Lisätiedot
-

Erikoissairaanhoito

Toimielin	Sosiaali- ja terveyslautakunta
Vastuualueen vastuhenkilö	Johtava ylilääkäri Urpo Hautala
Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Sastamalan kaupunki ostaa erikoissairaanhoidon palvelut Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä (PSHP). Palveluseurannan pääneuvottelijana toimii Sotesin johtava ylilääkäri. Työnjakoa erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välillä kehitetään mm. uniapneapalveluissa, lähikardiologitoiminnalla ja uusilla etäpalveluilla. Tavoitteena on hoitaa potilaat mahdollisimman paljon perusterveydenhuollossa. Kampusyhteistyö TAYS Sastamalan ja Sotesin välillä jatkuu syventäen yhteistyötä toimijoiden kesken. Osastohoidossa pyritään mahdollisimman nopeaan siirtymiseen erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuollon osastoille tai kotiutumiseen esimerkiksi kotisairaalan ja kotihoidon turvin.	
Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella	
-	

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Erikoissairaanhoidon nettomenot 1000 € *	31 663	***			
Ensihoito nettomenot 1000 €	1 232	***			
Erikoissairaanhoidon nettomenot €/asukas **	1 304	***			
Ensihoito nettomenot €/asukas **	51	***			
Eläkemenoperusteiset eläkemaksut 1000 €	452	483	379		

*) Sisältää PSHP:n palvelut, kalliin hoidon tasauksen, erityisvelvoitemaksun ja muut erikoissairaanhoidon ostopalvelut. Luku ei sisällä ensihoitopalveluita.

**) Asukaslukuna käytetty: TP2020 24277as

***) PSHP:n kaupungille toimittamista luvuista ei ole eriteltävissä eri tunnuslukuja.

Tuloarviot ja määrärahat

Erikoissairaanhoito	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Nettositova (1000 €)					
Sitovuustaso: toimintakate, netto*					
Toimintakulut (-)	-33 349	-37 500	-38 500		
Toimintakate, netto* (+/-)	-33 349	-37 500	-38 500	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-33 349	-37 500	-38 500	0	0

Lisätiedot

Toiminta ja kustannusvastuu siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023.

14 INVESTOINNIT

Investointikokonaisuuksien linjaukset

Sastamalan kaupungin strategian mukaan

- Maan hankinnan keskitetään alueille, joilla arvioidaan olevan kasvupotentiaalia tulevaisuudessa
- Kaupunki omistaa tällä hetkellä pääsääntöisesti omassa palvelutuotannossa käytettävät kiinteistöt. Uusissa kohteissa omistus ratkaistaan tapauskohtaisesti.
- Tarpeettomat kiinteistöt myydään ja kiinteistöjen käytön tehostamista jatketaan määrätietoisesti.

Investointikokonaisuuksia suunnitellaan ja toteutetaan seuraavien periaatteiden mukaisesti:

Valtuuston 24.6.2019 hyväksymä tilaohjelma ja siihen liittyvät tilojen salkutusperiaatteet ja salkkuja-ko linjaavat kiinteistöjen rakentamis- ja ylläpitoinvestointien toteuttamista. Tekninen lautakunta hyväksyy päivitetyn salkkujaon vuosittain.

Sivistystoimen palveluverkkoselvitys ja palveluverkkoa koskevat periaatelinjaukset on käsitelty valtuustossa 2.3.2020. Osana talouden sopeutusohjelmaa on tarkasteltu myös muiden toimialojen palveluverkkokokonaisuutta.

Katurakennusten investointikohteet toteutetaan pääosin omajohtoisesti kilpailutettuja työkone- ja kuljetuspalveluyrittäjiä käyttäen. Toteutustavassa huomioidaan tapauskohtaisesti riskit, taloudellisuus, sekä joustavuus.

Myös muiden investointien toteutus edellyttää suunnitelmallisuutta ja kokonaistarpeen arviointia.

Hallintorakennukset

- Investointisuunnitelma 2022-2024 ei sisällä hallintorakennusten uudisrakentamista
- Tilaratkaisut toteutetaan suunnitelmallisesti ottaen huomioon tilojen käytön optimointi ja yhteiskäyttö
- Ylläpitoinvestoinnit toteutetaan tilaohjelman määrittelemien periaattein
 - o tilankäytön kokonaistarkastelu muutostöiden yhteydessä: tilojen uudelleenjärjestely ja saneeraus edellyttävät pääsääntöisesti vanhoista toimitiloista luopumista
 - o varaudutaan sote-uudistuksen tuomiin tilatarpeiden muutoksiin (mahdolliset vapautuvat tilat)

Soterakennukset

- Vähäiset riskienhallintainvestoinnit toteutetaan tarvittaessa ottaen huomioon laadittu tilaohjelma ja salkutus.
- Vanhusten ja vammaisten yhteisöllisen asumisen ja palveluasumisen tulevat tilatarpeet linjataan yhdessä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Soterakennuksista on tiedostettu seuraavat investointitarpeet.
 - o Ikäihmisten palvelut:
 - Tehostettu palveluasuminen 27 uutta ja 40 paikkaa korvaamaan vanhoja huonokuntoisia paikkoja
 - 56 yhteisöasumispaikkaa ja 17 palveluasuntoa
 - o Vammaispalvelut:
 - 15 yhteisöasumispaikkaa ja 32 palveluasuntoa
- Investointisuunnitelma 2022-2024 ei sisällä kaupungin omaa soterakennusten uudisrakentamista. Uudisrakentaminen toteutetaan ensisijaisesti Sastamalan Vuokratalot Oy:n tai muiden Ara-rahoitukseen oikeutettujen yritysten investointihankkeina.

Sivistystoimen tilaratkaisut

- Sivistystoimen tilaratkaisut pohjautuvat Palveluverkko 2030 –selvitykseen ja sen pohjalta tehtyihin linjauksiin.
- Kouluinvestointien toteutus etenee seuraavasti:
 - o Mouhijärven yhteiskoulun investointi, toteutus 2022-2023
 - Peruste: rakennuksen vanhan siiven huono kunto, ei käyttötaloussäästöä
 - Toteutustapa, rahoitusmalli ja laajuus määritellään hankesuunnitelmassa valtuustossa 2/2022
 - Investointisuunnitelmassa hankkeelle on varattu 9 000 000 euroa
 - o Sylvään taitotalo, toteutus 2023-2024 (valmis 8/2024)
 - Peruste: B- ja C rakennuksen huono kunto, mahdollistaa tarvittaessa yläkoulujen yhdistämisen sekä tilojen yhteiskäytön opiston kanssa. Käyttötaloussäästö.
 - Toteutustapa, rahoitusmalli ja laajuus määritellään hankesuunnitelmassa valtuustossa kesällä 2022
 - Investointisuunnitelmassa hankkeelle on varattu 12 000 000 euroa
 - o Pehulan päiväkotia+alakoulu, hankesuunnittelu vuonna 2024 ja toteutus 2025-2026
 - o Äetsän koulun siirtorakennuksen optiovuodet 2025-2026 otetaan käyttöön. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti selvitetään monipalvelukeskuksen perustaminen Pehulan lisäksi myös Kiikan alueelle.
- Valtuuston 15.11.2021 tekemän päätöksen mukaisesti Kiikoisten päiväkotia toteutetaan Kii-kostalolle vuonna 2022.
- Suodenniemen urheilutalon ja kirjaston rakentaminen jatkuu vuoden 2022 loppuun
- Sivistystoimen rakennusten pienemmät riskienhallinta- ja korjausinvestoinnit toteutetaan tarvittaessa investointien kokonaismäärärahan puitteissa ottaen huomioon palveluverkkosuunnitelma ja laadittu tilaohjelma sekä salkutus.

Liikuntapaikat (ulko- ja sisäliikunta)

- Vanhoissa kuntakeskuksissa on tarjolla sekä sisä- että ulkoliikuntamahdollisuus (urheilu/monitoimikenttä, liikuntasali).
- Liikuntapaikkainvestoinnit täsmentyvät vuosittain taloussuunnitelman valmistelun yhteydessä.
- Suodenniemen urheilutalon hankesuunnitelma on hyväksytty valtuustossa 15.3.2021. Hanke toteutetaan kaupungin omana investointina vuonna 2022 ja sen kustannusarvio on 2,1 milj. euroa.
- Ulkoliikuntapaikoille varataan vuosittain 100 000 euron kokonaismääräraha, jonka tarkempi kohdennus perustuu liikuntapaikkasuunnitelmaan sekä tarkentuu yhdyskuntatekniikan ja sivistystoimen yhdessä valmistelemisissä vuosittaisissa käyttösuunnitelmissa. Käyttösuunnitelmasta päättää sivistyslautakunta ja toteutuksesta vastaa yhdyskuntatekniikka. Uudiskohteissa lähiliikuntapaikat pyritään muodostamaan koulujen yhteyteen. Kaalisaaressa liikuntapuistoa kehitetään osana liikuntapaikkakokonaisuutta. Vuonna 2022 edellä mainittua määrärahaa käytetään Kaalisaaressa hyppytornin ja huoltorakennuksen rakentamiseen.
- Keskuskentän ja jäähallin pukuhuonetilojen hankesuunnitelma tullaan toteuttamaan vuonna 2022
- Mouhijärven tekonurmikenttä ja Varilan pesäpallokentän tekonurmi toteutetaan vuonna 2022.
- Jäähallin katon kunnostus ja julkisivun maalaus
- Uimahallin toteutusta ei ole valmisteltu talousarvioprosessin aikana. Vuoden 2022 aikana seurataan ja kartoitetaan muiden valmistelussa olevien hankkeiden (esim. Nokia, Pirkkala, Lempäälä) toteutustapaa, rahoitusmalleja sekä kuntatalouteen liittyviä arvioita. Vuoden 2023 talousarvion valmistelun yhteydessä 11/2022 päätetään, käynnistetäänkö hankesuunnitelman aktiivinen valmistelu.

Asuntoalueet, asuinympäristö

- Vt 11 rinnakkaisväylän rakentaminen jatkuu vuonna 2022 alkulku-mt249 -välin asfaltointi- ja valaistustöillä. Vuosina 2023-2024 vuorossa on Särkijärventien perusparannus ja Pynnärin-tien kevyen liikenteen väylä.
- Torin ja toriparkin rakentamiseen varataan yhteensä miljoona euroa vuosille 2022-2023, to-teutus syksy 2022 / kevät 2023.
- Vehmaistenkadun kunnallistekniikka rakennetaan vuonna 2022. Myyntiin tulee 18 uutta omakotitonttia.
- Mouhijärven maisemakylän kunnallistekniikan rakentaminen jatkuu kysynnän mukaan. Kaavoitus maisemakylässä jatkuu.
- Asuntotontteja on tarjolla eri puolella kaupunkia, tonttien kuntoon saattaminen kysynnän mukaan.

Yritysalueet

- Yrityspuisto Sykkeen alkupään vesihuolto (saneeraus) toteutetaan vuonna 2022. Rakennet-tava vesihuolto mahdollistaa vanhan Patrian alueen hulevesisaneerauksen toteutuksen.
- Muilla yritysalueilla myynnissä olevien tonttien kuntoon saattaminen toteutetaan kysynnän mukaan.
- Vammalantien jatke valmistuu vuonna 2022. Hanke mahdollistaa Prisma-kauppakeskuksen rakentamisen sekä luo edellytyksiä myös muulle yritys- ja asunto rakentamiselle.

Ulkoisten tahojen kanssa toteutettavat yhteishankkeet

Seuraaviin ELY:n ja Väyläviraston yhteishankkeisiin sitoudutaan ja valtion rahoituksen varmistuttua tarvittavasta määrärahasta päätetään erikseen valtuustossa.

Pirkanmaan ELY-keskus

- Tiisalan tien ja 249 tien kiertoliittymä: ½ osuus 430 000 euroa
- Kaukola-Kiikka kevyen liikenteen väylä: ½ osuus 1 050 000 euroa
- Häijää-Nokia valaistus. ½ osuus n. 425 000 €. Hanketta ei ole vielä suunniteltu.

Väylävirasto

- Tampere-Pori tasoristeysten poisto ja parannushanke käynnissä 2021-2023, varattu määrä-raha 40 milj. euroa.
- Vammalan aseman laituripolun ja alikulun esiselvitys on tekeillä, hanke ei vielä sisälly toi-mepideohjelmaan. Toteutuessaan edellyttää kaupungin osallistumista hankkeeseen.

SASKY koulutuskuntayhtymä, varaus vuoden 2022 talousarviossa

- Peruspääoman korotus SASKYn investointihankkeeseen liittyen
- Tilatarve: kivi- ja ympäristörakentaminen, rakennusala, puuteollisuusala ja lavasterakennus-ala. Alustava tarveselvitysvaiheen kustannus 6 milj. euroa (rakentaminen 5 milj. euroa ja muut kulut 1 milj. euroa), josta Sastamalan kaupungin osuus on 1,7 milj. euroa. Varaus vuo-delle 2022.
- Edellyttää kuntayhtymän investointipäätöstä ja hankesuunnitelman hyväksymistä. Sastama-lan kaupunki tekee kuntayhtymän käsittelyn jälkeen päätöksen peruspääoman korotuksesta.

Vesihuolto

- Vesihuoltoverkostoa rakennetaan/saneerataan katurakennuksen yhteydessä.
- Vesihuollon rakentaminen toteutetaan pääosin omajohtoisesti kilpailutettuja työkone- ja kuljetuspalveluyrittäjiä käyttäen.
- Vuotovesisaneeraukset toteutetaan suunnitelmallisesti päivitettävän saneerausohjelman mukaisesti.
- Pumppaamojen ja vedenottamoiden saneeraukset toteutetaan suunnitelmallisesti lähivuosi- na määrärahojen puitteissa.
- Investointitaso pyritään pitämään alle kahden miljoonan euron tasolla taksan korotuspaineen hillitsemiseksi.

Vapautuvat/tyhjät rakennukset

- Tilojen kiinteistökohtainen tarkastelu valtuuston 24.6.2019 hyväksymän toimitilaohjelman ja siihen liittyvien salkutusperiaatteiden mukaisesti
 - o Tilojen jalostustarve/-mahdollisuus kaupungin omaan käyttöön huomioiden tilankäytön optimointitavoite.
 - o myynti, vuokraus, purku, alueen uudelleen kaavoitus

Irtaimisto:

- Hankinnoissa käytetään myös vuokrausta tapauskohtaisesti harkiten.

Sivistystoimen oppimisympäristöt/digitalisaatio:

- TVT-strategian mukainen oppimisympäristöjen kehittäminen. Investointivaraus on 80 000 euroa vuosittain.
- Kirjasto- tai monipalveluautolle haetaan valtionosuutta vuodelle 2024. Auto korvaisi nykyisen kirjastoauton. Auton hankintahinta 400 000 euroa, valtionosuus 100 000 euroa.

Investointimäärärahojen sitovuudet ja käyttösuunnitelmien käsittely määräytyvät samaan tapaan kuin vuonna 2021.

Investointisuunnitelma vuosille 2022-2024 (luvut tuhansina euroina)

Vuoden 2022 investointimäärärahat ovat nettositova toimialatasolla. Poikkeuksena on Tilakeskus, jolla on oma sitova investointimäärärahansa. Investointisuunnitelmaan sisältyvistä suurimmista hankkeista on erittelyt jäljempänä.

Suunnitelmavuosien osalta investointisuunnitelma ohjeellinen ja ratkaistaan kyseisten vuosien talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Investoinnit, kaupunki+liikelaitos	2022	2023	2024	TS 2022- 2024
Investointimenot	-14 225	-20 510	-14 390	-49 125
Rahoitusosuudet	0	0	100	100
Käyttöom. Myynnit	300	300	300	900
Yhteensä	-13 925	-20 210	-13 990	-48 125

Konsernihallinto	2022	2023	2024	TS 2022- 2024
Maanhankinta, menot	-200	-200	-200	-600
Tonttien myynti, tasearvo	200	200	200	600
Osakkeet ja osuudet	-1700			-1700
Investointimenot	-1900	-200	-200	-2300
Rahoitusosuudet	0	0	0	0
Käyttöom. Myynnit	200	200	200	600
Yhteensä = sitova määräraha 2022	-1700	0	0	-1700

-Maanostoon ja -myyntiin vuosittain varaus 200 000 €, netto 0.

-v. 2022 SASKY koulutuskuntayhtymän peruspääoman korotus 1,7 M€

Sivistystoimi	2022	2023	2024	TS 2022- 2024
Investointimenot	-80	-80	-480	-640
Rahoitusosuudet			100	100
Käyttöom. Myynnit				0
Yhteensä = sitova määräraha 2022	-80	-80	-380	-540

-Oppimisympäristöt vuosittain varaus 80 000 €

-v. 2024 Monipalveluauto 400 000 € ja avustus 100 000 €.

Tilakeskus	2022	2023	2024	TS 2022- 2024
Elinvoimainvestoinnit *	0	0	0	0
Peruspalveluiden isot investoinnit *	-4 275	-13 300	-7 300	-24 875
Riskienhallinnan isot investoinnit *	0	0	0	0
Peruspalveluiden ja riskienhall. muut investoinnit	-1 040	-1 120	-500	-2 660
Pieninvestoinnit	-600	-600	-600	-1 800
Myytävät kohteet, tasearvo	100	100	100	300
Yhteensä	-5 915	-14 920	-8 300	-29 035
Investointimenot	-5 915	-15 020	-8 400	-29 335
Rahoitusosuudet				0
Käyttöom. Myynnit	100	100	100	300
Yhteensä = sitova määräraha 2022	-5 815	-14 920	-8 300	-29 035
-*Elinvoimainvestoinnit ja muut isot valtuusto- tai hallitustasolla päätettävät investoinnit on eritelty jäljempänä. Eriteltävät investoinnit ovat kustannusarvioltaan yli 500 000 € tai muutoin merkittäviä hankkeita. -Peruspalveluiden ja riskienhallinnan muut investoinnit ovat pienempiä teknisen lautakunnan päätettäviä investointeja. -Pieninvestoinnit sisältävät energiainvestointeja, sisäilma/kosteusinvestointeja sekä muita pieninvestointeja, -Myytävät kohteet laaditun kiinteistöjen salkutuksen mukaisesti. - Suunnitelmavuosien peruspalveluiden investointitasoon vaikuttaa merkittävästi sivistyspalveluiden palveluverkkopäätökset ja kouluhankkeiden toteutustapa				
Yhdyskuntatekniikka	2022	2023	2024	TS 2022- 2024
Strategiset yhd.tekn. kohteet	-390	-480	-690	-1 560
Uudet kaava-alueet				
*Uudet asunto-alueet	-340	-200	-500	-1 040
*Uudet teollisuusalueet	-60	0	0	-60
Muu yhdyskuntarakentaminen				
*Katujen perusparannus	-1 085	-960	-1 000	-3 045
*Siltojen perusparannus	-50	-200	-200	-450
*Muut yhd.tekn kohteet	-1 490	-1 290	-850	-3 630
*Liikuntapaikat	-425	-100	-100	-625
Yhdyskuntatekniikan kalusto/hankinnat	-40	-50	-20	-110
Investointimenot	-3 880	-3 280	-3 360	-10 520
Rahoitusosuudet	0	0	0	0
Käyttöom. Myynnit	0	0	0	0
Yhteensä = sitova määräraha 2022	-3 880	-3 280	-3 360	-10 520
-Elinvoimakohteita koskevat eritetyt jäljempänä, sisältää strategiset kaava-alueet ja muut merkittävät elinkeinoelämää tukevat hankkeet. -Hankkeiden yhteensovitus Sastamalan Veden kanssa. -Liikuntapaikkahankkeiden käyttösuunnitelmasta päättää sivistyslautakunta yhdyskuntatekniikan ja sivistystoimen yhteisen valmistelun pohjalta. -Kalustomäärärahan käyttö työkoneisiin sekä muihin yhdyskuntatekniikan hankintoihin. - Taulukossa esitetty euromääräinen kohdennus on ohjeellinen, josta käyttösuunnitelmassa voidaan poiketa.				
Sastamalan Vesi liikelaitos	2022	2023	2024	TS 2022- 2024
Investointimenot	-2 450	-1 930	-1 950	-6 330
Rahoitusosuudet	0	0	0	0
Käyttöom. Myynnit	0	0	0	0
Yhteensä = Sitova taso 2022	-2 450	-1 930	-1 950	-6 330

INVESTOINNIT, erittely

Elinvoimainvestoinnit ja muut isot investoinnit (yli 500 000 €) erittely

Vuonna 2022 toteutettavat / käynnistettävät isot investoinnit

Erittelyn mukaiset isot investointihankkeet tulee toteuttaa/käynnistää vuoden 2022 aikana, ellei hankkeen ulkopuolisesta rahoituksesta muuta johdu. Hankkeista on esitetty kustannusarvio, toteutusajankohta sekä vuoden 2022 talousarvioon sisältyvä ohjeellinen määräraha. Määrärahasta voidaan poiketa teknisen toimen tai Tilakeskuksen kokonaismäärärahan puitteissa. Määrärahojen muutoksista ja poikkeamista päätetään hallintosäännön mukaisesti hankkeen kustannusarvio huomioon ottaen (lautakunta/hallitus/valtuusto).

Investointihanke	Kustannus- arvio 1 000 €	Toteutus- ajankohta	TA2022 1000€	Lisätiedot hankkeesta
Elinvoimakohteet, yhdyskuntatekniikka				
VT11 alikulku ja Tiisalan- Mustianoja rinnakkaisväylä. V. 2022 toteutetaan *väli alikulku-mt249 asfaltointi *väli Särkijärventie-mt249 va- laistus	koko hanke 2 790	2018- 2024	115 30	Usean vuoden aikana toteutet- tava hankekokonaisuus.
Vammalantien jatke, Tuomis- ton kiertoliittymä-Aarnontie	1 540 (+ vesi 220)	2021- 2022	200	Viimeistelytyöt ja asfaltointi vuonna 2022.
Kauppatorin, Toripuiston ja toriparkin parantaminen	1 000	2022- 2023	500	Varaus vuodelle 2023 500 teur. Hankkeen aloitus elokuu 2022

Peruspalveluiden ja riskienhallinnan isot investoinnit, Tilakeskus				
Mouhijärven yhteiskoulu	9 000	2022- 2023	2 000	Hankkeen toteutus 2022-2023. Hankesuunnitelma päätettäväksi 3/2022
Kiikoisten päiväkot	400	2022	375	Päiväkot sijoittuu Kiikostalolle. Hankesuunnitelma hyväksytty 11/2021.
Suodenniemen urheilutalo	2 100	2022	1 900	Hankesuunnitelma hyväksytty 3/2021.
Häijään koulu	350	2022	350	Suojellun koulun julkisivuver- houksen uusinta, puisen lauta- lattian kunnostus, pihan hiekka- pinnan kunnostus sekä liikunta- hallin vesikaton uusinta.

Sastamalan Veden isot investoinnit / sisältyvät liikelaitoksen talousarvioon

Sastamalan Veden vuoden 2021 talousarvio ei sisällä yli 500 000 euron isoja investointeja.

Investointisuunnitelman 2022-2024 myöhemmät isot hankkeet (ei-sitova)

Investointihanke	Kustannus- arvio 1 000 €	Toteutus- ajankohta	Lisätiedot hankkeesta
Sylvään taitotalo	12 000	2023- 2024	Hankesuunnitelma päätettäväksi kesällä 2022
Jäähalli/keskusenttä pukuhuone	1 000	2024	Hankkeen suunnittelu v. 2022. Hankkeelle haetaan OKM:n avustus, arvioitu toteutusajankohta 2024.
Sivistyspalveluiden kohteiden peruskorjaus	n. 300 /v	alkaen 2022	Talousarviovaraus vuosittain

Odottavat isot investoinnit - ei vielä investointisuunnitelmassa, mutta investointipaineina suunnitelmakauden ulkopuolella (2025 ->)

Investointipaine jatkuu noin 13-15 milj. euron tasossa myös suunnitelmakauden jälkeen. Perusinvestointitaso on noin 9-10 milj. euroa ja tämän lisäksi toteutetaan Palveluverkkosuunnitelman mukaisia investointeja sekä kasvua tukevia investointeja valtuuston linjaamalla.

Investointitasoon ja lainamäärän kehitykseen vaikuttaa rakennusinvestointien toteutustapa: vuokraus, leasing-rahoitus tai oma investointi. Toteutustavasta riippumatta käyttö- ja pääomakustannukset tulevat viime kädessä kaupungin maksettavaksi ja vastattavaksi.

Investointihanke	Kustannus- arvio 1 000 €	Toteutus- ajankohta	Lisätiedot hankkeesta
Pehulan monipalvelukeskus	6 000	2025 ->	Valtuuston linjauksen mukaisesti.
Kaupungintalon korjaustyöt	1 420	2025 ->	1krs korjaus, LV-saneeraus, sisäpuolen korjaustyöt. Mahdollistaa toimintojen keskittämisen
Mouhijärven maisemakylät	Kummassakin hankkeessa ensimmäinen vaihe on toteutettu. Jatkossa edetään kysynnän mukaan. Tässä vaiheessa taloussuunnitelma ei kuitenkaan sisällä suurempaa investointivarausta hankkeille. Sykkeen alueella toteutunee katurakentamista jo vuonna 2022 . Lisäksi Sykkeen alueella toteutetaan vuonna 2022 verkostosaneerausta / Sastamalan Vesi. Mahdollistaa uuden alueen vesihuollon.		
Yrityspuisto Syke			

15 TULOS-JA RAHOITUSLASKELMAT, EMOKAUPUNKI JA LASKENNALLISET TASEYKSIKÖT

Kaupunki mukaan lukien laskennalliset taseyksiköt, mutta ilman Sastamalan Vesi liikelaitosta.

TULOSLASKELMA 1000 € ulk+sis	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatuotot*	47 553	29 045	29 458
Valmistus omaan käyttöön	272	272	272
Toimintakulut**	-202 960	-81 510	-83 716
Toimintakate	-155 135	-52 193	-53 987
Verotulot	89 000	48 200	47 000
Valtionosuudet	74 500	16 100	16 100
Rahoitustuotot ja kulut	-174	-502	-405
Vuosikate	8 190	11 605	8 709
Poistot	-7 398	-7 700	-8 019
Tulos	792	3 905	690
Tuloksenkäsittelyerät	136	129	129
Yli/alijäämä	928	4 034	818

RAHOITUSLASKELMA 1000 € ulk+sis	TA2022	TS2023	TS2024
Vuosikate	8 190	11 605	8 709
Tulorah korjauserät	0	0	0
Toiminnan rahavirta	8 190	11 605	8 709
Investointimenot	-11 775	-18 580	-12 440
Rahoitusosuudet	0	0	100
Myynnit	300	300	300
Investointien rahavirta	-11 475	-18 280	-12 040
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 285	-6 675	-3 331
Antolainojen muutos ulk	3	0	0
Antolainojen muutos sis	296	296	296
Lainanotto**	12 700	17 600	13 600
Pitkäaik lainojen lyhennys ulk	-10 269	-11 106	-10 684
Pitkäaik lainojen lyhennys sis	0	0	0
Muut maksuvalm. Muutokset	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	2 730	6 790	3 211
Vaikutus maksuvalmiuteen	-555	115	-120

Tilakeskuksen laskennallisen taseyksikön tulos- ja rahoituslaskelma

TULOSLASKELMA 1000 € ulk+sis	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatuotot*	12 688	11 661	11 719
Valmistus omaan käyttöön	40	40	40
Toimintakulut**	-8 786	-7 773	-7 812
Toimintakate	3 942	3 928	3 947
Verotulot	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0
Rahoitustuotot ja kulut	-887	-924	-971
Vuosikate	3 055	3 004	2 976
Poistot	-4 099	-4 279	-4 413
Tulos	-1 044	-1 275	-1 437
Tuloksenkäsittelyerät	106	99	99
Yli/alijäämä	-938	-1 176	-1 338

RAHOITUSLASKELMA 1000 € ulk+sis	TA2022	TS2023	TS2024
Vuosikate	3 055	3 004	2 976
Tulorah korjauserät	0	0	0
Toiminnan rahavirta	3 055	3 004	2 976
Investointimenot	-5 915	-15 020	-8 400
Rahoitusosuudet	0	0	0
Myynnit	100	100	100
Investointien rahavirta	-5 815	-14 920	-8 300
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 760	-11 916	-5 324
Lainanotto**	8 200	17 600	11 900
Pitkäaik lainojen lyhennys ulk	-5 492	-5 730	-6 573
Rahoituksen rahavirta	2 708	11 870	5 327
Vaikutus maksuvalmiuteen	-52	-46	3

Sosiaali- ja terveystalouden laskennallisen taseyksikön tulos- ja rahoituslaskelma

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT			
TASEYKSIKÖN TUOSLASKELMA (1000 eur)	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatulot			
Sopimuskuntien maksusuudet	8 584		
Muut myyntitulot	1 955		
Maksutulot	6 378		
Tuet ja avustukset	390		
Muut toimintatulot	748		
Toimintatulot	18 055	911	918
Toimintamenot			
Henkilöstömenot	-37 781		
Palvelujen ostot	-72 960		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 985		
Avustukset	-3 494		
Muut toimintamenot	-3 858		
Toimintamenot	-121 078	-1 597	-1 643
Toimintakate	-103 023	-686	-725
Vuosikate	-103 023	-686	-725
Poistot			
Tilikauden tulos	-103 023	-686	-725
Tilikauden yli-/alijäämä	-103 023	-686	-725

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT			
TASEYKSIKÖN RAHOITUSLASKELMA	TA2022	TS2023	TS2024
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	-103 023	-686	-725
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät			
Investointien rahavirta			
Investointimenot			
Rahoitusosuudet investointimenoihin			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			
Toiminnan ja investointien rahavirta	-103 023	-686	-725

16 LIIKELAITOSTA KOSKEVAT TAVOITTEET JA LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN

Sastamalan Vesi liikelaitokselle asetettavat sitovat tavoitteet

Sitovuustaso on määritelty edellä kappaleessa 10.

Valtuustotason sitovat taloudelliset tavoitteet, 1000 €		
Tulostavoite	0	
Korvaus peruspääomasta	0 tilapäisesti vuosina 2021-2023	
Toiminta-avustus liikelaitokselle	0	
Kunnan pääomasijoitus liikelaitokseen	0	
Liikelaitoksen pääoman palautus kunnalle	0	
Ulkoisen lainanoton enimmäismäärä	1 850	
Kokonaisinvestointien nettomäärä	2 450	
Vuonna 2022 toteutettavat yli 500 000 euron hankkeet	Kustannukset 2022	Kokonais-kustannusarvio
Vuonna 2022 ei ole yli 500 000 euron hankkeita		

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet				
Strateginen valinta	Liikelaitoksen kaupunkistrategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Tukea uudisrakentamisella uusien rakennuskelpoisten tonttien saamista myyntiin	Vesihuollon rakentaminen käyttöön tuleville uusille tonteille määrärahojen puitteissa ja tarpeen varmistuttua	Tarpeen kattaminen	Vesihuollon rakentaminen määrärahojen puitteissa tarpeen varmistuttua
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Vuotovesien määrän vähentäminen	Vuotovesimäärän pitkän ajan keskiarvon aleneminen	Vuotovesien pitkän ajan keskiarvo	Suunnitelmallinen verkostot saneeraus annettujen määrärahojen puitteissa

Muut toimenpiteet

Aiemman linjauksen mukaisesti kaupunki ei peri Sastamalan Vedeltä peruspääoman korkoa vuosina 2021-2023. Vuonna 2024 2020 korko on 1 %, 132 000 euroa). Menettelyn tavoitteena on vahvistaa kaupungin strategian 'Elinvoimaa työllä ja yrittäjyydellä' näkökulman mukaisia toimenpiteitä.

Sastamalan Vesi liikelaitoksen talousarvio on omana kokonaisuutenaan esitetty talousarviokirjan lopussa.

Liikelaitoksen vaikutus tuloksen muodostumiseen ja toiminnan rahoitukseen

LIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN (1000 eur)						
TA2022						
	Sitovuustarkastelu			Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Talousarvion toteutuminen					
	Kaupunki ulk+sis	Liikelaitos yhteensä ulk+sis	Kaupunki+ liikelaitos ulk+sis yht	Kaupunki sisäisten eliminointi	Liikelaitos yhteensä sis. eliminointi	Tuloslaselma tilinpäätöksessä ulkoinen
Toimintatulot						
Myyntitulot, ulkoiset	19 784	6 417	26 201			26 201
Myyntitulot, sisäiset	2 454	237	2 692	-2 454	-237	
Maksutulot, ulkoiset	9 062		9 062			9 062
Maksutulot, sisäiset	31		31	-31		
Tuet ja avustukset	2 051	5	2 056			2 056
Tuet ja avustukset, kunnalta						
Muut toimintatulot, ulkoiset	3 158		3 158			3 158
Muut toimintatulot, sisäiset	11 013		11 013	-11 013		
Toimintatuotot yhteensä	47 553	6 659	54 212	-13 498	-237	40 477
Valmistus omaan käyttöön	272	186	457			457
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-78 078	-731	-78 809			-78 809
Palvelujen ostot, ulkoiset	-92 832	-2 860	-95 692			-95 692
Palvelujen ostot, sisäiset	-3 162	-209	-3 371	3 162	209	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulk.	-7 841	-1 074	-8 915			-8 915
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, sisäiset	-130		-130	130		
Avustukset	-6 677		-6 677			-6 677
Avustukset liikelaitokselle						
Muut toimintamenot, ulkoiset	-4 080	-48	-4 129			-4 129
Muut toimintamenot, sisäiset	-10 160	-74	-10 235	10 160	74	
Toimintakulut yhteensä	-202 960	-4 997	-207 957	13 452	284	-194 222
Toimintakate	-155 135	1 847	-153 288	-47	47	-153 288
Verotulot	89 000		89 000			89 000
Valtionosuudet	74 500		74 500			74 500
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-174	-46	-220			-220
Korkotuotot, ulkoiset	5		5			5
Korkotuotot, sisäiset						
Muut rahoitustuotot, ulkoiset	382		382			382
Muut rahoitustuotot, sisäiset	725		725	-725		
Korkokulut, ulkoiset	-461	-46	-507			-507
Korkokulut, sisäiset						
Muut rahoituskulut, ulkoiset	-100		-100			-100
Korvaus jäännöspääomasta	-725		-725	725		
Muut rahoituskulut, sisäiset						
Vuosikate	8 190	1 802	9 992	-47	47	9 992
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 398	-1 802	-9 200			-9 200
Satunnaiset erät						
Tilikauden tulos	792		792	-47	47	792

LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN (1000 eur) TA2022						
	Sitovuustarkastelu			Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Talousarvion toteutuminen			Kaupunki sisäisten eliminointi	Liikelaitos yhteensä sis. eliminointi	Rahoituslaskelma tilinpäätöksessä ulkoinen
	Kaupunki ulk+sis	Liikelaitos yhteensä ulk+sis	Kaupunki+ liikelaitos ulk+sis yht			
Tulorahoitus						
Vuosikate	8 190	1 802	9 992	-47	47	9 992
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Investointien rahavirta						
Investointimenot						
Ulkoiset investointimenot	-11 775	-2 450	-14 225			-14 225
Sisäiset liittymismaksut						
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Omaisuuksien ulkoiset luovutustulot	300		300			300
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 285	-648	-3 933	-47	47	-3 933
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten muutos ulk	3		3			3
Antolainasaamisten muutos sis.	296		296	-296		
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten muutos ulk.	2 432	658	3 090			3 090
Pitkäaikaisten muutos sis.		-296	-296		296	
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen var. ja po:n muut.						
Vaihto-omaisuuden muutos						
Saamisten muutos						
Saamisten muutos sis.						
Korottomien velkojen muutos						
Korottomien velkojen muutos sis						
Rahoituksen rahavirta	2 730	362	3 092	-296	296	3 092
Vaikutus maksuvalmiuteen	-555	-286	-841	-342	342	-841

Liikelaitoksen vaikutus kunnan toimintakatteeseen:

TA2022 (1000 eur)	Liikelaitos	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Ulkoisen myynti	6 422	34 055	40 477
Toimintamenot	-4 528	-189 237	-193 765
Vaikutus toimintakatteeseen	1 894	-155 182	-153 288

Liikelaitoksen vaikutus kunnan vuosikatteeseen:

TA2022 (1000 eur)	Liikelaitos	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus kunnan toimintakatteeseen	1 894	-155 182	-153 288
Ulkoiset rahoituserät	-46	163 326	163 280
Vaikutus vuosikatteeseen	1 848	8 144	9 992

Liikelaitoksen vaikutus kunnan poistojen määrään ja tilikauden tulokseen:

TA2022 (1000 eur)	Liikelaitos	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus kunnan vuosikatteeseen	1 848	8 144	9 992
Vaikutus kunnan poistoihin	-1 802	-7 398	-9 200
Vaikutus tilikauden tulokseen	47	745	792

Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan ja investointien rahavirtaan:

TA2022 (1000 eur)	Liikelaitos	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus kunnan vuosikatteeseen	1 848	8 144	9 992
Ulkoiset satunnaiset erät	0	0	0
Ulkoiset tulorahoituksen korjauserät	0	0	0
Ulkoiset investointimenot	-2 450	-11 775	-14 225
Ulkoiset investointitulot	0	300	300
Vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan	-602	-3 331	-3 933

Liikelaitoksen vaikutus kunnan rahoituksen rahavirtaan:

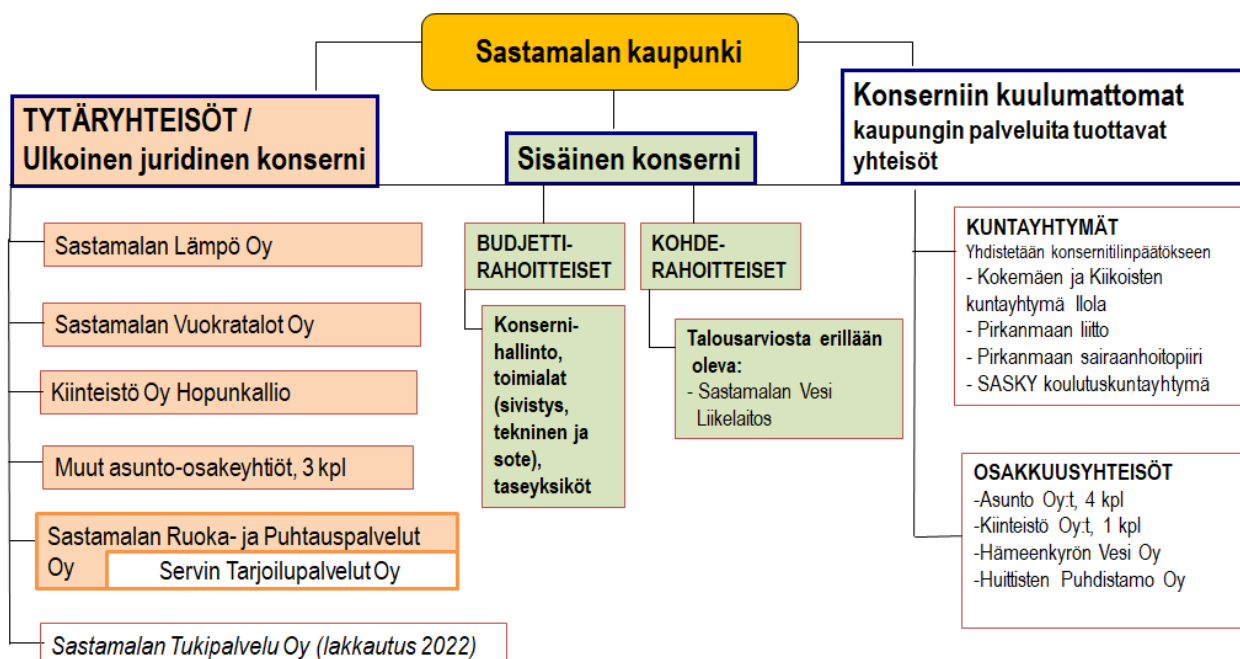
TA2022 (1000 eur)	Liikelaitos	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Ulkoiset antolainasaamisten muutokset	0	3	3
Ulkoiset velkojen muutokset	658	2 432	3 090
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Toimeksiantojen var. ja po:n muut.	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0
Ulkoiset saamisten muutokset	0	0	0
Ulkoiset korottomien velkojen muutokset	0	0	0
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	658	2 434	3 092

Liikelaitoksen vaikutus kunnan maksuvalmiuteen

TA2022 (1000 eur)	Liikelaitos	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan	-602	-3 331	-3 933
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	658	2 434	3 092
Vaikutus maksuvalmiuteen	56	-897	-841

17 SASTAMALAN KONSERNIIN KUULUVILLE YHTIÖILLE ASETETTAVAT TAVOITTEET

Sastamalan konsernikokonaisuus 2022



Konserniohjaus ja konserniin kuuluville tytäryhtiöille ja kuntayhtymille asetettavat tavoitteet

Kuntalaki (410/2015) sisältää määräykset omistaja- ja konserniohjauksesta. Kaupungin konserniohje on hyväksytty valtuustossa vuonna 2017 ja se päivitetään vuoden 2022 alussa. Tytäryhtiöiden tulee soveltuvin osin noudattaa kaupungin konserniohjetta, omistajapolitiittisia linjauksia, henkilöstöpolitiikkaa, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistusta sekä muuta konsernia koskevaa ohjeistusta.

Kaupunki ohjaa tytäryhtiöidensä toimintaa myös asettamalla niille tavoitteita talousarviossa. Kaupungin keskeisimmille tytäryhtiöille määritellään sitovat tavoitteet kaupungin talousarvioon sisältyvillä yhtiöiden tulokorteilla. Muiden tytäryhtiöiden osalta tavoitteeksi asetetaan, että yhtiöitä hoidetaan terveellä liiketoimintaperiaatteilla ja että yhtiöt toimivat ilman kaupungin taloudellista avustusta tai muuta tukea.

Osakkuusyhteisöille ei talousarviossa aseteta omia tavoitteita. Osakkuusyhteisöistä merkittävimmät ovat Hämeenkyrön Vesi Oy ja Huittisten Puhdistamo Oy. Pääsääntö osakkuusyhtiöiden toiminnassa ja seurannassa on, että yhtiöt toteuttavat yhtiöjärjestyksen mukaista tehtävänsä ja niiden taloutta hoidetaan terveellä liiketoimintaperiaatteella.

Kuntayhtymien osalta tavoitteet on asetettu kuntayhtymien omissa taloussuunnitelmissa ja -arvioissa. Kaupunki seuraa kuntayhtymien tavoitteiden toteutumista.

Konsernia koskevat tavoitteet:

- Konsernivekataso säilyy alle valtakunnan keskitason, seuranta vuosittain
- As Oy Hämeenrannan, Mouhijärven Asuntojen ja Kiinteistö Oy Kapalonrinteen uudet omistusjärjestelyt toteutetaan vuonna 2022.
- Sastamalan Tukipalvelu Oy:n liiketoiminta siirtyi 1.1.2021 Kuntien Tiera Oy:lle. Yhtiön lopettamisprosessi saatetaan päätökseen vuoden 2022 alkupuolella.

Sastamalan Ruoka- ja Puhtauspalvelut Oy

Seurantavastuullinen toimielin	Kaupunginhallitus
Seurannan vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg
Tytäryhtiön toimiala ja perustehtävä	
Ruoka-, puhtaus- ja ravitsemusterapeutin palvelut sekä koulutus- ja asiantuntijapalvelut. 365 – asiakkaidemme terveyden ja hyvinvoinnin parhaaksi.	
Tytäryhtiön liiketoimintastrategia (omat strategiset päätavoitteet 2021-2023)	
Parannamme asiakaskokemusta. Pyrimme kasvattamaan osakaspohjaa. Selkeytämme toimintatapoja palveluprosesseissa Lean-periaatteiden mukaisesti, mikä mahdollistaa kustannustehokkaan toiminnan. Luomme hyvän ravitsemuksen edelläkävijäratkaisuja. Kehitämme uusia tapoja puhtauden tuottamiseen ja profiloidumme puhtausosaamisen edelläkävijänä.	
Merkittävimmät toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella 2021-2023	
Sote-uudistus	
Pääomistajan toiminnan muutokset, esim. palveluverkon muutokset ja palveluiden yksityistäminen.	
Mahdolliset lainsäädännön muutokset ja niiden täytäntöönpano (kuntalaki / hankintalaki / arvonlisäverolaki / yhtiöittämisvelvollisuus).	
Toiminnan painopisteet, muutokset ja tuottavuustoimenpiteet 2021-2023	
Parannamme asiakaskokemusta. Pyrimme kasvattamaan osakaspohjaa. Selkeytämme toimintatapoja palveluprosesseissa ja tehtävissä Lean-periaatteiden mukaisesti, mikä mahdollistaa kustannustehokkaan toiminnan. Luomme hyvän ravitsemuksen edelläkävijäratkaisuja. Kehitämme uusia tapoja puhtauden tuottamiseen ja profiloidumme puhtausosaamisen edelläkävijänä	
Riskianalyysi / Muutoksiin liittyvät oleelliset riskit ja niihin varautuminen	
Sote-uudistus	
- pyritään vaikuttamaan tuleviin muutoksiin siten, että varmistetaan Servin asema paikallisena palveluntuottajana myös tulevaisuudessa - osakaspohjan laajentaminen - Strateginen ketteryys ja hyvä yhteistyö omistajan kanssa, tarvittaessa nopea päätöksenteko	
Pääomistajan toiminnan muutokset ja palveluiden yksityistäminen. Pääomistajan siirtäessä palvelutuotantoa (esim. varhaiskasvatus) yksityiselle sektorille Servin palveluiden volyymi pienenee. Servi voi toistaiseksi myydä enintään noin 450 000 euroa vapaille markkinoille.	
- Pyrimme kasvattamaan osakaspohjaa. - Laajennamme palveluita nykyisille asiakkaille.	
Kustannustason nousu (palkankorotukset, elintarvikekustannusten nousu, yleinen inflaatio)	
Selkeytämme toimintatapoja palveluprosesseissa ja –tehtävissä Lean-periaatteiden mukaisesti, pyrimme laajentamaan osakaspohjaa, hinnankorotukset.	
Konsernin sisäiset vuokrat tekevät kustannusrakenteesta raskaan ja heikentävät kilpailukykyä.	
Neuvottelut konsernin sisäisestä vuokratasosta sekä siivoushuoneiden vuokravastuusta.	
Muutokset toiminnassa ja toimintaympäristössä	
Sote-uudistus on hyväksytty, joten merkittävä osa Servin tuottamista palveluista tuotetaan tulevaisuudessa maakunnalliselle sote-organisaatiolle. Tämä asia tulee huomioida Servin strategiassa, joka päivitetään uudella hallituskokoonpanolla vuoden 2022 alkupuolella.	

Valtuustotasolla määritetyt sitovat tavoitteet / Tulokortit

Tytäryhtiön tavoite kaupunkikonsernin strategian toteuttamisessa	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Kasvu	Varmistetaan yhtiön asema tulevan hyvinvointialueen tuottajana.	Yhtiön asema hyvinvointialueen tuottajana on varmistunut.	Hyvinvointialueen valmisteluun ja päätöksentekoon vaikuttaminen.
Tuottavuus	Vuosittain asetettavan liikevoittotavoitteen saavuttaminen. Sopimushintojen korotukset omistajalle enintään yhtä suuret kuin yleinen kustannustason nousu.	Liikevoittoprosentti. Sopimushintojen muutokset keskimäärin omistajalle / yleinen kustannuskehitys.	Yhtiön toimintasuunnitelmaan määritellyt toimintaa tehostavat projektit ja talouden sopeuttamistoimet.
Asiakastyytyväisyys / henkilöstötyytyväisyys (mitataan vuorovuosina)	Servin asiakastyytyväisyys on hyvä / Henkilöstön työtyytyväisyys on hyvä	Tyytyväisten asiakkaiden osuus / Henkilöstön kokonaistyytyväisyys	Servin toimintasuunnitelmassa määritellyt asiakaskokemusta parantavat projektit ja toimet. Yhtiöllä on kattava työhyvinvoinnin ohjelma, jossa määritellään lukuisia toimia työhyvinvoinnin lisäämiseksi.
Paikallisuus	Paikallisesti tuotettujen elintarvikkeiden osuus kasvaa nykyisestä. Kotimaisten elintarvikkeiden osuus lisääntyy.	Paikallisten elintarvikkeiden osuus kaikista elintarvikkeista, % (v. 2020 6,1 %) Kotimaisten elintarvikkeiden osuus määritellyissä tuoteryhmissä, %. (v. 2020 lihat 99,8 %, liha-tuotteet 94,8 %, maito 100%, maitotuotteet 89,7 %)	Jatketaan yhteistyön kehittämistä paikallisten tuottajien kanssa. Pidetään olemassa olevat periaatteet elintarvikehankinnoissa.

Talouden ja toiminnan mittarit / tunnusluvut

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liikevaihto €	8 952 000	9 100 000	9 762 000		
Liikevaihdon muutos %	-1,1	+0,3	+7,3		
Henkilöstömäärä keskimäärin tilikaudella	166	170	176		
Henkilöstökulut €/hlö	32 700	32 000	33 000		
Investoinnit €	77 000	150 000	100 000		
Lainamäärä €	0	0	0		
Taseen loppusumma €	2 305 000	2 600 000	1 950 000		
Rahavarat tilikauden lopussa €	1 082 000	1 410 000	720 000		
Sastamalan kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	95	95	95		

Sastamalan kaupungin osuus yhtiön liikevaihdosta €	7 327 000	7 300 000	7 900 000		
Osingonmaksu emolle €	0	0	0		

Tuloslaskelma (1000 €)	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liikevaihto	8 952	9 100	9 762		
Liiketoiminnan muut tuotot	11	0	6		
Materiaalit ja palvelut	3 007	2 821	3 167		
Henkilöstökulut	5 454	5 447	5 812		
Suunnitelman mukaiset poistot	67	75	66		
Liiketoiminnan muut kulut	761	750	703		
Liikevoitto (+) / liiketappio (-)	-326	10	20		
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0		
Voitto (+) / tappio (-)	-326	10	20		
Veronpalautus/jäännösvero	0	0	0		
Tilikauden voitto (+) / tappio (-)	-326	10	20		

Perustelut taloussuunnitelman olennaisille taloudellisille muutoksille/poikkeamille

Ei raportoitavaa.

Sastamalan Vuokratalot Oy

Seurantavastuullinen toimielin	Kaupunginhallitus
Seurannan vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg
Tytäryhtiön toimiala ja perustehtävä	
Yhtiön toimialana on asuntotarpeen tyydyttämiseksi Sastamalan talousalueella omistaa, hallita ja ylläpitää kiinteistöjä ja rakennuksia sekä hankkia ja omistaa kiinteistöjen ja huoneistojen hallintaan oikeuttavia osakkeita sekä vuokrata asuntoja asunnontarvitsijoille. Yhtiöllä on kiinteistöjä 38 kpl, joista 10 kpl on kerrostaloja ja 29 kpl pien- ja rivitaloja. Vuokra-asuntoja kiinteistöissä on yhteensä 480 kpl ja vuokrattava huoneistoala on n. 32.000 m ² .	
Tytäryhtiön liiketoimintastrategia (omat strategiset päätavoitteet 2022-2024)	
Liiketoimintastrategiassa on määritelty yhtiön tarkemmat tavoitteet (salkutus, pts). Kiinteistökohtaisten toimenpiteiden (kunnostus, myynti ym.) määrittäminen. Laajempi PTS-suunnitelma korjaukset toteutuvat kuntoarvioiden ja kuntotutkimuksien kautta tulevana vuosina. Yhtiö joutuu tekemään päätöksiä jo purettaviksi aiottujen talojen lisäksi, lisää puruista, koska kuntotutkimusten jälkeen arvioidaan onko järkevä tehdä laajoja korjauksia ja mikä niiden vaikutus on vuokranmäärityksessä. Mahdollista on, että on järkevämpi rakentaa uudisrakennuksia, joissa pystytään ottamaan vanhusväestö ja liikuntarajoitteiset huomioon	
Merkittävimmät toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella 2022-2024	
Kaupungin omistamien tytäryhtiöiden fuusio. Ostetaan palvelua ulkopuolelta ja pyritään tuottamaan edullisemmin palvelut yhtiölle. Kilpailutetaan toimintoja kulujen karsimiseksi.	
Toiminnan painopisteet, muutokset ja tuottavuustoimenpiteet 2022-2024	
Käyttöasteen paraneminen strategian toteuttamisen myötä. Kiinteistöjen tasearvojen alaskirjaustarve.	
Riskianalyysi / Muutoksiin liittyvät oleelliset riskit ja niihin varautuminen	
RISKIANALYYSI - Riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa, luokitella, arvioida ja hallita toimintaan liittyviä riskejä - tavoitteena on varmistaa yhtiön talouteen ja toimintaan sekä asukkaisiin liittyvien tavoitteiden toteutuminen eli hyvä käytöaste ja kohtuullinen, kilpailukyinen vuokrataso - riskit: henkilö- ja omaisuusriskit, toiminnan ja liiketoiminnan riskit liiketoiminnan taloudellisista riskeistä.	
LIIKETOIMINNAN TALOUDELLISISTA RISKEISTÄ - asuntojen sijainti / kysyntä - varallisuuden hoito (ennustettavuus, vakuus, korjausvelka) - lainasalkku (ei spekulointia, vakuus ja ennustettavuus) - sopimukset ja hankinnat (sisällön tuntemus) - asukkaat (maksukyky ja siitä huolehtiminen, vaihtuvuuden hallinta) - yhteiskunnalliset muutokset (mm. muuttoliike, kuntarakenteen muutokset, omistajan tuottotavoitteet, rakentamisen sääntely).	

Valtuustotasolla määritetyt sitovat tavoitteet / Tulokortti

Tytäryhtiön tavoite kaupunkikonsernin strategian toteuttamisessa	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Yhtiö toimii ilman kaupungin avustusta	Tilikauden tulos positiivinen	Tuloslaskelma	Yhtiön toiminnan ja talouden toteutumista seurataan aktiivisesti, jotta taloudellinen tulos saavutettaisiin.
Vuokra-asuntojen käyttöaste on hyvä	Käyttöaste > 95 %	Käyttöastetilasto	Jatketaan asuntojen markkinoinnista ja tehdään tarvittavat päätökset asuntojen

			vähentämisestä joko myymällä tai purkamalla asuntoja.
Yhtiön lainanhoitokyky on hyvä	Lainojen lyhentäminen maksusuunnitelman mukaisesti	Lainojen lyhennykset	Yhtiö maksaa lainanlyhennykset maksusuunnitelman mukaisesti.

Talouden ja toiminnan mittarit / tunnusluvut

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liikevaihto €	2 767 711	2 625 881	2 467 236		
Liikevaihdon muutos %	-10,8	-7,0	-0,06		
Henkilöstömäärä keskimäärin tilikaudella	8,75	9	7		
Henkilöstökulut €/hlö	46 128	42 905	50 414		
Investoinnit €	388 515	1 500 000	1 217 962		
Lainamäärä €	6 633 815	8 484 196	7 625 307		
Taseen loppusumma €	9 271 579	9 200 000	9 898 831		
Rahavarat tilikauden lopussa €	583 587	309 000	900 000		
Sastamalan kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	100	100	100		
Sastamalan kaupungin osuus yhtiön liikevaihdosta €	29 662	22 000	99 783		
Osingonmaksu emolle €	0	0	0		
Kulut / asuin-m ²	8,20 / 5,69*	8,37 / 6,27*	7,65 / 5,61*		

* taulukossa ilmoitettu 1 luku: liiketoiminnan kulut (sis. poistot) / 2 luku: kiinteistön muut hoitokulut keskim. asuin-m² kohti

Tuloslaskelma (1000 €)	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liikevaihto	2 768	2 625	2 467		
Liiketoiminnan muut tuotot	107	131	99		
Materiaalit ja palvelut	-1 915	-1 895	-1 833		
Henkilöstökulut	-404	-386	-353		
Suunnitelman mukaiset poistot	-431	-356	-311		
Liiketoiminnan muut kulut	-8	-3	0		
Liikevoitto (+) / liiketappio (-)	+117	+116	+69		
Rahoitustuotot ja -kulut	-96	-106	-67		
Voitto (+) / tappio (-)	+21	+10	+2		
Veronpalautus/jäännösvero	-21	0	0		
Tilikauden voitto (+) / tappio (-)	0	+10	+2		

Perustelut taloussuunnitelman olennaisille taloudellisille muutoksille/poikkeamille: Ei raportoitavaa.

Kaupunginvaltuusto 13.12.2021: kohtaan talouden ja toiminnan mittarit / tunnusluvut lisätään luvut suunnitteluvuosille 2023-2024 kohtiin liikevaihto, investoinnit, lainamäärä sekä vuokra-asuntojen määrä vuoden 2022 ensimmäiseen neljännesvuosikatsaukseen.

Kiinteistö Oy Hopunkallio

Seurantavastuullinen toimielin	Kaupunginhallitus
Seurannan vastuhenkilö	Kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg
Tytäryhtiön toimiala ja perustehtävä	
Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa, hallita ja vuokrata kiinteistöjä ja arvopapereita ja käydä kauppaa niillä. Kiinteistöyhtiön tehtävänä oli rakentaa Hopunkallion palvelukeskus. Rakennuksen pinta-ala yhdyskäytävineen on 4 926 m ² ja tilavuus 18 860 m ³ .	
Tytäryhtiön liiketoimintastrategia (omat strategiset päätavoitteet 2022-2024)	
Yhtiö toimii siten, että se pystyy hoitamaan vuosittain tarvittavat käyttötalous- ja pääomakustannukset. Yhtiö ei tavoittele voittoa.	
Merkittävimmät toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella 2022-2024	
Hopunkallio vuokraa suoraan tilansa eteenpäin, ostaa isännöintipalvelut Sastamalan Vuokralat Oy:ltä sekä kiinteistön-hoidon PSHP:lta.	
Toiminnan painopisteet, muutokset ja tuottavuustoimenpiteet 2022-2024	
Energiansäästö. Tilat kokonaisuudessaan vuokrattu Sotesin ja Servin käyttöön. Kiinteistöyhtiön vuokrataso määritellään oikealle tasolle, jotta yhtiö pystyy toimimaan omavaraisesti. Vuokrataso tarkistetaan kesällä 2021. Pyritään lyhentämään konsernitilin sal- doa. Yhtiön isännöinti hoidetaan jatkossa yhteistyössä Sastamalan Vuokralat Oy:n kanssa.	
Riskianalyysi / Muutoksiin liittyvät oleelliset riskit ja niihin varautuminen	
RISKIANALYYSI - Riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa, luokitella, arvioida ja hallita toimintaan liittyviä riskejä - tavoitteena on varmistaa yhtiön talouteen ja toimintaan sekä vuokralaisiin liittyvien tavoitteiden toteutuminen eli tyytyväi- set käyttäjät ja vuokralaiset ja kohtuullinen, kilpailukyinen vuokrataso - riskit: henkilö- ja omaisuusriskit, toiminnan ja liiketoiminnan riskit liiketoiminnan taloudellisista riskeistä. LIIKETOIMINNAN TALOUDELLISISTA RISKEISTÄ - Sote-vuokralaiset (vuokralaisten tarpeet muuttuu, tilat jäävät tyhjilleen) - varallisuuden hoito (ennustettavuus, vakaus, korjausvelka) - lainasalkku (vakaus ja ennustettavuus) - sopimukset ja hankinnat (sisällön tuntemus) - vuokralaiset (sote-uudistuksen toteutuminen) - yhteiskunnalliset muutokset (mm. kuntarakenteen muutokset, omistajan tuottotavoitteet, rakentamisen sääntely).	

Valtuustotasolla määritetyt sitovat tavoitteet / Tulokortti

Tytäryhtiön tavoite kau- punkikonsernin strategian toteuttamisessa	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Yhtiö toimii terveellä liiketoi- mintaperiaatteella ja ilman kaupungin avustusta.	Tilikauden tulos positiivinen	Tuloslaskelma	Yhtiön toiminnan ja talouden toteutumista seurataan aktii- visesti, jotta taloudellinen tulos saavutettaisiin.
Yhtiön lainanhoitokyky on hyvä	Lainojen lyhentäminen mak- susuunnitelman mukaisesti	Lainojen lyhennykset	Yhtiö maksaa lainanlyhen- nykset maksusuunnitelman mukaisesti.

Talouden ja toiminnan mittarit / tunnusluvut

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liikevaihto €	1 127 120	1 127 120	1 132 337		
Liikevaihdon muutos %	+23,1	-5,3	+0,5		
Henkilöstömäärä keskimäärin tili- kaudella	0	0	0		
Henkilöstökulut €/hlö	0	0	0		
Investoinnit €	0	0	0		
Lainamäärä €	7 176 135	7 176 135	6 677 225		
Taseen loppusumma €	7 983 323	7 850 480	7 629 577		
Rahavarat tilikauden lopussa €	-780 413	-750 000	-20 000		
Sastamalan kaupungin omistus- osuus yhtiöstä %	100	100	100		
Sastamalan kaupungin osuus yhtiön liikevaihdosta €	635 949	635 949	667 016		
Osingonmaksu emolle €	0	0	0		

Tuloslaskelma (1000 €)	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liikevaihto	1 127	1 127	1 132		
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0		
Materiaalit ja palvelut	-368	-359	-414		
Henkilöstökulut	0	0	0		
Suunnitelman mukaiset poistot	-373	-373	-361		
Liiketoiminnan muut kulut	0	0	0		
Liikevoitto (+) / liiketappio (-)	+386	+395	+357		
Rahoitustuotot ja -kulut	-125	-114	-122		
Voitto (+) / tappio (-)	+261	+281	+235		
Veronpalautus/jäännösvero	-52	-52	-47		
Tilikauden voitto (+) / tappio (-)	+209	+229	+188		

Perustelut taloussuunnitelman olennaisille taloudellisille muutoksille/poikkeamille

Sastamalan Ruoka- ja Puhtauspalvelut Oy:lle annetaan n. 50 000 euroa vuokran alennusta vuonna 2022

Sastamalan Lämpö Oy

Seurantavastuullinen toimielin	Kaupunginhallitus
Seurannan vastuhenkilö	Kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg
Tytäryhtiön toimiala ja perustehtävä	
Kaukolämmön ja kylmän erillistuotanto ja jakelu, kaukolämmön jakelu asiakkaille.	
Tytäryhtiön liiketoimintastrategia (omat strategiset päätavoitteet 2022-2024)	
Yhtiön tavoitteena on tehdä sellainen tulos, jolla on mahdollista toteuttaa tarvittavat investoinnit verkostoon, yhtiön ylläpi- toon ja maksaa osakkaille osinkoa.	
Merkittävimmät toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella 2022-2024	
Puupohjaisen energian hinnan nousun vaikutus.	
Toiminnan painopisteet, muutokset ja tuottavuustoimenpiteet 2022-2024	
Kaukolämpöverkoston laajentaminen ja uusien asiakkaiden hankinta toimintasuunnitelman mukaan.	
Vanhojen energiamittareiden uusiminen.	
Riskianalyysi / Muutoksiin liittyvät oleelliset riskit ja niihin varautuminen	
Toiminnalliset riskit, tietojärjestelmän toimimattomuus.	

Valtuustotasolla määritetyt sitovat tavoitteet / Tulokortti

Tytäryhtiön tavoite kau- punkikonsernin strategian toteuttamisessa	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Osingonmaksu tuloksesta osakassopimuksen mukai- sesti	32 000 euroa	Osinko	Osingonmaksu
Asiakasmäärän säilyttämi- nen	Asiakkaiden pitäminen vä- hintään nykytasolla: uudet asiakkaat / nykyisten pitämi- nen	Asiakkaiden lukumäärä	Pidetään nykyiset asiakkaat tyytyväisinä ja hankitaan mahdollisesti uusia asiakkai- ta.
Hinnoittelu valtakunnallisella keskitasolla	Valtakunnan keskihinta sar- jassaan	Energiateollisuuden hintati- lasto	Hinnoittelu

Talouden ja toiminnan mittarit / tunnusluvut

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liikevaihto €	3 940 173	4 379 600	4 165 170	4 203 000	4 241 000
Liikevaihdon muutos %	-8,3	+1,4	-4,9	+0,9	+0,9
Henkilöstömäärä keskimäärin tili- kaudella	2	2	2	2	2
Henkilöstökulut €/hlö	69 060	84 457	76 000	77 000	78 000
Investoinnit €	606 363	150 000	100 000	100 000	100 000
Lainamäärä €	550 000	550 000	440 000	330 000	220 000
Taseen loppusumma €	6 152 495				
Rahavarat tilikauden lopussa €	2 028 915				
Sastamalan kaupungin omistus- osuus yhtiöstä %	80	80	80	80	80
Sastamalan kaupungin osuus yhtiön liikevaihdosta €	631 018	750 000	833 000	840 000	848 000
Osingonmaksu emolle €	32 000	32 000	32 000	32 000	32 000
Kaukolämmön myynti GWh	53,1	59,0	58	58,5	59
Asiakkaiden lukumäärä kpl	218	220	221	223	225
Verkoston pituus km	34,6	33,5	34,1	34,2	34,3

Tuloslaskelma (1000 €)	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liikevaihto	3 940	4 379	4 165	4 203	4 241
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	-3 270	-3 611	-3 658	-3 694	-3 731
Henkilöstökulut	-138	-168	-152	-154	-156
Suunnitelman mukaiset poistot	-256	-420	-246	-246	-246
Liiketoiminnan muut kulut	-122	-133	-133	-133	-133
Liikevoitto (+) / liiketappio (-)	154	45	-25	-25	-26
Rahoitustuotot ja -kulut	-11	-4	-6	-6	-6
Voitto (+) / tappio (-)	143	41	-31	-32	-32
Poistoeron muutos	+24	-12	+15	+15	+15
Veronpalautus/jäännösvero	-33	0	0	0	0
Tilikauden voitto (+) / tappio (-)	134	29	-16	-16	-17

Perustelut taloussuunnitelman olennaisille taloudellisille muutoksille/poikkeamille

Suunnitelman mukaiset poistot muuttuivat 14 vuodesta 20 vuoteen vuoden 2020 lopussa. Talousarvio on tehty ennen poistojen muutosta.

18 TALOUSARVION SITOVAT ERÄT

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEEENVETO			
TA2022 / 1000 EUR	Sitovuus 1)	Määrärahat (1000 eur)	Tuloarviot (1000 eur)
Käyttötalousosa			
Konsernihallinto			
Konsernipalvelut	N	4 278	
Yhteiset erät	N		
Maankäyttö	N	1 102	
Sivistystoimi			
Varhaiskasvatus	N	11 613	
Perusopetus	N	24 295	
Lukiokoulutus	N	2 715	
Elämänlaatu	N	6 828	
Tekninen toimi ilman TK			
Yhdyskuntatekniikka	N	3 009	
Turvallisuus	N	1 973	
Maaseutupalvelut	N	241	
Tilakeskus taseyks.	N		3 942
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut taseyks.			
Sote-hallinto	N		
Perhe- ja sosiaalipalvelut	N	19 509	
Ikäihmisten avopalvelut	N	8 658	
Ikäihmisten asumispalvelut	N	13 015	
Terveystoimen palvelut	N	22 693	
Ympäristöterveydenhuollon palvelut	N	649	
Erikoissairaanhoito	N	38 500	
Tuloslaskelmaosa			
Verotulot	B		89 000
Valtionosuudet	B		74 500
Rahoitustuotot ja- kulut, emo	N	400	1 112
Rahoitustuotot ja- kulut, Tilakeskus	N	887	
Rahoitustuotot ja- kulut, Sotesi	N		
Satunnaiset erät	N		

Investointiosa			
Konsernihallinnon investoinnit	N	1 900	200
Sivistystoimen investoinnit	N	80	
Teknisen toimen (pl Tilak) investoinnit	N	3 880	
Tilakeskuksen investoinnit	N	5 915	100
Rahoitusosa			
Antolainasaamisten muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	B		
Antolainasaamisten vähennys	B		298
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		12 700
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	10 268	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N		
Oman pääoman muutokset	B		
Vaikutus maksuvalmiuteen			555
Kaupunki ilman liikelaitosta		182 407	182 407

1) N= sitovuus nettomääräraha/tuloarvio, B=bruttomääräraha/tuloarvio

LIKELAITOS, TALOUSARVION SITOVAT TALOUDELLISET TAVOITTEET

Sastamalan Vesi liikelaitos (1000 eur)	Sitovuus 1)	
Tulos	N	
Korvaus peruspääomasta	B	
Kaupungin tuki liikelaitokselle	B	
Peruspääomasijoitus ja -palautus	B	
Investointien kokonaismäärä netto	B	2 450
Lainanoton enimmäismäärä	B	1 850

19 SASTAMALAN VESI LIIKELAITOKSEN TALOUSARVIO 2021 JA TALOUSSUUNNITELMA 2022-2023

Sastamalan Vesi -liikelaitos

Vastuualueen vastuhenkilö	Sastamalan Veden johtaja Kimmo Toukonieniemi
Liikelaitoksen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus	
Vesihuollon perustehtävänä on vesi- ja viemärlaitoksen suunnittelu ja rakentaminen sekä järjestelmien käyttö ja ylläpito toiminta-alueella. Liikelaitos tuottaa laadukasta talousvettä ja huolehtii jäteveden vastaanotosta ja käsittelystä. Vesilaitoksella on asiakkaita noin 20 600 ja jätevesiasiakkaita 17 850 henkilöä. Liikelaitos toteuttaa vesihuoltolaitosten ja –verkoston rakentamista ja kunnossapitoa.	
Liikelaitoksen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella	
Suunnitelmakaudella pyritään saamaan talous tasapainoon ja tulos pysymään positiivisena. Vuotovesien määrä pyritään saamaan kuriin. Erityisesti puututaan vesivuotoihin. Verkoston saneerausta jatketaan saneerausohjelman mukaisesti. Kaupunki on päättänyt olla perimättä Sastamalan Vedeltä peruspääoman korkoa vuosina 2021-2023 (vuonna 2020 korko oli 1 %, 132 000 euroa). Menettelyn tavoitteena on vahvistaa kaupungin strategian 'Elinvoimaa työllä ja yrittäjyydellä' näkökulman mukaisia toimenpiteitä.	

Valtuustotason sitovat taloudelliset tavoitteet, 1000 €		
Tulostavoite	0	
Korvaus peruspääomasta	0 tilapäisesti vuosina 2021-2023	
Toiminta-avustus liikelaitokselle	0	
Kunnan pääomasijoitus liikelaitokseen	0	
Liikelaitoksen pääoman palautus kunnalle	0	
Ulkoisen lainanoton enimmäismäärä	1 850	
Kokonaisinvestointien nettomäärä	2 450	
Vuonna 2022 toteutettavat yli 500 000 euron hankkeet	Kustannukset 2022	Kokonais-kustannusarvio
Vuonna 2022 ei ole yli 500 000 euron hankkeita		

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Liikelaitoksen kaupunkistrategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2022
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Tukea uudisrakentamisella uusien rakennuskelpoisten tonttien saamista myyntiin	Vesihuollon rakentamisen käyttöön tuleville uusille tonteille määrärahojen puitteissa ja tarpeen varmistuttua	Tarpeen kattaminen	Vesihuollon rakentaminen määrärahojen puitteissa tarpeen varmistuttua
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Vuotovesien määrän vähentäminen	Vuotovesimäärän pitkän ajan keskiarvon aleneminen	Vuotovesien pitkän ajan keskiarvo	Suunnitelmallinen verkostosaneeraus annettujen määrärahojen puitteissa

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Vesiasiakkaita (liittymiä)	20 200 (6 018)	20 600 (6 280)	20 580 (6295)	20 560 (6310)	20 540 (6325)
Laskutettu vesi m3	1 033 754	1 025 000	1 009 000	998 000	987 000
Jätevesiasiakkaita (liittymiä)	17 890 (5 041)	17 850 (5 010)	17 830 (5020)	17 810 (5030)	17 890 (5040)
Laskutettu jätevesi m3	976 891	923 000	954 000	943 000	933 000

Tuloarviot ja määrärahat

Sastamalan Vesi -liikelaitos (1000 €)	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Ei sitova, sitovuusmäärittely tulostasolla*					
Toimintatuotot (+)	5 888	6 246	6 659	0	0
Valmistus omaan käyttöön (+)	150	220	186	0	0
Toimintakulut (-)	-4 662	-4 739	-4 997	0	0
Toimintakate, netto* (+/-)	1 376	1 727	1 847	1 872	1 898
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-1 573	-1 838	-1 802	-1 800	-1 781
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)	0	0		0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-197	-111	46	72	117

Lisätiedot

-

SASTAMALAN VESI LIIKELAITOKSEN INVESTOINTISUUNNITELMA

Sastamalan Vesi liikelaitos	2022	2023	2024	TS 2022- 2024
Kaupunkistrategian mukaiset kohteet				
*Uudet kaava-alueet	0	100	100	200
*asuntoalueet	100	100		200
*teollisuusalueet	250	0	250	500
Vesilaitoksen ylläpitoinvestoinnit				
*vesilaitoksen kohteet	700	400		1 100
*viemärlaitoksen kohteet	200	150	250	600
Haja-asutusalueen vesihuolto	200	100	100	400
Vesihuoltolinjojen saneeraus	1 000	1 080	1 250	3 330
Investointimenot	2 450	1 930	1 950	6 330
Rahoitusosuudet	0	0	0	0
Käyttöom. Myynnit	0	0	0	0
Yhteensä	2 450	1 930	1 950	6 330

SASTAMALAN VESI LIIKELAITOKSEN TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA

Tuloslaskelma 1 000 €			
Ulkoinen+sisäinen	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	6 659	6 759	6 860
Valmistus omaan käyttöön	186	186	186
Liiketoiminnan kulut	-4 997	-5 072	-5 148
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0
Suunnitelman muk.poistot	-1 802	-1 800	-1 781
Liikeylijäämä/liikealijäämä	46	72	117
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkokulut ulkopuoliselle	-46	-57	-65
Korvaus peruspääomasta			-133
Ylijäämä/alijäämä ennen satunnaisia eriä	0	16	-81
Satunnaiset erät	0	0	0
Ylijäämä/alijäämä ennen varauksia	0	16	-81
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	103	102	90
Varausten lisäys(-)/vähennys(+)			
Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)			
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	103	118	9

Rahoituslaskelma 1 000 €			
Ulkoinen+sisäinen	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta			
Tulorahoitus			
Liikeylijäämä/alijäämä	46	72	117
Poistot ja arvonalentumiset	1 802	1 800	1 781
Rahoitustuotot ja -kulut	-46	-57	-197
Investoinnit	0	0	0
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 450	-1 930	-1 950
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntitulot	0	0	0
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	-648	-115	-250
Rahoitustoiminnan kassavirta			
Lainakannan muutokset			
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 850	1 700	2 000
Kunnalta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-296	-296	-296
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 192	-1 287	-1 457
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	362	117	247
Kassavarojen muutos	-286	3	-3